

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Diplomová práce

2020

Tereza Janáková

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Katedra archeologie

Počátky kostrového pohřbívání v raném středověku východních Čech

Diplomová práce

Autor: Tereza Janáková
Studijní program: N7109 Archeologie
Studijní obor: Archeologie
Forma studia: prezenční

Vedoucí práce: Mgr. Petr Hejhal, Ph.D.

Hradec Králové 2020

Zadání diplomové práce

Autor:	Bc. Tereza Janáková
Studium:	F18NP0019
Studijní program:	N7109 Archeologie
Studijní obor:	Archeologie
Název diplomové práce:	Počátky kostrového pohřbívání v raném středověku východních Čech
Název diplomové práce AJ:	Beginning of early mediaeval inhumations in east Bohemia

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Tématem magisterské diplomové práce je pohřbívání v raném středověku na území východních Čech. V první části práce autorka shromáždí veškeré dostupné informace k dokladům raně středověkého pohřbívání v definované oblasti a provede jejich kritickou revizi. Vytvoří katalog lokalit (včetně polozapomenutých a nejistých) a bude-li to možné, provede kresebnou / fotografickou dokumentaci nalezených artefaktů. Na základě vytvořeného katalogu bude autorka sledovat vybrané fenomény jednotlivých lokalit (velikost pohřebišť, úprava hrobu, distribuce jednotlivých kategorií hmotné kultury, vazba na starší pohřebiště,). Zásadní pozornost bude autorka věnovat chronologii. Hlavní otázka celé práce může znít: jaké jsou nejstarší doklady pohřbívání nespálených těl na území východních Čech? Nebo jinými slovy - kdy dochází (podle současného stavu poznání) v raném středověku ve východních Čechách ke změně pohřebního ritu? Problematika změny pohřebního ritu náleží v živé společnosti k změnám významným, spojených s radikálním přehodnocováním představ o životě, respektive posmrtném životě. Po zodpovězení otázky kdy došlo ke změně ritu, bude tedy řešena druhá otázka, proč k této zásadní změně došlo.

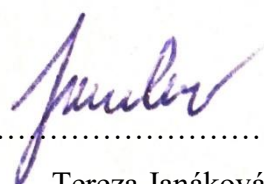
Benešová, J. 1995: Příspěvek ke slovanskému osídlení východních a severovýchodních Čech. Pojizerský sborník 2, 110-141. Lutovský, M. 2001: Encyklopedie slovanské archeologie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha. Sigl, J. 1972: Slovanské osídlení východních Čech. Nepublikovaná diplomová práce, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Prehistorický ústav, Praha. Sláma, J. 1990: Slovanské pohřebiště. In: Lochenice. Z archeologických výzkumů na katastru obce. Praehistorica 16, Praha, 103-134. Turek, R. 1956: Mohyly českých Charvátů. Slavia antiqua 5, 103-157.

Garantující pracoviště:	Katedra archeologie, Filozofická fakulta
Vedoucí práce:	Mgr. Petr Hejhal, Ph.D.
Oponent:	Mgr. Pavel Drnovský, Ph.D.
Datum zadání závěrečné práce:	24.2.2019

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala sama pod vedením Mgr. Petra Hejhala, Ph.D., a uvedla jsem veškeré použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 12. 12. 2020

.....
Tereza Janáková

Poděkování

Ráda bych poděkovala Mgr. Petru Hejhalovi, Ph.D. za ochotu a užitečné rady v průběhu tvoření práce. Dále děkuji pracovníkům z navštívených muzeí, kteří mi umožnili přístup ke zkoumaným nálezům. Velký dík patří také Mgr. Radkovi Bláhovi za poskytnuté konzultace. V neposlední řadě děkuji své rodině a blízkým za nekonečnou podporu a trpělivost.

Anotace

JANÁKOVÁ, TEREZA. Počátky kostrového pohřbívání v raném středověku východních Čech. Hradec Králové: Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové, 2020, 178 s. Diplomová práce.

Práci tvoří katalog pohřebních lokalit z raného středověku na území východních Čech, a to včetně jednotlivých hrobů, které byly na těchto lokalitách zkoumány a popsány v literatuře. Zpracovány jsou zde i lokality nejisté, nezkoumané či takové, které jsou starší literaturou označovány za raně středověká pohřebiště, ale revize pramenů to vyvrací. Pozornost je soustředěna zejména na nálezy v hrobech, jejich možné přispění ke chronologii, jejich dochování a současné uložení v muzeích. Cílem práce je na základě získaných poznatků zjistit, kdy došlo na území východních Čech ke změně ritu ze žárového na kostrový a výsledky porovnat s jinými oblastmi České republiky. Na závěr se práce pokusí interpretovat, proč ke změně v pohřbívání došlo, případně jaké k tomu byly důvody. Součástí práce je zároveň fotografická dokumentace dostupných nálezů.

Klíčová slova: východní Čechy, pohřbívání, ritus, raný středověk, archeologie

Annotation

JANÁKOVÁ, TEREZA. Beginning of early mediaeval inhumations in east Bohemia. Hradec Králové: Philosophical Faculty, University of Hradec Králové, 2020, 178 pp. Master Thesis.

The thesis consists of a register of burial sites from the Early Medieval Period located in the area of eastern Bohemia, including individual graves that have been examined and written about. Also, sites that are uncertain, unexamined or marked as early medieval by older literature although the revision of sources denies it, are included. The thesis focuses especially on the finds in graves, their contribution to chronology, their preservation and present storage in the museums. The aim, based on acquired information, is to determine when the change of rite from cremation to inhumation occurred in the area of eastern Bohemia and to compare the results with other areas of the Czech Republic. The thesis will attempt to interpret the circumstances which led to this change in burial and its possible reasons. Photographical documentation of available findings is included.

Keywords: east Bohemia, burials, rite, Early Middle Age, archaeology

Obsah

1 Úvod	10
2 Dějiny bádání.....	11
3 Metodický postup	13
3.1 Cíle práce	13
3.2 Prostorové vymezení.....	13
3.3 Metoda	13
3.4 Sledované jevy	14
3.4.1 Lokalita.....	14
3.4.2 Poloha.....	15
3.4.3 Hrob.....	15
4 Pohřbívání v raném středověku	16
4.1 Žárový ritus.....	16
4.2 Mohyly.....	16
4.3 Kostrový ritus	17
4.4 Změna ritu.....	18
5 Katalog lokalit	20
6 Možnosti datování hrobových celků.....	137
6.1 Artefakty v hrobové výbavě	137
6.1.1 Keramické nádoby.....	137
6.1.2 Vědérka	137
6.1.3 Nože a srpy.....	137
6.1.4 Prsteny.....	138
6.1.5 Přesleny	138
6.1.6 Opasek.....	138
6.1.7 Skleněné korálky	138
6.1.8 Náušnice.....	139

6.1.9 Záušnice	139
6.1.10 Mince.....	140
7 Východní Čechy	141
7.1 Zhodnocení lokalit	142
7.2 Bartoušov	144
7.3 Běchary	144
7.4 Bystřice – silnice do Libáně.....	144
7.5 Dobřenice.....	144
7.6 Hradec Králové – č. p. 431 a okolí bývalé synagogy	144
7.7 Hvozdnice	145
7.8 Lochenice.....	145
7.9 Moravany	146
7.10 Nový Bydžov – cihelna.....	146
7.11 Plačice – Stěžery	146
7.11.1 Hrob 614.....	148
7.12 Prachovské skály – Holý vrch	148
7.12.1 Mohyla XV.....	149
7.13 Starý Bydžov.....	150
7.14 Vraclav.....	150
7.15 Žeretice	150
8 Shrnutí poznatků.....	151
9 Závěr.....	154
Literatura	156
Seznam vyobrazení v textu.....	164
Fotografická dokumentace	165

Seznam zkratek

GPS – globální polohový systém

J – jih

m. n. m. – metry nad mořem

Obr. - obrázek

RS – raný středověk

S – sever

V – východ

Z – západ

1 Úvod

Výzkum pohřebního ritu v raném středověku na území východních Čech je dlouhodobě zanedbaným tématem. Existují pouze dílčí výzkumy z jednotlivých lokalit, ale poslední souhrnnou prací v tomto směru byla nepublikovaná diplomová práce J. Sigla (Sigl 1972), která obsahovala katalog kostrových pohřbů. Zahrnuty v ní nebyly mohyly, které předtím zpracoval R. Turek (Turek 1956). Aktualizace mohylové problematiky jsem zpracovala ve své bakalářské práci (Janáková 2018), kterou je teď třeba rozšířit o ploché hroby. Změna pohřebního ritu v průběhu raného středověku na území obývaném Slovany je také tématem, které stále skýtá mnoho nevyřešených otázek.

Předkládaná práce si klade za úkol aktualizovat téma raně středověkého pohřbívání ve východních Čechách. Formou katalogu vytvořit přehled o všech známých lokalitách, a to včetně těch, které jsou nejisté či dnes již nejsou vůbec považovány za raně středověká pohřebiště. Důležité bude zejména datování jednotlivých lokalit na základě nalezeného materiálu. Lze předpokládat, že mnoho nálezů bude již ztraceno nebo budou uloženy jinde, než je uvedeno v původní literatuře. Všechny dohledané a dostupné předměty budou v práci zaznamenány včetně informace o jejich uložení a inventárních číslech. Proběhne také jejich jednotná dokumentace.

Pomocí zjištěných dat se bude snažit práce zodpovědět na následující otázky: Kdy proběhla v raném středověku ve východních Čechách změna ritu ze žárového na kostrový? Proč k této změně došlo? Odpověď na druhou otázku bude možná pouze v rovině interpretací a porovnání situace v okolních regionech.

2 Dějiny bádání

Počátky zájmu o raně středověké pohřbívání ve východních Čechách spatřujeme na přelomu 19. a 20. století, kdy se v archeologicky zaměřených periodikách objevují zmínky o jednotlivých lokalitách. V Památkách archeologických a místopisných publikuje například Václav Černý zprávu o starožitnostech z Libáňska (Černý 1877), Václav Diviš-Čistecký hroby u Dražkovic (Diviš-Čistecký 1885) nebo Jan Karel Hraše lokalitu Nahořany (Hraše 1874). První soupis známých lokalit sestavil Josef Duška v samostatné publikaci „Nálezy předhistorické v kraji Královéhradeckém“ (Duška 1898). V této části nelze opomenout Josefa Ladislava Píče, který osobně zkoumal například lokalitu Běstvin (okr. Rychnov nad Kněžnou). Je také autorem dalšího shrnujícího díla obsahujícího raně středověké pohřby „Starožitnosti země České III.“ (Píč 1909).

V první polovině 20. století působil významně svou činností na Královéhradecku Ludvík Domečka, který řídil hradecké muzeum a svými výzkumy rozšiřoval archeologickou a historickou sbírku (Vích 1979, 6–7). V Památkách pravidelně sepsával nové předhistorické nálezy z oblasti severovýchodních Čech. Prozkoumal lokality Lodín nebo Stračovská Lhota (obě okr. Hradec Králové) a získané poznatky potom také vpublikoval (Domečka 1925).

Od roku 1935 probíhal dlouholetý výzkum v Prachovských skalách (okr. Jičín), jejichž význam zdůrazňovali také Josef Haken a Jaroslav Böhm. Hlavní postavou zdejšího bádání byl Rudolf Turek, který na konci výzkumu sepsal komplexní publikaci „Prachovské skály na úsvitě dějin“ (Turek 1946). Díky svému zájmu o další lokality na Jičínsku, a zejména mohyly v celých východních Čechách, vytvořil také soupis „Mohyly českých Charvátů“ (Turek 1959). Zájem o tento druh pohřbů rozvíjel i ve svých dalších dílech (Turek 1963, 1965). Výsledky výzkumu z Prachovských skal později revidovala Eva Ulrychová (2006).

Jiří Sigl obhájil v roce 1972 svou diplomovou práci na téma Slované osídlení východních Čech (Sigl 1972), která je v tuto chvíli posledním soupisem raně středověkých pohřebních i sídleních lokalit na území východních Čech. J. Sigl dále působil v muzeu v Hradci Králové jako vedoucí archeologického oddělení (Sklenář 2005, 504). Spolu s Janem Frolíkem se podílel na publikaci Chrudimsko v raném středověku (1995). Významnou lokalitou na Královéhradecku jsou polykulturní Lochenice. Zdejší pohřebiště z raného středověku zpracoval pro publikaci Jiří Sláma (1990).

V současné době se problematikou raně středověkého pohřbívání zabývá Michal Lutovský. Zásadní je třeba jeho práce o mohylových oblastech v Evropě (Lutovský 1989). Důležitou publikací je také „Encyklopedie slovanské archeologie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku“, kde je mimo jiné zaznamenáno mnoho pohřebních lokalit. M. Lutovský se podílel s Petrem Hejhallem na článku věnujícím se problematice dodatečných pohřbů v mohylách (Hejhal – Lutovský 2012). Při výzkumu na trase dálnice D11 prozkoumal P. Hejhal rozsáhlé pohřebiště s plochými i mohylovými hroby (Hejhal 2016). Na Jičínsku zpracovala mohyly již zmiňovaná Eva Ulrychová (2007), ještě dříve zde působil Pavel Kracík, který se sice věnuje době bronzové, ale také obecně archeologii regionu (Kracík 1997). Raně středověké lokality na Chrudimsku zpracovává Jan Frolík (např. Frolík 1988; Frolík – Musil – Stránská 2019) a na Královéhradecku se tomuto tématu dlouhodobě věnuje Radek Bláha (např. Bláha 1998; Bláha – Horník 2015). Oblast Jaroměře v raném středověku včetně některých nálezů z pohřebišť zpracoval Martin Ježek (2007).

Poslední roky jsou také plodné na obhájené závěrečné práce dotýkající se raně středověké tematiky. Katalog mohylových lokalit ve východních Čechách jsem zpracovala ve své bakalářské práci (Janáková 2018), záušnicím z hrobových kontextů se v práci stejné úrovně věnovala Monika Doleželová (2019) a Novobydžovsko v raném středověku souhrnně sepsala Martina Žohová (2019).

Raně středověké pohřbívání ale neznamená pouze výzkum lokalit. Bádání významně ovlivňují také objevy na poli hrobové výbavy či podoby hrobů samotných. Obecně raně středověkým šperkem se zabývala Zdeňka Krumphanzlová (1963). Téma podoby hrobové jámy, konkrétně dřevěné konstrukce jakožto součásti hrobů, zpracovala polská badatelka Helena Zoll-Adamikova (1977). Ivo Štefan zpracoval pojednání o změně ritu v raném středověku (Štefan 2007) nebo také o chronologii záušnic (Štefan 2009). Nálezy z pohřebišť na Pražském hradě a jeho předpolí zkoumá Kateřina Tomková, která se například zaměřila na výpovědní možnosti skleněných korálek (Černá – Tomková – Hulínský – Cílová 2015).

3 Metodický postup

3.1 Cíle práce

Nejprve bude vytvořen soupis – katalog – všech raně středověkých pohřebních lokalit na vymezeném území. Důraz bude kladen na zjišťování nalezených artefaktů, jejich chronologii a pokud možno jejich současné umístění. Pozornost bude věnována i hrobové jámě, její úpravě a obecně vzhledu hrobu. Kromě těchto informací bude nutnou součástí katalogového hesla ritus vyskytující se na dané lokalitě. V další etapě práce proběhne dokumentace artefaktů a jejich datace. Na základě zjištěných dat se práce pokusí zodpovědět otázku, kdy došlo na vymezeném území, tedy ve východních Čechách, v raném středověku ke změně pohřebního ritu ze žárového na kostrový. Výsledek bude porovnán s jinými oblastmi Čech a Moravy, kde jsou tato data známá. Závěrem dojde k pokusu o interpretaci, co k této změně vedlo.

3.2 Prostorové vymezení

Prostorové vymezení vychází z autorčiny bakalářské práce, která se zabývala mohylami ve východních Čechách. Minulá práce vycházela v tomto ohledu z článku Rudolfa Turka (Turek 1956), ve kterém je vymezeno deset skupin na základě toků řek s návazností na hradiště. Vychází tak z teorie o slovanských kmenech, kterou však předkládaná práce nezohledňuje, tudíž ani zmíněná hradiště zde nejsou zařazena. Diplomová práce je územně mírně rozšířena, což je dáno větším množstvím lokalit po začlenění plochých pohřebišť.

Lokality zařazené v této práci zasahují do okresů Hradec Králové, Chrudim, Jičín, Náchod, Pardubice, Rychnov nad Kněžnou, Trutnov a Ústí nad Orlicí.

3.3 Metoda

Předkládaná práce je založena na katalogu pohřebních lokalit z raného středověku ve vymezeném území. Katalog bude vytvořen na základě excerptce všech dostupných informačních zdrojů (diplomová práce J. Sigla, odborná literatura, konzultace s archeology v příslušných muzeích). První úroveň katalogového hesla je lokalita samotná, která je v některých případech na druhé úrovni dělena na polohy. Třetí úroveň tvoří hroby na lokalitě, pokud byly jednotlivě popsány v literatuře. V některých případech nebylo třeba dělit lokalitu na polohy, proto druhou úroveň tvoří rovnou hroby.

Další část práce tvoří zpracování nálezů. Na základě informací z literatury autorka práce kontaktovala muzea, která přechovávají nálezy ze sledovaných lokalit. Některé předměty byly již bohužel v průběhu času ztraceny, proto nakonec bylo třeba

navštívit jen Muzeum východních Čech v Hradci Králové, Východočeské muzeum v Pardubicích, Regionální muzeum v Chrudimi, Regionální muzeum a galerie Jičín, Městské muzeum Nový Bydžov a Národní muzeum – Ústřední depozitář v Terezíně. Městské muzeum v Jaroměři bylo v době psaní práce v rekonstrukci, proto nebylo možné jej navštívit. Přestavbou prochází také muzeum v Hradci Králové, kde bylo možné dokumentovat pouze kovové nálezy, protože keramika byla uložena v externích depozitářích.

Každý nález byl při dokumentaci vyfotografován za denního světla digitálním fotoaparátem Nikon D3100 na bílém podkladě s měřítkem. Záušnice a korálky byly dále proměřeny pomocí posuvného měřítka. Informace o uložení nálezů byly opsány z katalogových karet nebo databáze muzea. Fotografie byly zpracovány do obrazové přílohy pomocí programu PhotoFiltre 7.

Veškeré informace o nálezech byly zapsány do tabulky v programu Microsoft Excel, ze které byly následně generovány grafy a výsledné informace.

3.4 Sledované jevy

V následujících kapitolách jsou popsány sledované jevy ve všech úrovních katalogového hesla, postup při jejich zjišťování a také limity, které je omezují.

3.4.1 Lokalita

Katalogové heslo „Lokalita“ tvoří v první řadě přesná lokalizace místa. Jedná se o určení okresu, katastrálního území a souřadnic GPS. Tyto informace vychází z literatury a následně byly ověřovány pomocí mapového serveru Mapy.cz (<https://mapy.cz/zakladni>) s využitím jeho propojení s katastrem nemovitostí. Jakožto geomorfologická charakteristika byla uvedena nadmořská výška zjištěná pomocí analýzy výškopisu na stránkách ČÚZK (<http://ags.cuzk.cz/dmr/>). V některých případech nebylo možné na základě dostupných informací dohledat přesnou polohu, proto na těchto místech údaje chybí.

Samotné pohřebiště je charakterizováno ritem (kostrový / žárový), typem (mohyly / ploché hroby), počtem hrobů, datací a nálezy. Zdrojem informací je opět literatura, která je doplněna o vlastní poznatky. K dataci jsou uvedena všechna období, která byla na lokalitě archeologicky doložena. Soupis nálezů obsahuje v ideálním případě počet kusů, druh nálezu, jeho materiál a umístění. Ve většině případů jsou informace torzovité. Pokud byly dané artefakty dokumentovány autorkou práce, je zde také odkaz na umístění fotografie v příloze.

Pro jakékoliv přidané důležité informace je zde, stejně jako u všech hesel, možnost poznámky. Závěrem je uvedena veškerá literatura, ve které se vyskytují zmínky o dané lokalitě, na niž autorka během tvorby práce narazila. Zdroj je uveden v podobě citačního odkazu, jehož plná citace se nachází v soupisu literatury na konci práce.

3.4.2 Poloha

Některé z lokalit se dělí na více poloh, případně se může jednat pouze o jednu polohu, pod níž pohřebiště často vystupuje v literatuře. Jedná se o doplnění lokalizace, proto toto heslo neobsahuje žádné další informace.

3.4.3 Hrob

Katalogové heslo pro hrob se liší na základě typu ritu. Označení hrobů vychází z pojmenování ve starší literatuře. Pokud není uvedeno, je číslování zavedeno autorkou práce, což je vždy uvedeno v poznámce u dané lokality.

Nejčastěji se v práci vyskytuje kostrový plochý hrob. Jeho heslo obsahuje následující informace: poloha kostry (popsána slovně), orientace hrobu (světové strany uvedeny zavedenými zkratkami), antropologické určení, rozměry, hloubka a objem hrobové jámy (objem určen pomocí výpočetního vzorce), tvar hrobové jámy, přítomnost rakve nebo jiné hrobové konstrukce (NE / ANO – rozvedeno o další dostupné informace). Dále je připojena informace o nálezech (stejným způsobem jako na úrovni hesla Lokalita) a posledním bodem je jako vždy prostor pro poznámku.

Zcela jiným typem pohřbu je žárový pod mohylou. Toto heslo obsahuje informace: průměr náspu (pokud byly v literatuře uvedeny dva rozměry, jsou stejným způsobem přepsány i zde), výška náspu, tvar náspu (kruhový či oválný), uložení pohřbu (v nádobě, v jamce aj.), umístění pohřbu (na bázi mohyly, v náspu, zahloubeno pod povrchem aj.), přítomnost obvodových žlabů nebo jiné hrobové konstrukce (NE / ANO – rozvedeno o další dostupné informace). Poslední dvě informace – nálezy a poznámka – jsou stejné jako v předchozím případě.

Hesla pro další dva typy pohřbů, tedy žárový plochý a kostrový pod mohylou, jsou vytvořena kombinací odpovídajících informací z předchozích dvou zmíněných hesel.

Antropologické určení vychází z literatury, kde ve starších zdrojích je označení poněkud jednodušší (starý muž, mladá žena aj.). U novějších výzkumů bývá označení podle standardních kategorií (infans, juvenis, adultus, maturus, senilis).

4 Pohřbívání v raném středověku

4.1 Žárový ritus

Ve chvíli, kdy Slované v 6. století vstupují na naše území si ze své pravlasti přinášejí tradici pohřbu žárovým způsobem (Lutovský 1996, 89). Na území Čech byly zkoumány ojedinělé urnové hroby, ale také celá žárová pohřebiště. Na tomto místě nelze nejmenovat lokalitu Přítluky, která se sice nachází na Moravě, ale je výjimečná svou velikostí a zejména byla velmi kvalitně prozkoumána. J. Poulík zde odkryl 436 žárových hrobů (Měřínský 2009, 97). O samotném průběhu slovanského pohřbu máme velmi málo informací. Neexistuje žádný jednoznačný důkaz o žárovišti z našeho území (Lutovský 2001, 145). Pouze na lokalitě Lipová (okr. Zlín) byla objevena propálená hlína v ploše $4,5 \times 0,9$ m se zbytky ohořelých dřev (Lutovský 2001, 167). Žároviště leželo mimo prostor samotného pohřbu, v opačném případě by se stopy po hoření dochovaly pod náspy mohyl. Jediný takový důkaz pochází z lokality Kornatka v Malopolsku (Zoll-Adamikowa 1968, 141–155). O podobě pohřební hranice můžeme soudit jen na základě analogií, podle kterých byla budována v rovině na půdorysu $2,5 \times 1,5$ m a byla tvořena příčně kladenými poleny a silnými větvemi o celkové spotřebě 2–3 m³ dřeva. Zemřelý byl umístěn na hranici o výšce cca 180 cm na nosítkách. Existuje několik možností, jak byl vytvořen oheň na podpálení hranice. Mohl být vykresán na místě, přinesen z domu zemřelého nebo byl rozdělaný třením dřev. Průběh hoření byl kontrolovaný, aby došlo ke spálení všech částí těla (Lutovský 1996, 94, 96). Pozůstatky, které tvořil popel spolu se spálenými kostmi, byly uloženy obvykle do urny a vloženy do mělké jámy oválného či kruhového půdorysu. Urnou byla většinou hrncovitá nádoba, která byla stejné keramické produkce jako běžná kuchyňská keramika. V některých případech nebyla žádná nádoba nalezena, předpokládá se tedy, že kremace byla ve váčku nebo ve schránce vyrobené z organického materiálu, který se nedochoval (Lutovský 2001, 94).

4.2 Mohyly

Od počátku 8. století se začínají objevovat žárové pohřby pod mohylou, tedy pod uměle navršeným pahorkem, který je tvořen hlínou a často také kameny, které tvořily v některých případech jádro a jindy věnec mohyly (koncentrace uprostřed nebo po obvodu). Uvnitř se také nacházejí stopy dřev v podobě negativních otisků či spálených konstrukcí, které zřejmě plnily účel symbolických „domů mrtvých“ (Zoll-Adamikowa 1968, 151–152). Půdorys bývá opět okrouhlý či oválný a pohřeb může být uložen v různých místech –

pod úrovní terénu, na jeho úrovni, v náspu mohyly či na jejím povrchu. V případě žárových pohřbů se často jednalo o umístění v nádobě na vrcholu mohyly, někdy také na kůlu, který byl vetknut do náspu. Okolo mohyl se také vyskytuje oběžný příkop, který vznikl při získávání materiálu na jejich nasypání. Velikost náspu je ovlivněna postdepozičními procesy. V dnešní době dosahují mohyly průměru obvykle 2–3 m, ale ve výjimkách se můžeme setkat i s náspy o průměru 15 m. Výška se pohybuje mezi 20 cm a 2 m (Lutovský 2001, 192). Drobné odchylky ritu (např. přítomnost / nepřítomnost dřevěné konstrukce) se vyskytují v rámci pohřebišť, ale naopak lokality napříč oblastmi vykazují shodné znaky (Turek 1965, 66).

Pohřbívání pod mohylami není běžné plošně na celém území Evropy, ale zdá se, že se vyskytuje pouze v některých oblastech, z nichž se České republiky týkají oblasti Jihočesko-rakouská, Moravsko-západoslovenská a pro tuto práci podstatná Východočeská. Existují také teorie, že mohyly byly původně přítomny všude, ale na některých částech území byly zničeny, například intenzivnějším zemědělstvím (Lutovský 1989, 61, 69). Nutno však zmínit, že existují některé lokality, kde nebyly mohyly patrné v terénu, ale jsou potvrzeny přítomností obvodových žlabů, například na lokalitě Plačice – Stěžery (Hejhal 2016, 27).

Mohyly nejsou vázány na žárové pohřby, jejich využití pokračuje i po přechodu ke kostrovému ritu, a to až do 10. století (Lutovský 2001, 192). Vlivem probíhající christianizace již nedocházelo k navrhování nových pahorků, ale tradice tohoto způsobu pohřbu přetrvávala. V některých případech proto docházelo k ukládání zemřelých do již existujících mohyl (ve východních Čechách například lokalita Stračovská Lhota, okr. Hradec Králové), které pocházely například z doby bronzové, ale pro venkovské obyvatelstvo 11. a 12. století stále splňovaly představy o tom, jak by měl vypadat pohřeb (Hejhal – Lutovský 2012, 518).

4.3 Kostrový ritus

První kostrové hroby, tedy pohřby nespálených těl, se objevují na našem území v 8. století na Moravě. To ovšem velmi zřídka, ve většině oblastí přetrvává až dlouze do 9. století ritus žárový (Lutovský 2001, 92–94). Úprava hrobu je v raném středověku vcelku uniformní, zemřelí jsou ukládáni v natažené poloze na zádech, hlavou k západu a nohama k východu. Základní orientace se většinou vysvětluje nasměrováním pohledu zemřelého na východ slunce, zde by mírné odchylky mohlo mít na svědomí rozdílné roční období a s ním různá poloha slunce na obloze. Nevíme, jak vysvětlit zcela odlišnou orientaci, tedy poledníkový směr, ne příliš pravděpodobným vysvětlením je pohřeb cizince

(Lutovský 2001, 227). Specifické polohy těla, například ve skrčené poloze, se spoutanýma rukama nebo oddělení hlavy od těla jsou zřejmě následkem obav někdejšího obyvatelstva z vampyrismu (Profantová – Profant 2000, 228–229). Hrobová jáma s kolmými stěnami a rovným dnem může obsahovat dřevěnou úpravu, ať už v podobě obložení stěn, prkna pod tělem či zakrývajícím tělo, kúlové konstrukce, výjimečně se objeví i roubená komora (Lutovský 2001, 92). Rakve se začínají vyskytovat od 9. století. Nejčastěji jsou sbité z desek, vyskytují se ale i dlabané rakve z kmenů stromů. V archeologickém kontextu je občas problematické odlišit rakev od dřevěné úpravy hrobu (Lutovský 2001, 282–283). Dřevěné konstrukce zde mohou stejně jako u mohyl plnit funkce „domu mrtvého“. V některých hrobech také nalézáme kamenné prvky. Jedná se o ploché kameny za hlavou či v nohách, ale může to být i kompletní zakrytí pohřbu, a to zejména v případě mohyl (Lutovský 1996, 111–113).

Hroby, které neležely pod mohylou byly na povrchu jistě označeny rovem, ale můžeme očekávat také přítomnost dřevěných anebo kamenných stél. Náhrobní kameny se začínají vyskytovat od 11.–12. století, zpočátku velmi ojediněle (Lutovský 2001, 92). Zatím nejstarší kamenné stély jsou známy z pohřebiště v Libici nad Cidlinou, ty pocházejí nejspíše z druhé poloviny 10. století (Mařík – Roháček 2013, 325).

Umístění pohřebiště a rozmístění hrobů na něm nebylo od počátku stejné. Pohřebiště se nacházela mimo sídelní plochy, zpravidla od nich byla oddělena například kopcem, lesem nebo vodním tokem. Ze začátku nebyly hroby pevně uspořádány. Řady hrobů orientované ve směru sever – jih se objevují od 10. století. Další přesun pohřebišť proběhl ve 12.–13. století, kdy s vlnou christianizace vznikaly venkovské kostely a kolem nich hřbitovy. Pohřbívání se tedy přesunulo přímo do sídelních prostor (Mašková 2009, 410–411).

4.4 Změna ritu

V raném středověku se na našem území vystřídaly oba typy pohřebního ritu, ovšem samotný přechod z kremace k inhumaci je stále velkou neznámou, a to z hlediska toho, kdy ke změně došlo, ale také proč. Nejstarší kostrové pohřby pocházejí z Moravy a jsou datovány na přelom 8. a 9. století (Lutovský 2001, 94). Ke změně nedošlo ihned, ale probíhala postupně a plně se prosadila až ve 2. polovině 9. století. Mezi jednotlivými slovanskými oblastmi jsou velké časové rozdíly v nástupu kostrového ritu. Jinými slovy změna probíhala velmi regionálně. Problém poznání tkví v absenci birituálních plochých pohřebišť a neznalost nejstaršího horizontu kostrových pohřbů. Po celou první polovinu 9. století se pohřbívalo obojím způsobem, a to i v rámci jednotlivých komunit

(Bubeník – Pleinerová – Profantová 1998, 123). Ani množství objevených žárových pohřebišť z přelomu 8. a 9. století neodpovídá předpokládané hustotě osídlení. Jinak tomu je opět v případě mohylových oblastí, kde je nálezů více. Z některých lokalit existují i oba typy pohřbů, ale je jich velice málo a často se jedná o staré výzkumy, které nejsou zcela průkazné (Štefan 2007, 807–808).

Datování nejstarších kostrových pohřbů komplikuje také výbava hrobů, která není pro přesnější zařazení dostatečně chronologicky citlivá. Keramika má v tomto období velice pomalý vývoj a nálezových celků s nekeramickým materiálem vhodným k dataci je málo (Lutovský 1996a, 41, 43). Většina regionů je z hlediska vývoje keramiky málo poznána. Tam, kde informace o vývoji máme (střední a severozápadní Čechy) se v hrobech vyskytuje v minimální míře keramika starohradištní. Stylově nejstarší keramika spadá do horizontu středohradištního (Štefan 2007, 810). Určení stáří se opírá především o šperky v ženských hrobech a o zbraně a výstroj v mužských hrobech, vázaných na centrální lokality, tedy hradiště. Šperky svou podobou odkazují na Velkou Moravu, většina z nich ale není importem výrobků, jedná se o místní výrobu ve velkomoravském stylu. Vzhledem k některým ztěžujícím faktorům lze nejstarší inhumace datovat do poměrně širokého pásma od 2. poloviny 9. do 1. poloviny 10. století (Štefan 2007, 808).

Centrální lokality ve středních Čechách zahrnují kostrové pohřby datované většinou nejpozději do 2. poloviny 9. století nebo do 1. poloviny 10. století. Jedná se například o aglomeraci hradiště Libice nad Cidlinou (Mařík 2014, 265, 267), pohřby na Budči (Bartošková – Štefan 2006, 736) nebo pohřeb bojovníka ze III. nádvoří Pražského hradu (Frolík – Smetánka 1997, 56, 59). Ze severozápadu Čech pochází také mohyla obsahující nálezy s vazbou na Velkou Moravu. Jedná se o lokalitu Želénky, kde byla v dřevěné komoře pohřbena žena s bohatými milodary (Turek 1963, 224–225). Dříve udávaná starší datace kostrových hrobů byla většinou vyvrácena novějšími poznatky, např. hrob bojovníka ze Stehelčevsi na Kladensku byl původně datován na přelom 8. a 9. století, ale zdá se, že ve skutečnosti spadá až do 2. poloviny 9. století (Bartošková – Štefan 2006, 746).

Konkrétní průběh proměny ritu nám zatím není znám. Můžeme pouze říct, že se zdá velmi nepravděpodobné, že by kostrový ritus nastoupil před polovinou 9. století, ale na začátku 10. století už byl na většině území převažujícím způsobem pohřbu (Štefan 2007, 810).

5 Katalog lokalit

V katalogu jsou uvedeny lokality k říjnu 2020.

5.1 Bartoušov

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Bartoušov u Jičíněvsi; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 1; **Datace:** RS

Nálezy: esovitá záušnice (Muzeum Jičín, inv. č. 208), *Obr. 1*

Poznámka: Lokalizace – v blízkosti nádraží.

Literatura: Benešová 1995, 115; Doležalová 2019, 25; Sigl 1972, 167

5.2 Bašnice

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Bašnice; **GPS:** 50.3363922N, 15.5918172E;

Nadmořská výška: 285 m n. m.

Ritus: - ; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** 8–10; **Datace:** RS

Nálezy: keramické fragmenty (jeden údajně v NM Praha, zbytek nezvěstné)

Poznámka:

Literatura: Benešová 1995, 115; Janáková 2018, 27; Lutovský 2001, 18; Píč 1909, 25; Turek 1956, 104; Ulrychová 2007, 493

5.3 Běchary

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Běchary; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 40; **Datace:** RS

Nálezy: esovité záušnice (Muzeum Jičín, inv. č. 210–213; Národní muzeum, inv. č. 54305), *Obr. 1*

Poznámka: Z území obce pochází ještě nález čtyř záušnic z kostrových hrobů (Dep. muzeum Jičín). Lokalizace – odkopávka břehu.

Literatura: Benešová 1995, 115; Doležalová 2019, 25–27; Sigl 1972, 167; Smolík 1890, 182; Píč 1909, 329

5.4 Běstviny

Okres: Rychnov nad Kněžnou; **Katastrální území:** Běstviny; **GPS:** 50.3180189N, 16.1361036E; **Nadmořská výška:** 297 m n. m.

Ritus: žárový; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** 70; **Datace:** slezskoplatěnická kultura, RS

Nálezy: viz jednotlivé mohyly

Poznámka: Mohyla A nebyla v literatuře pojmenována, název doplněn autorkou práce pro potřeby soupisu.

Literatura: Benešová 1995, 115; Janáková 2018, 29; Lutovský 2001, 20; Píč 1906, 212–213; Píč 1909, 25; Smolík 1878, 139; Turek 1956, 104–106

5.4.1 Mohyla A

Průměr náspu: 8 m; **Výška náspu:** -

Umístění pohřbu: 80 cm pod vrcholem, na čtyřech místech

Přítomnost obvodových žlabů: NE; **Přítomnost konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.4.2 Mohyla 1

Průměr náspu: 13 m; **Výška náspu:** 1 m

Umístění pohřbu: zahloubeno pod původním povrchem

Přítomnost obvodových žlabů: NE; **Přítomnost konstrukce:** NE

Nálezy: keramické fragmenty v místě pohřbu (umístění artefaktů v muzeu neznámé)

Poznámka:

5.4.3 Mohyla 2

Průměr náspu: - ; **Výška náspu:** -

Umístění pohřbu: zahloubeno pod původním povrchem a na bázi mohyly

Přítomnost obvodových žlabů: NE; **Přítomnost konstrukce:** NE

Nálezy: keramické fragmenty v místě pohřbu (umístění artefaktů v muzeu neznámé)

Poznámka:

5.4.4 Mohyla 3

Průměr náspu: - ; **Výška náspu:** -

Umístění pohřbu: pouze ojedinělé uhlíky na bázi mohyly

Přítomnost obvodových žlabů: NE; **Přítomnost konstrukce:** ANO – dlažba z udusaných oblázků na bázi mohyly (dle Turka)

Nálezy: -

Poznámka:

5.5 Blešno

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** Blešno; **GPS:** 50.2141475N, 15.9303464E;

Nadmořská výška: 238 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: esovitá záušnice (dle Domečka – Sál 1928 uložena ve škole v Nepasicích)

Poznámka:

Literatura: Benešová 1995, 115; Domečka – Sál 1928, 6; Píč 1909, 329; Sigl 1972, 167

5.6 Bukvice

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Bukvice; **GPS:** 50.4179175N, 15.2882483E; **Nadmořská výška:** 351 m n. m.

Ritus: - ; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** 5; **Datace:** -

Nálezy: -

Poznámka: Lokalita nebyla archeologicky zkoumána.

Literatura: Benešová 1995, 116; Janáková 2018, 31; Ulrychová 2007, 493–495

5.7 Bystřice

5.7.1 Silnice do Libáně

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Bystřice; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: bronzové kroužky s hadovitými konci – někdy na sebe navlečené, některé obložené stříbrem; bronzová rukojeť dýky či nože (záušnice údajně v NM v Praze – nenalezeno, další záušnice v Muzeu Jičín, inv. č. 530–533), *Obr. 1*

Poznámka: Černý uvádí, že kostry byly obloženy oblázky a překryty pískovcovým kamenem. Jeden zkoumán – na uhlažené straně vytesaný kříž. Hroby uspořádány v řadách, poloha Z–V, hloubka cca 50 cm.

Literatura: Doležalová 2019, 30–32; Černý 1877, 822; Černý 1878, 129; Píč 1890, 85; Píč 1909, 331; Sigl 1972, 167–168; Sklenář 2011, 39

5.7.2 Za hřbitovem

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Bystřice; **GPS:** 50.3931153N, 15.2280892E; **Nadmořská výška:** 262 m n. m.

Ritus: žárový; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: provrtaná koule z tmelovité hmoty zelené barvy (umístění artefaktu v muzeu nezjištěno)

Poznámka: Černý uvádí v jedné mohyle přítomnost oblázků.

Literatura: Benešová 1995, 116; Černý 1878, 129–130; Janáková 2018, 32; Píč 1909, 25; Turek 1956, 108; Ulrychová 2007, 496

5.8 Čáslavky

Okres: Náchod; **Katastrální území:** Čáslavky; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: dvě bronzové esovité záušnice (Muzeum Jaroměř, inv. č. 1905 – nebylo ověřeno)

Poznámka:

Literatura: Benešová 1995, 116; Doležalová 2019, 32; Sigl 1972, 168; Zouzal 1910, 192

5.9 Dašice

Okres: Pardubice; **Katastrální území:** Dašice; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: kostrový i žárový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 9 žárových, 16 kostrových;

Datace: RS

Nálezy ze žárových hrobů: čtyři popelnice (dva džbány, jedna mísa, jeden koflík), nůž a železná pila (část nálezů v NM Praha – neověřeno)

Nálezy z kostrových hrobů: bronzová záušnice (Národní muzeum, inv. č. 54298), *Obr. 1*

Poznámka: Pohřebiště umístěná v těsné blízkosti vedle sebe. V blízkosti obce (polohu nelze určit) dříve vykopáno ještě několik popelnic, které byly rozbity a ztraceny. Lokalizace – pole pana Jelínka po pravé straně silnice na Pardubice.

Literatura: Benešová 1995, 117; Nechvíle 1876, 617–618; Sigl 1972, 168; Smolík 1882, 25, tab. II.

5.10 Dobrá Voda

Okres: Jičín; **Katastrální území:** - ; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 2; **Datace:** slezskoplatěnická kultura, RS

Nálezy: esovité záušnice (jedna v muzeu v Hořicích – nenalezeno)

Poznámka: Píč uvádí, že zemřelí byli uloženi na pravém boku v mírně nakrčené poloze.

Literatura: Benešová 1995, 117; Píč 1909, 332; Sigl 1972, 169

5.11 Dobřenice

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** - ; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 12; **Datace:** RS

Nálezy: viz jednotlivé hroby

Poznámka: Hrob X byl zcela zničen. Lokalizace – písniček MNV.

Literatura: Benešová 1995, 117; Doležalová 2019, 33; Lutovský 2001, 59; Sigl 1972, 170; Zeman – Sochor 1961, 649–652, 669–671

5.11.1 Hrob 0

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** - ; **Antropologické určení:** dospělý jedinec
Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -
Tvar hrobové jámy: -
Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE
Nálezy: -
Poznámka: Trepanační otvor na lebce.

5.11.2 Hrob 1

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V, tvář k S; **Antropologické určení:** nedospělý jedinec
Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -
Tvar hrobové jámy: -
Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE
Nálezy: dvě stříbrné esovité záušnice (Národní muzeum, inv. č. 22970–22971), *Obr. 1*
Poznámka:

5.11.3 Hrob 2

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** - ; **Antropologické určení:** dospělá žena
Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -
Tvar hrobové jámy: -
Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE
Nálezy: -
Poznámka:

5.11.4 Hrob 3

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** - ; **Antropologické určení:** dospělý muž
Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -
Tvar hrobové jámy: -
Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE
Nálezy: -
Poznámka:

5.11.5 Hrob 3b

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V, tvář k S; **Antropologické určení:** dospělá žena

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** 100 cm ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.11.6 Hrob 4

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** - ; **Antropologické určení:** starý muž

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.11.7 Hrob 5

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** - ; **Antropologické určení:** muž a žena (nálezy z hrobu smíchány se sběry z okolních porušených objektů)

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.11.8 Hrob 6

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V, tvář k S; **Antropologické určení:** stará žena

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** 100 cm ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: ozdoba ze stříbrného plechu se vsazenými perlami (Národní muzeum, inv. č. 22974), *Obr. 1*

Poznámka:

5.11.9 Hrob 7

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** - ; **Antropologické určení:**

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: stříbrná záušnice (Národní muzeum, inv. č. 22975), *Obr. 1*

Poznámka:

5.11.10 Hrob 8

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** - ; **Antropologické určení:** dva dospělí a jeden nedospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** 100 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.11.11 Hrob 9

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** Z–V, tvář k S ; **Antropologické určení:** dospělý až starý muž

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** 100 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: obrysy nerozeznatelné

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.12 Drahoraz

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Drahoraz; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: keramická nádoba (Dep. muzeum Jičín, inv. č. 111 – nebylo ověřeno)

Poznámka: Není jisté, zda nádoba pochází z hrobu.

Literatura: Benešová 1995, 118; Sigl 1972, 170

5.13 Dražkovice

Okres: Pardubice; **Katastrální území:** Dražkovice; **GPS:** 50.0020881N, 15.7810722E;

Nadmořská výška: 237 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 9; **Datace:** DB, RS

Nálezy: keramické nádoby, železný nůž s řapem, esovité záušnice (záušnice uložené v Muzeu Pardubice, inv. č. 1144, 1145 – nenalezeno)

Poznámka: Diviš-Čištecký uvádí, že hloubka některých hrobů byla jen 10 cm.

Literatura: Benešová 1995, 118; Diviš-Čištecký 1885, 31–38; Píč 1909, 332; Sigl 1972, 171

5.14 Dvakačovice

Okres: Chrudim; **Katastrální území:** Dvakačovice; **GPS:** 49.9808967N, 15.9097031E;

Nadmořská výška: 266 m n. m.

Ritus: žárový; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** 56 ve třech skupinách; **Datace:** sídliště z doby laténské, pohřebiště RS

Nálezy: uloženy v depozitáři ARÚ ČSAV v Bílině – nebylo ověřeno

Poznámka:

Literatura: Benešová 1995, 118; Frolík 1988, 80–85; Janáková 2018, 36; Lutovský 2001, 69; Turčan 1984, 49–58; Turek 1956, 108

5.14.1 Mohyla 1

Průměr náspu: 570 × 500 cm; **Výška náspu:** 90 cm

Uložení pohřbu: - ; **Umístění pohřbu:** několik kumulací uhlíků a střepů na bázi mohyly, na obvodu jamka vyplněná uhlíky

Přítomnost obvodových žlabů: NE; **Přítomnost konstrukce:** NE

Nálezy: 5 keramických fragmentů

Poznámka:

5.14.2 Mohyla 3

Průměr náspu: 540 × 425; **Výška náspu:** 100 cm

Uložení pohřbu: - ; **Umístění pohřbu:** -

Přítomnost obvodových žlabů: NE; **Přítomnost konstrukce:** NE

Nálezy: 3 keramické fragmenty, přepálený pazourek, zlomek železné tyčinky, 2 zlomky plochého železného kování, mazanice, uhlíky

Poznámka:

5.14.3 Mohyla 4

Průměr náspu: 300 × 360 cm; **Výška náspu:** 60 cm

Uložení pohřbu: - ; **Umístění pohřbu:** -

Přítomnost obvodových žlabů: NE; **Přítomnost konstrukce:** NE

Nálezy: keramický fragment, pískovcový přeslen, železný nůž plátovaný na rukojeti bronzem, prasklé železné oko řetězu, železný klíček či zákolník – poslední tři novověk

Poznámka:

5.14.4 Mohyla 6

Průměr náspu: 1640 × 1080; **Výška náspu:** 130 cm

Uložení pohřbu: - ; **Umístění pohřbu:** -

Přítomnost obvodových žlabů: ANO; **Přítomnost konstrukce:** ANO – zbytky spálené dřevěné konstrukce

Nálezy: 42 keramických fragmentů, 3 železné zlomky, uhlíky, mazanice, pazourek, zvířecí kosti

Poznámka:

5.14.5 Mohyla 9

Průměr náspu: 520 × 660 cm; **Výška náspu:** 100 cm

Uložení pohřbu: - ; **Umístění pohřbu:** -

Přítomnost obvodových žlabů: ANO; **Přítomnost konstrukce:** ANO – kúlová jamka na západním a východním okraji náspu, spálená dřevěná konstrukce

Nálezy: 15 keramických fragmentů, pazourkový úštěp, 2 zlomky železného nože, uhlíky

Poznámka:

5.15 Holešovice

Okres: Chrudim; **Katastrální území:** Holešovice u Chroustovic; **GPS:** 49.9627461N, 15.9809286E; **Nadmořská výška:** 320 m n. m.

Ritus: - ; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** - ; **Datace:** -

Nálezy: -

Poznámka: Archeologicky nezkoumáno. Nachází se poblíž mohylníku ve Dvakačovicích, proto se předpokládá, že by tato lokalita mohla být obdobné datace.

Literatura: Benešová 1995, 118; Janáková 2018, 38; Turek 1956, 108

5.16 Hradec Králové

5.16.1 Bývalá Flošna

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** Hradec Králové; **GPS:** 50.2107708N, 15.8234928E; **Nadmořská výška:** 230 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 2; **Datace:** RS

Nálezy: bronzová esovitá záušnice, bronzový knoflík (Muzeum Hradec Králové, inv. č. 2003 a 2001 – knoflík nenalezen), *Obr. 2*

Poznámka: Kostra s milodary uložena hlavou k východu a obličejem k severu.

Literatura: Sigl 1972, 173

5.16.2 Bývalý soudní dům č. p. 230

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** Hradec Králové; **GPS:** 50.2108208N, 15.8344794E; **Nadmořská výška:** 244 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: esovité záušnice, železné nástroje, keramické nádoby (NM Praha – nenalezeno)

Poznámka:

Literatura: Píč 1909, 333; Sigl 1972, 171

5.16.3 Č. p. 431 a okolí bývalé synagogy

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** Hradec Králové; **GPS:** 50.2117197N, 15.8377786E; **Nadmořská výška:** 233 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: bronzové esovité záušnice, železné nože, keramické nádoby, keramické fragmenty (některé nálezy v Muzeu Hradec Králové, inv. č. 13604–13622 – ověřeny pouze kovové nálezy), *Obr. 1*

Poznámka: U některých nálezů není zřejmé, zda pocházejí z hrobového kontextu.

Literatura: Píč 1909, 333; Sigl 1972, 172–173

5.16.4 Dům č. p. 164, Orlická ulice

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** Slezské Předměstí; **GPS:** 50.2129294N, 15.8492553E; **Nadmořská výška:** 232 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 1; **Datace:** RS

Nálezy: -

Poznámka: V těsné blízkosti objekt s nádobou. Hrob orientovaný k západu.

Literatura: Bláha – Sigl 2005, 14

5.16.5 Eliščino nábřeží

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** - ; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: - ; **Typ:** - ; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: bronzové esovité záušnice (umístění artefaktu v muzeu nezjištěno)

Poznámka: Nálezy nepochází z hrobového kontextu.

Literatura: Sigl 1972, 174

5.16.6 Hotel Bystrica

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** Hradec Králové; **GPS:** 50.2107747N, 15.8295428E; **Nadmořská výška:** 234 m n. m.

Ritus: - ; **Typ:** - ; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: esovitá záušnice (umístění artefaktu v muzeu nezjištěno)

Poznámka: Nález nepochází z hrobového kontextu. Zřejmě se dokonce jedná o chybu, dle R. Bláhy odtud žádná záušnice nepochází.

Literatura: Sigl 1972, 174

5.16.7 Kukleny

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** Kukleny; **GPS:** 50.2150817N, 15.8054386E; **Nadmořská výška:** 232 m n. m.

Ritus: - ; **Typ:** - ; **Počet hrobů:** 1; **Datace:** RS

Nálezy: tři keramické nádoby (Muzeum Hradec Králové, inv. č. 3020–3022 – nebylo ověřeno)

Poznámka: Hrob s kamenným obložením, bez doložených lidských ostatků.

Literatura: Hejhal 2004, 599–603

5.16.8 Na Hradě

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** Hradec Králové; **GPS:** 50.2108203N, 15.8323622E; **Nadmořská výška:** 244 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: esovité záušnice, skleněný korál (Muzeum Hradec Králové, inv. č. 13669–13674 – dohledány dvě záušnice s inv. č. 13672, 13673), *Obr. 1*

Poznámka:

Literatura: Sigl 1972, 171–172

5.16.9 Pravý břeh Labe – prostor mezi labskými mosty (Pětidomí)

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** Hradec Králové; **GPS:** 50.2102897N, 15.8267269E; **Nadmořská výška:** 233 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 1; **Datace:** RS

Nálezy: 18 esovitých záušnic (umístění artefaktů v muzeu nezjištěno)

Poznámka: Kostra uložena v hloubce 180 cm. Záušnice nalezeny mimo hrobový kontext.

Literatura: Sigl 1972, 173

5.16.10 Písník p. Kulíře – dnešní Sukovy sady

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** Pražské Předměstí; **GPS:** 50.2109625N, 15.8133389E; **Nadmořská výška:** 230 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: keramická nádoba (umístění artefaktu v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

Literatura: Domečka – Sál 1928, 213; Sigl 1972, 173

5.16.11 Voltovy kouty – dnešní Kydlinovská ulice

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** - ; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: malý soubor nádob (umístění artefaktů v muzeu nezjištěno)

Poznámka: Hrobové jámy o hloubce 80–100 cm. Bylo zde i sídliště.

Literatura: Domečka – Sál 1928, 213; Sigl 1972, 174

5.16.12 Ulice Chelčického, č. p. 297

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** Pražské předměstí; **GPS:** 50.2140186N, 15.8156222E; **Nadmořská výška:** 232 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 4; **Datace:** RS

Nálezy: -

Poznámka: Kostry byly dle Domečka – Sál 1928 uloženy v natažené poloze na zádech s obličejem k východu. Sporné – staré – několik různých kultur.

Literatura: Bláha 2014, 46; Domečka – Sál 1928, 213; Sigl 1972, 174

5.15.12.1 Hrob na Náměstí 28. října

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** jedinec 40–50 let

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** -; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: železný nůž u pasu, keramická nádoba u nohou pohřbeného (Muzeum Hradec Králové – nebylo ověřeno)

Poznámka:

5.16.13 Slezské Předměstí

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** Slezské Předměstí; **GPS:** 50.2198436N, 15.8998200E; **Nadmořská výška:** 236 m n. m.

Ritus: - ; **Typ:** mohyly ; **Počet mohyl:** 12–15; **Datace:** RS

Nálezy: keramické fragmenty (Muzeum Hradec Králové – dosud nepublikováno)

Poznámka: Přítomnost mohyl dokazují obvodové příkopy. V příkopech byly zbytky spálených dřev.

Literatura: Bláha – Horník 2015, 40; Janáková 2018, 40

5.16.14 Sokolovna

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** Hradec Králové; **GPS:** 50.2132878N, 15.8291922E; **Nadmořská výška:** 231 m n. m.

Ritus: - ; **Typ:** - ; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: bronzová esovitá záušnice (umístění artefaktu v muzeu nezjištěno)

Poznámka: Nález nepochází z hrobového kontextu.

Literatura: Sigl 1972, 174

5.17 Hustířany

5.17.1 Č. p. 37

Okres: Náchod; **Katastrální území:** Hustířany; **GPS:** 50.3470353N, 15.8180497E; **Nadmořská výška:** 281 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 4; **Datace:** RS?

Nálezy: zlomek kamenného nástroje (Muzeum Hradec Králové – nenalezeno)

Poznámka: Duška popisuje hroby v orientaci západ – východ.

Literatura: Benešová 1995, 119; Duška 1898, 53; Sigl 1972, 174–175

5.17.2 Pahorek Pupek

Okres: Náchod; **Katastrální území:** Velichovky; **GPS:** 50.3543792N, 15.8259719E;

Nadmořská výška: 276 m n. m.

Ritus: - ; **Typ:** - ; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: dvě esovité záušnice (Muzeum Jaroměř – nebylo ověřeno)

Poznámka: Nálezy nepochází z hrobového kontextu.

Literatura: Píč 1909, 334; Sigl 1972, 174; Zouzal 1909, 150

5.17.3 Západně od Hustířan

Okres: Náchod; **Katastrální území:** Hustířany; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: žárový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: zlomky keramických nádob zdobené vlnicemi (umístění artefaktů v muzeu nezjištěno)

Poznámka: Duška uvádí jámy s popelem a střepy.

Literatura: Duška 1898, 53

5.18 Hvozdnice

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** Hvozdnice u Hradce Králové; **GPS:** 50.1923592N, 15.7076636E; **Nadmořská výška:** 288 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 30 jam s 29 kosterními pozůstatky;

Datace: RS, v těsném sousedství mohylová a lužická kultura

Nálezy: 19 záušnic, dvě mince (Vratislav II., Břetislav I.), železný nůž, prsten ze stříbrného drátu (Muzeum Hradec Králové – dosud nepublikováno)

Poznámka: Většina hrobů je orientovaných ve směru Z–V. Nejbohatší hroby mají prostorovou návaznost na starší lužické pohřby (Novák 2014, 8)

Literatura: Bláha – Novák 2014, 23; Doležalová 2019, 40–59; Novák 2014, 8

5.19 Chotěborky

Okres: Trutnov; **Katastrální území:** Vilantice; **GPS:** 50.3597892N, 15.7897986E;

Nadmořská výška: 330 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: esovité záušnice, železný hrot (jedna záušnice v Muzeu Jaroměř, inv. č. 649 – nebylo ověřeno)

Poznámka:

Literatura: Benešová 1995, 131; Píč 1909, 334; Sigl 1972, 175; Zouzal 1909, 150

5.20 Chotělice

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** Chotělice; **GPS:** 50.3124317N, 15.4738383E;

Nadmořská výška: 246 m n. m.

Ritus: - ; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** - ; **Datace:** latén (depot militarií)

Nálezy: -

Poznámka: Lokalita nebyla archeologicky zkoumána.

Literatura: Janáková 2018, 44; Mangel 2011, 16

5.21 Chrudim

5.21.1 Dašická ulice

Okres: Chrudim; **Katastrální území:** Chrudim; **GPS:** 49.9601436N, 15.7986306E;

Nadmořská výška: 260 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 6; **Datace:** RS; 1022–1054 a 1078–1154, zjištěno na základě radiokarbonového datování vzorku kosti (Frolík – Musil – Stránská 2019, 212–213)

Nálezy: -

Poznámka:

Literatura: Frolík – Musil – Stránská 2019, 205–213

5.21.1.1 Hrob 1

Poloha kostry: natažená na zádech, pravá dlaň v klíně; **Orientace hrobu:** Z–V, tvář k S;

Antropologické určení: muž, matusus II–senilis

Rozměry hrobové jámy: 205 × 30–75 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 8 cm pod podložím;

Objem hrobové jámy: -

Tvar hrobové jámy: lichoběžník

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.21.1.2 Hrob 2

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** jedinec, adultus II

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** 6 cm pod podložím; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.21.1.3 Hrob 3

Poloha kostry: natažená na zádech, pravá dlaň v klíně; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** jedinec, maturus I

Rozměry hrobové jámy: šířka 60 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 12 cm pod podložím;

Objem hrobové jámy: -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.21.1.4 Hrob 4

Poloha kostry: natažená na zádech, levá dlaň na břiše; **Orientace hrobu:** Z–V, tváří k S; **Antropologické určení:** muž, adultus II–maturus I

Rozměry hrobové jámy: šířka 65 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 15 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: obdélník se zaoblenými rohy za lebkou

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.21.1.5 Hrob 5

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V, tváří k J; **Antropologické určení:** žena, maturus II–senilis

Rozměry hrobové jámy: šířka 70 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 15 cm pod podložím;

Objem hrobové jámy: - ;

Tvar hrobové jámy: obdélník se zaoblenými rohy

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka: Pod levou paží stopy dřeva.

5.21.1.6 Hrob 6

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** muž, maturus I

Rozměry hrobové jámy: šířka 55 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 10 cm pod podložím;

Objem hrobové jámy: -

Tvar hrobové jámy: obdélník se zaoblenými rohy za lebkou

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka: Pod lebkou stopy dřeva.

5.21.2 Okolí kostela Nanabevzetí P. Marie

Okres: Chrudim; **Katastrální území:** Chrudim; **GPS:** 49.9511947N, 15.7955225E;

Nadmořská výška: 269 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: dvě esovité záušnice, pozlacený náramek (jedna záušnice v Národním muzeu, inv. č. 54777; druhá v Muzeu Chrudim, inv. č. A 242)

Poznámka: Některé z hrobů byly dle Sigla pokryty velkými kameny. Esovité záušnice zřejmě nepocházejí z hrobového kontextu.

Literatura: Benešová 1995, 120; Píč 1909, 335; Sigl 1972, 175–176; Sklenář 2011, 100

5.21.3 Okolí kostela sv. Kateřiny

Okres: Chrudim; **Katastrální území:** Chrudim; **GPS:** 49.9479278N, 15.7932469E;

Nadmořská výška: 250 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: dvě esovité záušnice (Muzeum Chrudim, inv. č. 243–244), denár Vratislava II. (Muzeum Chrudim – nenalezeno), *Obr. 2*

Poznámka:

Literatura: Doležalová 2019, 65; Píč 1909, 335; Sigl 1972, 176; Šolta 1899, 538

5.21.4 Prostor kaple sv. Kříže

Okres: Chrudim; **Katastrální území:** Chrudim; **GPS:** 49.9437547N, 15.7904706E;

Nadmořská výška: 265 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: osm esovitých záušnic (Muzeum Chrudim, inv. č. 219, 238–240, 3381), údajně nalezeny také denáry (umístění artefaktů v muzeu nezjištěno), *Obr. 2*

Poznámka:

Literatura: Doležalová 2019, 60, 63–64, 67; Píč 1909, 335; Sigl 1972, 176

5.22 Jaroměř

5.22.1 Bez lokalizace

Okres: Náchod; **Katastrální území:** Jaroměř; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: - ; **Typ:** - ; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: tři soubory: šest větších bronzových esovitých záušnic (Muzeum Jaroměř – nebylo ověřeno); osm bronzových esovitých záušnic (umístění artefaktů v muzeu nezjištěno); dvě z nich plátovány stříbrem (Muzeum Jaroměř – nebylo ověřeno); železný meč (umístění artefaktu v muzeu nezjištěno)

Poznámka: Nálezy nepocházejí z hrobových kontextů.

Literatura: Pleiner – Plzák – Quadrat 1956, 322–325; Sigl 1972, 178

5.22.2 Libina

Okres: Náchod; **Katastrální území:** Semonice; **GPS:** 50.3482869N, 15.8741186E;

Nadmořská výška: 306 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: bronzové esovité záušnice (Muzeum Jaroměř inv. č. 10655–10656 – nebylo ověřeno)

Poznámka:

Literatura: Bláha 1998, 88; Sigl 1972, 177; Zouzal 1909, 150

5.22.3 Na ptákách

Okres: Náchod; **Katastrální území:** Jaroměř; **GPS:** 50.3502511N, 15.9266442E;

Nadmořská výška: 258 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 3; **Datace:** halštat, RS

Nálezy: stříbrná esovitá záušnice (umístění artefaktu v muzeu nezjištěno)

Poznámka: Dvě z koster uloženy v rakvích (Petera Rohoznický 1859, 280). Na stejné lokalitě žárové mohylové pohřebiště s nejistou datací, nejspíše se jedná o starší dobu železnou.

Literatura: Bláha 1998, 88; Janáková 2018, 46; Petera Rohoznický 1859, 280; Píč 1909, 335; Sigl 1972, 176–177; Vokolek – Sankot 2001, 236–237

5.22.4 Pražské předměstí

Okres: Náchod; **Katastrální území:** Jaroměř; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** více než 20; **Datace:** RS

Nálezy: keramické fragmenty, tři stříbrné záušnice (Muzeum Hradec Králové a Muzeum Jaroměř – nenalezeno či nebylo ověřeno)

Poznámka:

Literatura: Bláha 1998, 86; Domečka 1898a, 279; Hejna 1962, 572–574; Lutovský 2001, 111; Píč 1909, 335; Sigl 1972, 177; Zouzal 1909, 150

5.22.5 Prostor náměstí ČSA

Okres: Náchod; **Katastrální území:** Jaroměř; **GPS:** 50.3555358N, 15.9180450E;

Nadmořská výška: 262 m n. m.

Ritus: - ; **Typ:** - ; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: keramické fragmenty, fragment kadlubu, bronzové esovité záušnice (záušnice: Muzeum Jaroměř, inv. č. 1902, dále inv. č. 11305–11325 – nebylo ověřeno)

Poznámka:

Literatura: Bláha 1998, 85–86; Doležalová 2019, 75; Sigl 1972, 177; Zouzal 1909, 150

5.23 Jenišovice

Okres: Chrudim; **Katastrální území:** Jenišovice u Chrudimi; **GPS:** 49.9309039N, 16.0314394E; **Nadmořská výška:** 290 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: esovité záušnice (Národní muzeum, inv. č. 54784)

Poznámka: Sigl uvádí orientaci hrobů Z–V.

Literatura: Benešová 1995, 121; Píč 1909, 336; Sigl 1972, 178

5.24 Jičín

5.24.1 Čerovka

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Jičín; **GPS:** 50.4446111N, 15.3600811E; **Nadmořská výška:** 317 m n. m.

Ritus: - ; **Typ:** - ; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: esovité záušnice (Muzeum Jičín, inv. č. 208, 210, 213, 332 – nenalezeno)

Poznámka: Nálezy nepocházejí z hrobového kontextu.

Literatura: Sigl 1972, 179

5.25 Jičíněves

Okres: Jičín; **Katastrální území:** - ; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: - ; **Typ:** - ; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: esovité záušnice (Muzeum Jičín – nenalezeno)

Poznámka: Nálezy pocházejí původně ze Šlikovy sbírky. Není jisté, zda pocházejí z hrobového kontextu.

Literatura: Sigl 1972, 179

5.26 Keteň

Okres: Jičín; **Katastrální území:** - ; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: - ; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** 11; **Datace:** RS

Nálezy: keramické fragmenty (Muzeum Jičín – nenalezeno)

Poznámka: Nálezy pochází z povrchových sběrů.

Literatura: Janáková 2018, 46; Ulrychová 2007, 496

5.27 Kopidlno

5.27.1 Hliník cukrovaru

Okres: Jičín; **Katastrální území:** - ; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: keramické nádoby, dvě esovité záušnice (Muzeum Jičín, inv. č. A 415), *Obr. 2*

Poznámka:

Literatura: Píč 1909, 337; Sigl 1972, 179

5.27.2 Les Pařez

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Kopidlno; **GPS:** 50.3373772N, 15.2899069E;

Nadmořská výška: 244 m n. m.

Ritus: - ; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** 8; **Datace:** -

Nálezy: -

Poznámka: Lokalita nebyla archeologicky zkoumána.

Literatura: Janáková 2018, 48; Ulrychová 2007, 497–498

5.27.3 Na kopečku

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Kopidlno; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet mohyl:** 3; **Datace:** RS

Nálezy: osm bronzových esovitých kroužků (umístění artefaktu v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

Literatura: Benešová 1995, 121; Píč 1909, 337; Smolík 1880a, 472; Sigl 1972, 179

5.28 Kostelec nad Orlicí

Okres: Rychnov nad Kněžnou; **Katastrální území:** - ; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: kostrový; **Typ:** - ; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** -

Nálezy: -

Poznámka: V Siglově soupisu uveden pouze údajný nález z kostrového slovanského hrobu, který měl být uložený v muzeu v Kostelci nad Orlicí.

Literatura: Benešová 1995, 121; Sigl 1972, 180

5.29 Kovač

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Kovač; **GPS:** 50.3903322N, 15.4439500E; **Nadmořská výška:** 276 m n. m.

Ritus: - ; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** 4; **Datace:** -

Nálezy: -

Poznámka: Lokalita nebyla archeologicky zkoumána.

Literatura: Drenko 1965, 37, pol. 139; Janáková 2018, 49; Ulrychová 2007, 498–499

5.30 Krčín

Okres: Náchod; **Katastrální území:** Krčín; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: - ; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: keramické fragmenty, železné nůžky, nože, třmen (umístění artefaktů v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

Literatura: Benešová 1995, 122; Janáková 2018, 51; Píč 1909, 28; Smolík 1878, 139; Turek 1956, 114

5.31 Kunětice

5.31.1 Kostel sv. Bartoloměje

Okres: Pardubice; **Katastrální území:** Kunětice; **GPS:** 50.0705808N, 15.8273067E; **Nadmořská výška:** 221 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: bronzové esovité záušnice (Muzeum Pardubice, inv. č. 1140–1143, přír. č. 21.2.014), *Obr. 2*

Poznámka:

Literatura: Benešová 1995, 122; Diviš-Čistecský 1900, 583; Píč 1909, 338; Sigl 1972, 180

5.32 Libčany

5.32.1 Kopec Obec

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** Libčany; **GPS:** 50.1959042N, 15.6884242E;

Nadmořská výška: 280 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 32; **Datace:** únětická kultura, RS

Nálezy: keramická nádoba, měděná kování (opasek: Národní muzeum, inv. č. 552446a-c), sedm bronzových esovitých záušnic (Muzeum Hradec Králové, inv. č. 13580–13583, 13587), přezka (Muzeum Hradec Králové, inv. č. 13586), *Obr. 2*

Poznámka: Kostry uloženy v natažené poloze na zádech v orientaci Z–V. U koster nalezeny ploché kameny (Kašpar 1847, 220). J. Sigl původně dělil na dvě lokality – Kopec Obec a Písničky na Obci, dle R. Bláhy se jedná o jednu a tu samou polohu.

Literatura: Doležalová 2019, 84–85; Duška 1898, 72–74; Kašpar 1847, Píč 1909, 338; Profantová – Lutovský 1996, 143–145; Sigl 1972, 180

5.32.2 Obecní pastviště

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** Libčany; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 16; **Datace:** RS

Nálezy: deset bronzových esovitých záušnic (Muzeum Hradec Králové, inv. č. 13563, 13564, 13567, 13569, 13570, 13572, 13574–13577), bronzové přezky, hřebíky a další železné zlomky (Muzeum Hradec Králové, inv. č. 13587–13595), *Obr. 3*

Poznámka: J. Sigl původně dělil na dvě polohy – Obecní pastviště a Cesta spojující silnice z Hradce Králové do Boharyně, dle R. Bláhy se jedná o jednu a tu samou polohu.

Literatura: Doležalová 2019, 81–83; Sigl 1972, 181

5.33 Lodín

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** Lodín; **GPS:** 50.2592192N, 15.5957628E;

Nadmořská výška: 255 m n. m.

Ritus: žárový; **Typ:** mohyly; **Počet hrobů:** 9; **Datace:** RS?

Nálezy: -

Poznámka: Domečka uvádí nález spálené dřevěné konstrukce uvnitř jedné mohyly.

Literatura: Benešová 1995, 123; Domečka 1925, 43; Janáková 2018, 52; Turek 1956, 114

5.34 Lochenice

5.34.1 Na šancích

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** Lochenice; **GPS:** 50.2865753N, 15.8259606E;

Nadmořská výška: 256 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 55 + ze dvou jen nálezy; **Datace:** RS

Nálezy: viz jednotlivé hroby

Poznámka:

Literatura: Benešová 1995, 123; Domečka – Sál 1928, 117; Lutovský 2001, 171; Píč 1909, 340; Sigl 1972, 182–184; Sláma 1990, 103–134

5.34.1.1 Hrob A

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: keramická nádoba mezi nohama, bronzová náušnice s očkem na pravé straně lebky, jantarové a skleněné perly (celkem sedm) u krčních obratlů, železná jehlice na hrudi, železný nůž u pánve (dochované nálezy v Muzeu Hradec Králové, inv. č.: 182, 13683–13689, 13681 – nebylo ověřeno)

Poznámka:

5.34.1.2 Hrob B

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** - ; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: keramická nádoba (umístění artefaktu v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

5.34.1.3 Hrob C

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** - ; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: keramické fragmenty (umístění artefaktů v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

5.34.1.4 Hrob 1

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SSZ–JJV; **Antropologické určení:** inf II

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: dvě keramické nádoby, jedna umístěna za lebkou, druhá u nohou (Muzeum Hradec Králové, inv. č. 31204, 31205 – nebylo ověřeno)

Poznámka:

5.34.1.5 Hrob 2

Poloha kostry: natažená na zádech, levá ruka s dlaní v pánvi; **Orientace hrobu:** ZSZ–VJV;

Antropologické určení: žena, mat II–sen

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka: Hrob porušen, v rámci něho objeveny zvířecí kosti, nejspíše se jednalo o tura domácího.

5.34.1.6 Hrob 3

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** ZSZ–VJV; **Antropologické určení:** muž, ad II–mat I

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.34.1.7 Hrob 4

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** ZSZ–VJV; **Antropologické určení:** muž, ad II

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: fragment keramické nádoby v zásypu, u levé nohy kování vědra (Muzeum Hradec Králové, inv. č. 31220, 31219 – nebylo ověřeno)

Poznámka:

5.34.1.8 Hrob 5

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** dítě, inf III

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: osm bronzových esovitých záušnic – čtyři na každé straně lebky, devět skleněných perel v blízkosti lebky, bronzový prsten u pravé ruky, železný nůž u pravého lokte, železná tyčinka v oblasti pánve (Muzeum Hradec Králové, inv. č. 31221–31228, 31231, 31229, 31232, 31233 – nebylo ověřeno)

Poznámka:

5.34.1.9 Hrob 6

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** ZSZ–VJV; **Antropologické určení:** muž, ad II

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: obdélník se zaoblenými rohy

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: keramická nádoba u lebky (umístění artefaktu v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

5.34.1.10 Hrob 7

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** ZSZ–VJV; **Antropologické určení:** dítě, inf II

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: ovál

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.34.1.11 Hrob 8

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SSZ–JJV; **Antropologické určení:** muž, mat II

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: lichoběžník se zaoblenými rohy a zaoblenou stranou za lebkou

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.34.1.12 Hrob 9

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** ZSZ–VJV; **Antropologické určení:** žena, mat II

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.34.1.13 Hrob 10

Poloha kostry: natažená poloha na zádech, levá dlaň v pánvi; **Orientace hrobu:** SZ–JV, tvář k SV; **Antropologické určení:** muž, mat II

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: železný nůž u levé paže (Muzeum Hradec Králové – nebylo ověřeno)

Poznámka:

5.34.1.14 Hrob 11

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SZ–JV, tvář k JZ; **Antropologické určení:** dítě, inf II

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.34.1.15 Hrob 12

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** dítě, inf II

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.34.1.16 Hrob 13

Poloha kostry: natažená na zádech, pravá dlaň v pánvi; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** muž, ad II

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: obdélník se zaoblenými rohy

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.34.1.17 Hrob 14

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SZ–JV, tvář k SV; **Antropologické určení:** muž, ad

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: obdélník se zaoblenými rohy

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.34.1.18 Hrob 15

Poloha kostry: natažená na zádech, pravá dlaň v pánvi; **Orientace hrobu:** SZ–JV, tvář k SV; **Antropologické určení:** žena, ad II

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: obdélník se zaoblenými rohy

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.34.1.19 Hrob 16

Poloha kostry: natažená poloha na zádech; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** muž, sen

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: obdélník se zaoblenými rohy

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.34.1.20 Hrob 17

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** dítě, inf III

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: obdélník se zaoblenými delšími stranami

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.34.1.21 Hrob 18

Poloha kostry: natažená poloha na zádech; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** muž, mat II

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: železný nůž u levé paže (umístění artefaktu v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

5.34.1.22 Hrob 19

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** dítě, inf II

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.34.1.23 Hrob 20

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** dítě, inf II–III

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: obdélník se zaoblenými rohy a zaoblenou stranou za lebkou

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: železný nůž vedle lebky (umístění artefaktu v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

5.34.1.24 Hrob 21

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** žena, ad II

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.34.1.25 Hrob 22

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** žena, mat II–sen

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: nepravidelný ovál

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: keramická nádoba u levé nohy (umístění artefaktu v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

5.34.1.26 Hrob 23

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** muž, mat II

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: obdélník se zaoblenými rohy

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.34.1.27 Hrob 24

Poloha kostry: natažená na zádech, levá paže přitisknutá v pánvi; **Orientace hrobu:** SZ–JV, tváří k SV; **Antropologické určení:** muž, mat I

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: keramické fragmenty (pravěké) (umístění artefaktů v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

5.34.1.28 Hrob 25

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** SZ–JV, obličej k SV; **Antropologické určení:** žena, mat II

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: nepravidelný ovál

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: vědro vlevo od lebky (umístění artefaktu v muzeu nezjištěno)

Poznámka: Ve zprávě z výzkumu uveden nález kůstek kojence uvnitř vědra, které nejsou dochovány. Zachováno bylo několik zvířecích kostí, o kterých se zpráva nezmiňuje. V zásypu byly nalezeny zlomky pravěké keramiky (Sláma 1990, 108).

5.34.1.29 Hrob 26

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** muž, mat II

Rozměry hrobové jámy: 230 × 85 cm; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: nepravidelný obdélník se zaoblenými rohy a zaoblenou stranou u nohou

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.34.1.30 Hrob 27

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** dítě

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: lichoběžník s výklenkem v severním rohu a se zaoblenou stranou u nohou

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.34.1.31 Hrob 28

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SSZ–JJV; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: délka 210 cm; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: lichoběžník se zaoblenými stěnami

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: keramický fragment u levého kolena (nedochováno)

Poznámka:

5.34.1.32 Hrob 29

Poloha kostry: natažená na zádech, nohy pokrčené do levé strany; **Orientace hrobu:** SSZ–JJV; **Antropologické určení:** dítě

Rozměry hrobové jámy: délka 150 cm; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: obdélník se zaoblenými kratšími stěnami

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.34.1.33 Hrob 30

Poloha kostry: natažená na zádech, levá dlaň na kyčli; **Orientace hrobu:** ZSZ–VJV, tváří k VSV; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: obdélník se zaoblenými kratšími stěnami

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.34.1.34 Hrob 31

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SZ–JV, tváří k JZ; **Antropologické určení:** dítě

Rozměry hrobové jámy: 128 × 50 cm; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: obdélník se zaoblenými kratšími stěnami

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: vědro u levé nohy (nedochováno)

Poznámka:

5.34.1.35 Hrob 32

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** ZSZ–VJV; **Antropologické určení:** muž, ad II

Rozměry hrobové jámy: 226 × 80 cm; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: obdélník se zaoblenou stranou za lebkou

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.34.1.36 Hrob 33

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** žena, sen

Rozměry hrobové jámy: 223 × 87; **Hloubka hrobové jámy:** 55 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: nepravidelný ovál

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: jantarová perla u pravé klíční kosti (umístění artefaktu v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

5.34.1.37 Hrob 34

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SZ–JV, tvář k SV; **Antropologické určení:** dítě, inf III

Rozměry hrobové jámy: 200 × 65 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 60 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: nepravidelný obdélník

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: několik uhlíků u pravé nohy

Poznámka:

5.34.1.38 Hrob 35

Poloha kostry: natažená na zádech, pravá dlaň v pánvi; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** žena, ad I

Rozměry hrobové jámy: 240 × 92; **Hloubka hrobové jámy:** 43 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: obdélník se zaoblenými rohy

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: keramické zlomky ve výplni hrobu (umístění artefaktů v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

5.34.1.39 Hrob 36

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** ZSZ–VJV; **Antropologické určení:** muž, ad II – mat I

Rozměry hrobové jámy: 222 × 94 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 50 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: obdélník se zaoblenými rohy

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: ve výplni hrobové jámy pravěké keramické fragmenty a pazourkové jádro (umístění artefaktů v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

5.34.1.40 Hrob 37

Poloha kostry: natažená na zádech, levá dlaň v pánvi; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** muž, ad II – mat I

Rozměry hrobové jámy: 225 × 97 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 50 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: obdélník se zaoblenými rohy

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: železná ocílka a křesací kamínek u levého kolena, v zásypu několik pravěkých keramických fragmentů (umístění artefaktů v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

5.34.1.41 Hrob 38

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** ZSZ–VJV, tvář k ZJZ;

Antropologické určení: muž, ad II – mat I

Rozměry hrobové jámy: šířka 68 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 65 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: několik pravěkých keramických fragmentů a zlomek přeslenu v zásypu hrobu (umístění artefaktů v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

5.34.1.42 Hrob 39

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** dítě, inf II

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: čtyři esovité záušnice v místě lebky, sedm skleněných perel (umístění artefaktů v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

5.34.1.43 Hrob 40

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** ZSZ–VJV, tvář k ZJZ;

Antropologické určení: dítě, inf III

Rozměry hrobové jámy: 196 × 87 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 65 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: obdélník se zaoblenými rohy

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: keramická nádoba u nohou (umístění artefaktu v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

5.34.1.44 Hrob 41

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** muž, ad

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** 29 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: nepravidelný ovál

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: pravěké keramické fragmenty (umístění artefaktů v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

5.34.1.45 Hrob 42

Poloha kostry: natažená na zádech, levá dlaň v pánvi; **Orientace hrobu:** SZ–JV, tváří k SV; **Antropologické určení:** jedinec, juv

Rozměry hrobové jámy: 210 × 100 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 75 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: obdélník se zaoblenými rohy

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: železný nůž, dvě kostěné zděře, železná ocílka a křesací kamínek u levé paže (umístění artefaktů v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

5.34.1.46 Hrob 43

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** ZSZ–VJV; **Antropologické určení:** dítě, inf

Rozměry hrobové jámy: 160 × 75 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 75 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: obdélník se zaoblenými rohy

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: železný nůž u pasu, zvířecí kůstky za lebkou (umístění artefaktů v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

5.34.1.47 Hrob 44

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** žena, ad II

Rozměry hrobové jámy: 125 × 82 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 80 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: lichoběžník se zaoblenými rohy

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: keramická nádoba u nohou, dvě bronzové esovité záušnice na straně lebky, devět skleněných perel na levé straně hrudníku, železný nůž u hrudní páteře (umístění artefaktů v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

5.34.1.48 Hrob 45

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SZ–JV, tváří k SV; **Antropologické určení:** muž, mat II–sen

Rozměry hrobové jámy: 220 × 84 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 55 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: obdélník se zaoblenými rohy

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: keramická nádoba mezi nohama, železný nůž u pravé kyčle (umístění artefaktů v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

5.34.1.49 Hrob 46

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SZ–JV, tváří k SV; **Antropologické určení:** muž, mat II

Rozměry hrobové jámy: 220 × 80 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 58 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: obdélník se zaoblenými rohy a zaoblenou stranou za lebkou

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: keramická nádoba u pravé nohy, skleněný korálek na hrudi, železný nůž a neurčený železný zlomek u levé ruky (umístění artefaktů v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

5.34.1.50 Hrob 47

Poloha kostry: natažená na zádech, levá dlaň v pánvi; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** žena, ad I

Rozměry hrobové jámy: 210 × 85 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 70 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: obdélník se zaoblenými rohy

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: keramická nádoba u nohou, železný nůž u pravého kolena, osm kusů pazourku a neurčený železný zlomek u pravé ruky (umístění artefaktů v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

5.34.1.51 Hrob 48

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SZ–JV, tvář k SZ; **Antropologické určení:** žena, mat

Rozměry hrobové jámy: 302 × 162 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 67 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: ovál

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: kovový kroužek pod lebkou, keramické fragmenty slovanských nádob v zásypu (umístění artefaktů v muzeu nezjištěno)

Poznámka: Na dně hrobu další hrobová jáma oválného tvaru s rozměry 212 × 92 cm a hloubkou 20–25 cm.

5.34.1.52 Hrob 49

Poloha kostry: natažená na zádech, pravá dlaň pod pánví; **Orientace hrobu:** SZ–JV, tvář k JZ; **Antropologické určení:** muž, mat II

Rozměry hrobové jámy: 240 × 85 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 65 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: obdélník se zaoblenými rohy

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: keramická nádoba u levé nohy, železný nůž u levé ruky, dva pazourky mezi levou rukou a pánví, zlomky lebečních kostí jiného jedince u pravé nohy, pravěké keramické fragmenty, kosti zvířat a zlomek porcelanitu v zásypu (umístění artefaktů v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

5.34.1.53 Hrob 50

Poloha kostry: na bříše, pravá paže pod lebku, levá ruka přitisknuta k hrudníku, dlaň sevřena v pěst, chodidla přitisknuta k sobě; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** muž, mat II

Rozměry hrobové jámy: 185 × 80 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 67 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: obdélník se zaoblenými kratšími stěnami

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: železný nůž u pánve, železná jehla na zápěstí levé ruky, keramické fragmenty v zásypu (umístění artefaktů v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

5.34.1.54 Hrob 51

Poloha kostry: natažená na zádech, obě dlaně v pánvi; **Orientace hrobu:** SZ–JV, tvář k SV; **Antropologické určení:** žena, ad I

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: keramické fragmenty v zásypu, zvířecí kosti vedle pravého předloktí (umístění artefaktů v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

5.34.1.55 Hrob 52

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SZ–JV, tvář k SV; **Antropologické určení:** muž, sen

Rozměry hrobové jámy: 225 × 100 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 70 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: keramický fragment a kamenný úštěp v zásypu (umístění artefaktu v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

5.34.1.56 Hrob 53

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** ZSZ–VJV, tvář k ZJZ; **Antropologické určení:** žena, ad II

Rozměry hrobové jámy: 212 × 68 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 55 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: obdélník se zaoblenými kratšími stěnami

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: keramické fragmenty a pazourkový úštěp v zásypu hrobu (umístění artefaktů v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

5.34.1.57 Hrob 54

Poloha kostry: natažená na zádech, dlaně pod pánví; **Orientace hrobu:** SZ–JV, tvář k JZ; **Antropologické určení:** muž, mat II

Rozměry hrobové jámy: 221 × 90 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 50 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: lichoběžník

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: stříbrný denár v pravé části hrudníku, keramické fragmenty, zlomek kamenného drtidla a pazourková čepelka v zásypu hrobu (umístění artefaktů v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

5.35 Malšovice

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** Malšovice u Hradce Králové;
GPS: 50.2075983N, 15.8575353E; **Nadmořská výška:** 230 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** dle Sigla 9, dle Domečky 12; **Datace:** RS
Nálezy: keramické fragmenty, možná odtud pochází keramická nádoba (Muzeum Hradec Králové, inv. č. 200 – nebylo ověřeno)

Poznámka:

Literatura: Benešová 1995, 123; Domečka – Sál 1928, 127; Sigl 1972, 184–185

5.36 Markovice

Okres: Chrudim; **Katastrální území:** Chrudim; **GPS:** 49.9563519N, 15.7535214E;
Nadmořská výška: 273 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 1; **Datace:** RS

Nálezy: esovité záušnice (Muzeum Chrudim – inv. č. A 232–237 – nedohledáno inv. č. A235), *Obr. 2*

Poznámka:

Literatura: Pič 1909, 34; Sigl 1972, 185; Šolta 1899, 538

5.37 Mlázovice

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Mlázovice; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: - ; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** 6; **Datace:** -

Nálezy: -

Poznámka: Lokalita nebyla archeologicky zkoumána.

Literatura: Janáková 2018, 54; Ulrychová 2007, 499

5.38 Moravany

Okres: Pardubice; **Katastrální území:** Moravany nad Loučnou; **GPS:** 49.9944353N, 15.9256461E; **Nadmořská výška:** 248 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: šest esovitých záušnic a závěsek s korálky ze skelné pasty (Muzeum Pardubice, inv. č. A1147–A 1149, další tři bez inventárního čísla, závěsek A1150), *Obr. 3*

Poznámka:

Literatura: Benešová 1995, 122; Chochol 1954, 635–636; Pič 1909, 342; Sigl 1972, 185

5.39 Nadslav

5.39.1 Bortovna

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Nadslav; **GPS:** 50.4287872N, 15.2502367E; **Nadmořská výška:** 374 m n. m.

Ritus: žárový; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** 3; **Datace:** RS?

Nálezy: viz jednotlivé mohyly

Poznámka: Píč uvádí kamenné jádro uvnitř jedné zkoumané mohyly.

Literatura: Janáková 2018, 58; c; Píč 1888, 353–354; Turek 1956, 115–119; Ulrychová 2007, 502; Zeman 1976, 129

5.39.1.1 Mohyla 1

Průměr náspu: 163 × 132 cm; **Výška náspu:** 118 cm

Uložení pohřbu: - ; **Umístění pohřbu:** několik pohřbů – v tělese mohyly, na bázi i zahloubeno pod původním povrchem

Přítomnost obvodových žlabů: NE; **Přítomnost konstrukce:** NE

Nálezy: keramické fragmenty různého stáří pod pláštěm mohyly, další keramické fragmenty v místě pohřbů (umístění artefaktů v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

5.39.2 Starohrádecký les

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Nadslav; **GPS:** 50.4172447N, 15.2659825E; **Nadmořská výška:** 315 m n. m.

Ritus: žárový; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** 12 ve dvou skupinách; **Datace:** lužická kultura, RS

Nálezy: keramické fragmenty (NM Praha, inv. č. 55688, 55690, 55692–55696, 55698–55700 – nebylo ověřeno)

Poznámka:

Literatura: Černý 1877, 823; Janáková 2018, 56; Kracík 1997, 12; Píč 1888, 353–354; Sigl – Vokolek 1982, 12; Sklenář 2011, 195–196; Ulrychová 2007, 499–500

5.39.2.1 Mohyla 1

Průměr náspu: 700 cm; **Výška náspu:** 100 cm

Umístění pohřbu: -

Přítomnost obvodových žlabů: NE **Přítomnost konstrukce:** NE

Nálezy: keramický fragment

Poznámka:

5.39.2.2 Mohyla 2

Průměr náspu: 716 cm; **Výška náspu:** 100 cm

Umístění pohřbu: v náspu (uprostřed mohyly, hloubka 65 cm)

Přítomnost obvodových žlabů: NE **Přítomnost konstrukce:** NE

Nálezy: keramické fragmenty

Poznámka:

5.39.3 U cesty do Štidel

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Nadslav; **GPS:** 50.4292739N, 15.2585292E; **Nadmořská výška:** 352 m n. m.

Ritus: žárový; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** 3; **Datace:** RS?

Nálezy: keramické fragmenty (Muzeum Jičín – nenalezeno)

Poznámka:

Literatura: Janáková 2018, 59; Kracík 1997, 12; Píč 1888, 353; Píč 1909, 29; Ulrychová 2007, 502–503

5.39.4 U mohyl

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Nadslav; **GPS:** 50.4158647N, 15.2540839E; **Nadmořská výška:** 329 m n. m.

Ritus: žárový; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** 2; **Datace:** RS

Nálezy: keramické fragmenty (NM Praha, inv. č. 55687 a,b – nebylo ověřeno)

Poznámka:

Literatura: Janáková 2018, 57; Kracík 1997, 12; Píč 1888, 353–354; Ulrychová 2007, 500–502

5.40 Nahořany

Okres: Náchod; **Katastrální území:** Veselice nad Metují; **GPS:** 50.3514519N, 16.0297731E; **Nadmořská výška:** 283 m n. m.

Ritus: žárový; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** údajně 126 ve dvou skupinách; **Datace:** DB, RS
Nálezy: fragmenty keramických nádob, železné nože a přeslen (jeden keramický fragment v NM Praha, inv. č. 54054 – nebylo ověřeno)

Poznámka:

Literatura: Benešová 1995, 124; Hraše 1874, 659; Janáková 2018, 60; Lutovský 2001, 203; Píč 1909, 342; Sigl 1972, 186; Smolík 1878, 139; Turek 1956, 119

5.41 Nečas

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Nečas; **GPS:** 50.2963114N, 15.2520139E; **Nadmořská výška:** 211 m n. m.

Ritus: - ; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** 9; **Datace:** -

Nálezy: -

Poznámka: Lokalita nebyla archeologicky zkoumána.

Literatura: Benešová 1995, 122; Janáková 2018, 62; Ulrychová 2007, 503

5.42 Nepasice

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** - ; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: - ; **Typ:** - ; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: bronzová esovitá záušnice plátovaná stříbrem (údajně škola Nepasice)

Poznámka: Sigl uvádí možnost, že nález pochází z pohřebiště v Blešně. Starší literatura neuvádí přesné místo nálezů. Nález tedy zřejmě nepochází z hrobového kontextu.

Literatura: Domečka 1898, 121; Duška 1898, 12; Píč 1909, 342; Sigl 1972, 186

5.43 Nový Bydžov

5.43.1 Cihelna

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** Sloupno nad Cidlinou; **GPS:** 50.2519736N, 15.4989456E; **Nadmořská výška:** 230 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 4; **Datace:** RS

Nálezy: keramická nádoba ze zničeného hrobu (Muzeum Hradec Králové, inv. č. 23003 – nebylo ověřeno)

Poznámka:

Literatura: Doležalová 2019, 86–92; Sigl 1972, 187–188

5.43.1.1 Hrob 1

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: obdélník se zaoblenými rohy

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: osm bronzových esovitých záušnic u spánků (Muzeum Hradec Králové, inv. č. 22984–22991), *Obr. 3*

Poznámka:

5.43.1.2 Hrob 3

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: obdélník se zaoblenými rohy

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: keramická nádoba, osm bronzových esovitých záušnic (Muzeum Hradec Králové, inv. č. 22993–23000), *Obr. 3*

Poznámka:

5.43.1.3 Hrob 4

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: obdélník se zaoblenými rohy

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: bronzové esovité záušnice (Muzeum Hradec Králové, inv. č. 23001–23002), *Obr. 3*

Poznámka:

5.43.2 Hliník

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** - ; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: - ; **Typ:** - ; **Počet hrobů:** - ; **Datace:**

Nálezy: esovitá záušnice (Národní muzeum, inv. č. 54709–54710), *Obr. 3*

Poznámka:

Literatura: Píč 1909, 330; Sigl 1972, 187

5.43.3 Na Otmarce

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** - ; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: - ; **Typ:** - ; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: keramická nádoba, esovitá záušnice (kdysi v Muzeu Nový Bydžov – nenalezeno)

Poznámka:

Literatura: Pič 1909, 330; Sigl 1972, 187; Žohová 2019, 40

5.43.4 Písník p. Němce

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** - ; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: - ; **Typ:** - ; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: bronzová esovitá záušnice (Muzeum Nový Bydžov, inv. č. 1313/1), dvě keramické nádoby (NM Praha, inv. č. 40830, 40831)

Poznámka:

Literatura: Sigl 1972, 187

5.43.5 Společná cihelna

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** Nový Bydžov; **GPS:** 50.2432631N, 15.4732250E; **Nadmořská výška:** 234 m n. m.

Ritus: - ; **Typ:** - ; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: šest esovitých záušnic (Muzeum Nový Bydžov, inv. č. 1009/34, 1009/36–1009/40)

Poznámka: Nálezy nepochází z hrobového kontextu.

Literatura: Doležalová 2019, 92–95; Pič 1909, 330; Sigl 1972, 186; Žohová 2019, 40–41

5.44 Opatovice nad Labem

5.44.1 Pohřebiště benediktinského kláštera

Okres: Pardubice; **Katastrální území:** Opatovice nad Labem; **GPS:** 50.1512394N, 15.7972622E; **Nadmořská výška:** 226 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 8; **Datace:** RS

Nálezy: bronzová esovitá záušnice plátovaná stříbrem (umístění artefaktu v muzeu nezjištěno)

Poznámka: Dále nalezeny lidské kosti ze 42 jedinců.

Literatura: Benešová 1995, 125; Rataj 1967, 593–598; Sigl 1972, 199

5.44.2 Předklášterní ostrůvek

Okres: Pardubice; **Katastrální území:** Opatovice nad Labem; **GPS:** 50.1510822N, 15.7960047E; **Nadmořská výška:** 226 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 8; **Datace:** RS

Nálezy: viz jednotlivé hroby

Poznámka:

Literatura: Benešová 1995, 125; Sigl 1972, 199; Smetánka 1967, 471–477

5.44.2.1 Hrob 1

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.44.2.2 Hrob 2

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** mladý muž

Rozměry hrobové jámy: šířka 61 cm; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.44.2.3 Hrob 3

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dítě

Rozměry hrobové jámy: šířka 41 cm; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.44.2.4 Hrob 4

Poloha kostry: natažená na boku; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dítě

Rozměry hrobové jámy: 39–53 × 161 cm; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: ovál

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: denár Břetislava II. mezi stehnem a pravou rukou (umístění artefaktu v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

5.44.2.5 Hrob 5

Poloha kostry: natažená na zádech, ruce v klíně; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dítě

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.44.2.6 Hrob 6

Poloha kostry: natažená na zádech, ruce v klíně; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dítě

Rozměry hrobové jámy: 49 × 129; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: ovál – obdélník

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: tři bronzové esovité záušnice na levé straně lebky (umístění artefaktů v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

5.44.2.7 Hrob 7

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dospělá žena

Rozměry hrobové jámy: 76 × 205 cm; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: zaoblené rohy

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.44.2.8 Hrob 8

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.45 Opočno

Okres: Rychnov nad Kněžnou; **Katastrální území:** - ; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: žárový; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** - ; **Datace:** doba bronzová / RS ?

Nálezy: popelnice a popel s uhlíky (nenalezeno)

Poznámka: Není možné určit, zda se jedná o dobu bronzovou nebo raný středověk.

Literatura: Benešová 1995, 122; Ilg 1879, 159; Janáková 2018, 63; Turek 1956, 120

5.46 Osice

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** Osice; **GPS:** 50.1425131N, 15.6846992E;

Nadmořská výška: 266 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: šest esovitých záušnice (Muzeum Pardubice, inv. č. 1136–1139 – nenalezeno)

Poznámka:

Literatura: Benešová 1995, 125; Doležalová 2019, 95–96; Píč 1909, 342; Sigl 1972, 188

5.47 Ostašovice

Okres: Rychnov nad Kněžnou; **Katastrální území:** - ; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: - ; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** - ; **Datace:** -

Nálezy: -

Poznámka: Lokalita nebyla archeologicky zkoumána a není dnes ani patrná v terénu.

Literatura: Benešová 1995, 125; Janáková 2018, 63; Turek 1956, 121

5.48 Ostroměř

5.48.1 Dům č. p. 211

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Ostroměř; **GPS:** 50.3759842N, 15.5492508E;

Nadmořská výška: 266 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 2; **Datace:** ?

Nálezy: „nádobí“, mince z doby Marie Terezie, cihly

Poznámka: Datování hrobů do raného středověku je nejisté, jedná se o starý výzkum, ve kterém pravděpodobně došlo k promíšení kontextů.

Literatura: Hejhal 2015, 199–200

5.48.2 Bez lokalizace

Okres: Jičín; **Katastrální území:** - ; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: - ; **Typ:** - ; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: esovitý kroužek (Muzeum Jaroměř – nebylo ověřeno)

Poznámka: Nález nepochází z hrobového kontextu.

Literatura: Píč 1909, 343; Sigl 1972, 188–189

5.48.3 Statek č. p. 176

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Ostroměř; **GPS:** 50.3734136N, 15.5495228E;

Nadmořská výška: 261 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 2; **Datace:** RS, poč. 11. století (Hejhal 2015, 200)

Nálezy: viz jednotlivé hroby

Poznámka: Číslování hrobů nebylo v literatuře uvedeno, vytvořeno pro účel soupisu autorkou práce.

Literatura: Benešová 1995, 125; Hejhal 2015, 199–200; Sigl 1972, 189

5.48.3.1 Hrob 1

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SV–JZ; **Antropologické určení:** dítě

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.48.3.2 Hrob 2

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SV–JZ; **Antropologické určení:** muž

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: keramická nádoba mezi nohama, železný nůž na hrudi (Muzeum Hradec Králové, inv. č. 23004, 2187 – nebylo ověřeno)

Poznámka:

5.49 Petrovice

5.49.1 Farský les

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** Petrovice u Nového Bydžova;

GPS: 50.2876669N, 15.6134553E; **Nadmořská výška:** 273 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** 44; **Datace:** RS

Nálezy: denár Břetislava I., dvě keramické nádoby (umístění artefaktů v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

Literatura: Benešová 1995, 126; Hejhal – Lutovský 2012, 520; Honza 1892, 623–624; Janáková 2018, 64; Píč 1909, 343; Turek 1956, 121

5.49.2 Les Mečník

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** Petrovice u Nového Bydžova;

GPS: 50.2892164N, 15.5672878E; **Nadmořská výška:** 244 m n. m.

Ritus: - ; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** 4; **Datace:** -

Nálezy: -

Poznámka: Lokalita nebyla archeologicky zkoumána.

Literatura: Benešová 1995, 126; Janáková 2018, 66; Turek 1956, 114

5.50 Písek

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** -; **GPS:** -; **Nadmořská výška:** -

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 54; **Datace:** RS

Nálezy: viz popis hrobů

Poznámka: Číslování hrobů nebylo v literatuře uvedeno, vytvořeno pro účel soupisu autorkou práce.

Literatura: Benešová 1995, 126; Honza 1892, 625–628, Lutovský 2001, 238, Píč 1909, 344; Sigl 1972, 189

5.50.1 Hrob 1

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: -; **Hloubka hrobové jámy:** 100 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: keramická nádoba pod lebkou (umístění artefaktu v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

5.50.2 Hrob 2

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: -; **Hloubka hrobové jámy:** 135 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: keramická nádoba pod hlavou, dvě bronzové esovité záušnice – z každé strany hlavy jedna (umístění artefaktu v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

5.50.3 Hrob 3

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: -; **Hloubka hrobové jámy:** 125 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: keramická nádoba u hlavy, bronzová esovitá záušnice u hlavy (umístění artefaktu v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

5.50.4 Hrob 4

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** 85 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: železný nůž (umístění artefaktu v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

5.51 Plačice – Stěžery

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** Plačice, Stěžery; **GPS:** 50.2016500N, 15.7671225E; **Nadmořská výška:** 245 m n. m.

Ritus: žárový a kostrový; **Typ:** ploché hroby a mohyly; **Počet hrobů:** 90+1; **Datace:** RS

Nálezy: viz jednotlivé hroby

Poznámka: Dosud nepublikované informace byly získány jako ústní sdělení P. Hejhala.

Literatura: Doležalová 2019, 97–112; Hejhal 2016, 27; Hejhal – Novák 2015, 40; Hejhal – Novák 2016; Janáková 2018, 68; Novák 2014a, 8–9

5.51.1 Hrob 001

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: 232 × 89 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 79 cm; **Objem hrobové jámy:** 1 631 192 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: železný nůž u pasu na levé straně (Muzeum Hradec Králové č. 001/1 – nenalezeno)

Poznámka:

5.51.2 Hrob 061

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: 193 × 66 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 11 cm; **Objem hrobové jámy:** 140 118 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: pravěké keramické fragmenty v zásypu hrobu (Muzeum Hradec Králové – nebylo ověřeno)

Poznámka:

5.51.3 Hrob 109

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 224 × 85 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 50 cm; **Objem hrobové jámy:** 952 000 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: esovitá záušnice na levé straně lebky (Muzeum Hradec Králové, č. 109/1), *Obr. 7*

Poznámka:

5.51.4 Hrob 502

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 255 × 82 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 50 cm; **Objem hrobové jámy:** 1 045 500 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – příčně položené dřevo v místě, kde bývají žlábký

Nálezy: korálek z broušeného karneolu (nález č. 502/1), dvoukónický korálek z kovového drátu (nález č. 502/2), železná tyčinka (nález č. 502/3) vše u pravé klíční kosti, keramická nádoba (nález č. 502/4, inv. č. 199-107/2014) u nohou v rakvi (Muzeum Hradec Králové, 502/2 nenalezeno, keramická nádoba nebyla ověřena), *Obr. 7*

Poznámka:

5.51.5 Hrob 506

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 232 × 78 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 48 cm; **Objem hrobové jámy:** 468 608 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – žlábký v západní a východní části ve dně hrobové jámy

Nálezy: keramická nádoba u nohou (Muzeum Hradec Králové, nález č. 506/1, inv. č. 230-107/2014 – nebylo ověřeno), *Obr. 7*

Poznámka:

5.51.6 Hrob 509

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 229 × 75 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 31 cm; **Objem hrobové jámy:** 532 425 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: dva drátěné šperky na levé straně lebky (nálezy č. 509/3, 12), náhrdelník z korálků na krku pohřbeného (nálezy č. 509/4–11), železný nůž na pravém boku (nález č. 509/1), železný předmět ve středu/na levé straně pánve (nález č. 509/2) (Muzeum Hradec Králové, č. 509/1 a 509/2 nenalezeno), *Obr. 7*

Poznámka:

5.51.7 Hrob 513

Poloha kostry: skrčená poloha na pravém boku, ruce ohnuté v lokti směřují nahoru;

Orientace hrobu: Z–V; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 165 × 98 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 43 cm; **Objem hrobové jámy:** 695 310 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.51.8 Hrob 514

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 215 × 76 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 46 cm; **Objem hrobové jámy:** 748 144 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: železný nůž na pomezí břich a hrudi (nález č. 514/1), dvě keramické nádoby u nohou pohřbeného (nálezy č. 514/2, 3) (Muzeum Hradec Králové, keramické nádoby nebyly ověřeny), *Obr. 7*

Poznámka:

5.51.9 Objekt 553

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** - ; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: 160 × 61 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 32 cm; **Objem hrobové jámy:** 312 320 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: dvě keramické nádoby (Muzeum Hradec Králové – nebylo ověřeno), *Obr. 7*

Poznámka: Není jisté, zda se jedná o hrob, nebyl zde přítomen skelet.

5.51.10 Hrob 593

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 220 × 87 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 31 cm; **Objem hrobové jámy:** 593 340 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: kruhový drátěný šperk na pravé straně lebky (nález č. 593/2), železný nůž u levého kolene (nález č. 593/1) (Muzeum Hradec Králové), *Obr. 8*

Poznámka:

5.51.11 Hrob 595

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dítě (soudě dle velikosti hrobové jámy)

Rozměry hrobové jámy: 152 × 81 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 46 cm; **Objem hrobové jámy:** 566 352 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: železný nůž zhruba v oblasti břicha nebo hrudníku (nález č. 595/1), keramická nádoba u nohou pohřbeného (nález č. 595/2, inv. č. 408-107/2014) (Muzeum Hradec Králové, keramická nádoba nebyla ověřena), *Obr. 8*

Poznámka:

5.51.12 Hrob 596

Poloha kostry: natažená na zádech, dlaně v klíně; **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV;

Antropologické určení: dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 269 × 105 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 50 cm; **Objem hrobové jámy:** 1 412 250 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – žlábký v západní straně hrobové jámy

Nálezy: železný nůž vedle levé nohy (nález č. 596/1), keramická lahev u nohou pohřbeného v rakvi (nález č. 596/2, inv. č. 471-17/2014) (Muzeum Hradec Králové, keramická nádoba nebyla ověřena), *Obr. 8*

Poznámka:

5.51.13 Hrob 597

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dítě

Rozměry hrobové jámy: 116 × 58 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 9 cm; **Objem hrobové jámy:** 60 552 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.51.14 Hrob 598

Poloha kostry: natažená na zádech, pravá dlaň v klíně; **Orientace hrobu:** Z–V;

Antropologické určení: dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 264 × 91 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 39 cm; **Objem hrobové jámy:** 936 936 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – žlábký v západní části hrobové jámy

Nálezy: -

Poznámka:

5.51.15 Hrob 599

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 218 × 89 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 16 cm; **Objem hrobové jámy:** 310 432 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – příčné žlábků na východě i západě hrobové jámy

Nálezy: železný předmět nad pravým ramenem (nález č. 599/1), esovitá záušnice na pravé straně lebky (nález č. 599/3), dřevěné vědérko s železnými obroučkami u nohou pohřbeného (nález č. 599/2) (Muzeum Hradec Králové), *Obr. 8*

Poznámka:

5.51.16 Hrob 603

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dospělý jedinec (?)

Rozměry hrobové jámy: 258 × 121 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 50 cm; **Objem hrobové jámy:** 1 560 900 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – příčný žlábek v západní části hrobové jámy

Nálezy: železný nůž na pomezí břicha a hrudníku (nález č. 603/1), keramická nádoba u nohou pohřbeného v rakvi (nález č. 603/2, inv. č. 579-107/2014) (Muzeum Hradec Králové, keramická nádoba nebyla ověřena), *Obr. 8*

Poznámka: Skelet nebyl zachován.

5.51.17 Hrob 605

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dítě (soudě dle velikosti hrobové jámy)

Rozměry hrobové jámy: 94 × 53 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 10 cm; **Objem hrobové jámy:** 49 820 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: keramická nádoba u nohou pohřbeného (nález č. 605/1, inv. č. 624-107/2014) (Muzeum Hradec Králové, nebylo ověřeno), *Obr. 8*

Poznámka:

5.51.18 Hrob 607

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 213 × 75 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 30 cm; **Objem hrobové jámy:** 479 250 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – kúlové jamky v rozích hrobové jámy

Nálezy: dva železné nože, jeden pod levým předloktím uložený napříč (nález č. 607/1), druhý mezi nohama od kolen dolů (nález č. 607/2) (Muzeum Hradec Králové), *Obr. 8*

Poznámka:

5.51.19 Hrob 608

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dospělý jedinec (?)

Rozměry hrobové jámy: 224 × 80 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 31 cm; **Objem hrobové jámy:** 555 520 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – příčný žlábek ve dně na východě i západě hrobové jámy

Nálezy: prsten na pravé ruce (nález č. 608/1), dvě esovité záušnice u lebky (nálezy č. 608/2, 3) (Muzeum Hradec Králové), *Obr. 8*

Poznámka: Hrob narušen výkopem pro kabel v delší ose hrobové jámy.

5.51.20 Hrob 611

Poloha kostry: natažená na zádech, obě dlaně v klíně; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 230 × 87 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 35 cm; **Objem hrobové jámy:** 700 350 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – žlábký v západní a východní části hrobové jámy

Nálezy: -

Poznámka:

5.51.21 Hrob 614

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 218 × 91 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 38 cm; **Objem hrobové jámy:** 753 855 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – žlábek v západní části hrobové jámy

Nálezy: hrozníčkovitá náušnice pod lebkou (nález č. 614/3), železný nůž podél levé paže (nález č. 614/1), keramická nádoba u nohou pohřbeného v rakvi (nález č. 614/2) (Muzeum Hradec Králové, keramická nádoba nebyla ověřena), *Obr. 9*

Poznámka: Zdá se, že hrob je umístěn v mohyle.

5.51.22 Hrob 615

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 229 × 85 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 18 cm; **Objem hrobové jámy:** 350 370 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – příčné žlábký

Nálezy: železný nůž u pasu na levé straně (nález č. 615/2), keramická nádoba u nohou pohřbeného (nález č. 615/1) (Muzeum Hradec Králové, keramická nádoba nebyla ověřena), *Obr. 9*

Poznámka:

5.51.23 Hrob 616

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** ZJZ–VZV; **Antropologické určení:** dítě (soudě dle velikosti hrobové jámy)

Rozměry hrobové jámy: 124 × 73 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 10 cm; **Objem hrobové jámy:** 90 520 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: keramická nádoba u nohou pohřbeného (nález č. 616/1) (Muzeum Hradec Králové, nebylo ověřeno), *Obr. 9*

Poznámka:

5.51.24 Hrob 631

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dítě

Rozměry hrobové jámy: 107 × 63 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 11 cm; **Objem hrobové jámy:** 74 151 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.51.25 Hrob 632

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dítě

Rozměry hrobové jámy: 111 × 40 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 79 cm; **Objem hrobové jámy:** 48 840 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.51.26 Hrob 633

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 200 × 81 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 31 cm; **Objem hrobové jámy:** 502 200 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – příčné žlábký v západní a východní části hrobové jámy, kúlová jamka uprostřed severní části

Nálezy: tři esovité záušnice, dvě na pravé straně lebky (nálezy č. 633/1, 2), třetí na levé straně (nález č. 633/3) (Muzeum Hradec Králové), *Obr. 9*

Poznámka: Rakev uložena v jižní části hrobu, kúlová jáma tak zůstávala patrná.

5.51.27 Hrob 674

Poloha kostry: natažená na zádech, pravá dlaň v lokti; **Orientace hrobu:** ZSZ–VJV;

Antropologické určení: dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 198 × 78 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 19 cm; **Objem hrobové jámy:** 293 436 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: esovitá záušnice spolu s fragmentem lebky v západní části hrobové jámy před objevením samotné lebky – nelze vyloučit bioturbaci (nález č. 674/1) (Muzeum Hradec Králové), *Obr. 9*

Poznámka:

5.51.28 Hrob 675

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dospělý jedinec (?)

Rozměry hrobové jámy: 216 × 89 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 55 cm; **Objem hrobové jámy:** 1 057 320 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: prsten u pravého ramene (nález č. 675/1) (Muzeum Hradec Králové), *Obr. 9*

Poznámka:

5.51.29 Hrob 676

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 198 × 72 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 17 cm; **Objem hrobové jámy:** 242 352 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – příčné žlábký v západní a východní části hrobové jámy, kúlové jámy v severovýchodním a jihovýchodním rohu hrobové jámy (kúlová jáma v JV rohu nedosahuje dna hrobové jámy)

Nálezy: keramická nádoba u nohou zemřelého (nález č. 676/1), kovový kroužek s roztepaným koncem stočeným do očka u lebky (nález č. 676/2) (Muzeum Hradec Králové, keramická nádoba nebyla ověřena), *Obr. 9*

Poznámka:

5.51.30 Hrob 681

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dítě

Rozměry hrobové jámy: 120 × 51 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 21 cm; **Objem hrobové jámy:** 128 520 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.51.31 Hrob 682

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dítě

Rozměry hrobové jámy: 148 × 64 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 17 cm; **Objem hrobové jámy:** 161 024 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: pět esovitých záušnic – dvě na pravé straně lebky (nálezy č. 682/1,2), tři na levé straně (nálezy č. 682/3–5) (Muzeum Hradec Králové), *Obr. 9*

Poznámka:

5.51.32 Hrob 683

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dítě

Rozměry hrobové jámy: 147 × 47 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 20 cm; **Objem hrobové jámy:** 138 180 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník, zužující se k východu

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.51.33 Hrob 684

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 214 × 73 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 22 cm; **Objem hrobové jámy:** 343 684 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – příčné žlábký na západní i východní straně

Nálezy: -

Poznámka:

5.51.34 Hrob 685

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dítě

Rozměry hrobové jámy: 172 × 79 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 35 cm; **Objem hrobové jámy:** 475 580 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: železný nůž nejspíše u pasu – skelet nebyl dostatečně dochován (nález č. 685/1) (Muzeum Hradec Králové – nenalezeno)

Poznámka:

5.51.35 Hrob 686

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dítě, dívka

Rozměry hrobové jámy: 130 × 68 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 31 cm; **Objem hrobové jámy:** 274 040 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – náznaky kůlových jam v rozích, ne zcela průkazné

Nálezy: dvanáct esovitých záušnic po obou stranách lebky (nálezy č. 686/1, 2, 5–7, 9, 12–17), náhrdelník ze skleněných korálek na krku (nálezy č. 686/3, 8, 10, 11, 18), bronzový prsten ze dvou stočených drátů na prostředníku pravé ruky (nález č. 686/4), vaječná skořápka pod dlaní (Muzeum Hradec Králové), *Obr. 10*

Poznámka:

5.51.36 Hrob 911

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 205 × 79 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 29 cm; **Objem hrobové jámy:** 469 655 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – příčný žlábek ve východní části hrobové jámy

Nálezy: dvě esovité záušnice, jedna na pravé straně lebky (nález č. 911/1), druhá spíše na levé straně (nález č. 911/3), železný nůž na hrudi (nález č. 911/2) (Muzeum Hradec Králové, železný nůž nenalezen), *Obr. 9*

Poznámka:

5.51.37 Hrob 912

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dospívající jedinec

Rozměry hrobové jámy: 224 × 85 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 44 cm; **Objem hrobové jámy:** 837 760 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.51.38 Hrob 918

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 239 × 106 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 42 cm; **Objem hrobové jámy:** 1 064 028 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.51.39 Hrob 919

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dospělá žena

Rozměry hrobové jámy: 221 × 92 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 50 cm; **Objem hrobové jámy:** 1 016 600 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.51.40 Hrob 925

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 268 × 86 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 51 cm; **Objem hrobové jámy:** 1 175 448 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – příčné žlábký na východní i západní straně hrobové jámy

Nálezy: sedm kusů štípaného silicitu (nález č. 925/1), železný nůž (nález č. 925/2) obojí nalevo od pánve, keramická nádoba u nohou pohřbeného (nález č. 925/3) (Muzeum Hradec Králové – nenalezeno, keramická nádoba nebyla ověřena)

Poznámka:

5.51.41 Hrob 926

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 217 × 74 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 7 cm; **Objem hrobové jámy:** 112 406 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – příčné žlábký v západní i východní straně hrobové jámy, náznaky křulových jamek v rozích

Nálezy: skleněný korálek u lebky (nález č. 926/1) (Muzeum Hradec Králové), *Obr. 9*

Poznámka:

5.51.42 Hrob 927

Poloha kostry: natažení na zádech; **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dítě

Rozměry hrobové jámy: 177 × 84 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 9 cm; **Objem hrobové jámy:** 133 812 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – příčný žlábek ve východní části hrobové jámy

Nálezy: dvě esovité záušnice v nefunkčních polohách, jedna za hlavou (nález č. 927/1), druhá ve směru pokračování pravé nohy (nález č. 927/9), korálky (nález č. 927/2 napravo u lebky, nález č. 927/3 napravo u lebky, nález č. 927/4 napravo od pánve, nález č. 927/6 u pravého kotníku), železný fragment u pravého kotníku (nález č. 927/5), dva kusy železa ve směru pokračování pravé nohy (nálezy č. 927/ 7, 8), keramická nádoba u nohou pohřbeného v severní polovině hrobu (nález č. 927/10) (Muzeum Hradec Králové – korálek 927/2 nenalezen, keramická nádoba nebyla ověřena), *Obr. 10*

Poznámka:

5.51.43 Hrob 928

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 194 × 58 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 8 cm; **Objem hrobové jámy:** 90 016 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – náznaky kůlových jamek v rozích hrobové jámy

Nálezy: keramická nádoba u nohou zemřelého v severní polovině hrobové jámy (nález č. 928/1) (Muzeum Hradec Králové – nebylo ověřeno), *Obr. 9*

Poznámka:

5.51.44 Hrob 943

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 233 × 81 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 20 cm; **Objem hrobové jámy:** 377 460 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.51.45 Hrob 944

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** ZSZ–VJV; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 216 × 83 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 57 cm; **Objem hrobové jámy:** 1 021 896 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.51.46 Hrob 946

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** S–J; **Antropologické určení:** dítě

Rozměry hrobové jámy: 89 × 46 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 15 cm; **Objem hrobové jámy:** 61 410 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.51.47 Hrob 1071

Poloha kostry: natažená na zádech, pravá ruka ohnutá v lokti, dlaň v klíně; **Orientace hrobu:** JZ–SV; **Antropologické určení:** dospělý jedinec (?)

Rozměry hrobové jámy: 219 × 87 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 52 cm; **Objem hrobové jámy:** 990 756 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: tři kusy štípané industrie (nálezy č. 1071/1, 3), a dva fragmenty železa – nůž? (nález č. 1071/2) a ocílka (nález č. 1071/4), keramická nádoba u nohou zemřelého v severní polovině hrobové jámy (nález č. 1071/5) (Muzeum Hradec Králové – nenalezeno, keramická nádoba nebyla ověřena), *Obr. 11*

Poznámka:

5.51.48 Hrob 1072

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 250 × 93 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 30 cm; **Objem hrobové jámy:** 697 500 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – příčná břevna na dně hrobové jámy ve východní i západní části, náznaky kúlových jamek v rozích v západní části

Nálezy: železný nůž uložený na rakvi zhruba ve středu jižní části hrobové jámy, hrotem k nohám (nález č. 1072/1) (Muzeum Hradec Králové), *Obr. 11*

Poznámka:

5.51.49 Hrob 1100

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 219 × 75 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 29 cm; **Objem hrobové jámy:** 476 325 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.51.50 Hrob 1101

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dítě / adolescent

Rozměry hrobové jámy: 186 × 70 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 24 cm; **Objem hrobové jámy:** 312 480 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – v severozápadní části hrobové jámy rozšíření pro kůlovou jámu

Nálezy: dvě esovité u pravého spánku (nález č. 1101/1, 2) (Muzeum Hradec Králové), *Obr. 11*

Poznámka:

5.51.51 Hrob 1111

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dospělý jedinec (?)

Rozměry hrobové jámy: 218 × 100 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 32 cm; **Objem hrobové jámy:** 697 600 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – příčná břevna na dně hrobové jámy v západní i východní části

Nálezy: železný nůž mezi levým loktem a stěnou hrobu (nález č. 1111/2), keramická nádoba uprostřed východní části hrobové jámy (nález č. 1111/1) (Muzeum Hradec Králové – keramická nádoba nebyla ověřena), *Obr. 11*

Poznámka:

5.51.52 Hrob 1112

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 201 × 77 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 19 cm; **Objem hrobové jámy:** 294 063 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: keramická nádoba mezi levým lýtkem a stěnou hrobové jámy (nález č. 1112/1); skleněný korálek čirý, stříbrná folie (?), podélně žebrovaný, na pravém femuru (nález č. 1112/2); skleněný korálek příčně členěný, dva segmenty, modrý, na pravé kyčli (nález č. 1112/3); železný nůž vpravo od páteře nad kyčlemi (nález č. 1112/4); skleněný korálek příčně členěný, dva segmenty, čirý, stříbrná folie (?), na páteři nad pánví (nález č. 1112/5); karneolový (?) dvoukónický korálek uprostřed na krku (nález č. 1112/6); skleněný korálek, příčně členěný, dva segmenty, žlutý, na krku (nález č. 1112/7); skleněný korálek čirý na krku (nález č. 1112/8); skleněný korálek se zlatou folií (?), pod čelistí (nález č. 1112/9); skleněný korálek, čirý, se stříbrnou folií (?), pod čelistí (nález č. 1112/10); příčně členěný skleněný korálek, žlutý, dva segmenty, pod levou lopatkou (nález č. 1112/11); skleněný korálek příčně členěný, dva segmenty, čirý, stříbrná folie (?), pod pravými žebry (nález č. 1112/12); jantarový soudkovitý korálek pod páteří (nález č. 1112/13); skleněný korálek příčně členěný, dva segmenty, modrý, pod levou lopatkou (nález č. 1112/14) (Muzeum Hradec Králové – keramická nádoba nebyla ověřena, korálek 1112/6 nenalezen), *Obr. 11*

Poznámka:

5.51.53 Hrob 1113

Poloha kostry: natažená na zádech, ruce ohnuty v lokti, dlaně v klíně; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 211 × 81 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 17 cm; **Objem hrobové jámy:** 290 547 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – příčná břevna na dně hrobové jámy v západní i východní části, v rozích rozšíření pro kulové jamky

Nálezy: čtyři esovité záušnice – jedna napravo od lebky (nález č. 1113/1), zbylé na levé straně lebky (nálezy č. 1113/2, 4, 5), železný nůž na hrudi (nález č. 1113/3) (Muzeum Hradec Králové), *Obr. 12*

Poznámka:

5.51.54 Hrob 1114

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 196 × 82 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 35 cm; **Objem hrobové jámy:** 562 520 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: esovitá záušnice na levé straně lebky (nález č. 1114/1) (Muzeum Hradec Králové), *Obr. 12*

Poznámka:

5.51.55 Hrob 1115

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** JZ-SV; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: 202 × 78 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 23 cm; **Objem hrobové jámy:** 362 388 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: pět esovitých záušnic – tři na pravé straně lebky (nálezy č. 1115/1–3), dvě na levé straně (nálezy č. 1115/4, 8), skleněný korálek (nález č. 1115/6), karneolový korálek (nález č. 1115/7), plíšek s otvorem ze slitiny mědi (nález č. 1115/5) – všechny tři nálezy na hrudi (Muzeum Hradec Králové – korálek 1115/7 nenalezen), *Obr. 12*

Poznámka:

5.51.56 Hrob 1116

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** JZ-SV; **Antropologické určení:** dítě (soudě podle velikosti hrobové jámy)

Rozměry hrobové jámy: 142 × 72 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 15 cm; **Objem hrobové jámy:** 153 360 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – příčná břevna na dně hrobové jámy v západní i východní straně

Nálezy: keramická nádoba uprostřed východní části hrobové jámy (nález č. 1116/1) (Muzeum Hradec Králové – keramická nádoba nebyla ověřena), *Obr. 11*

Poznámka: Skelet nebyl dochován.

5.51.57 Hrob 1117

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** JZ-SV; **Antropologické určení:** dítě (soudě podle velikosti hrobové jámy)

Rozměry hrobové jámy: 133 × 76 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 27 cm; **Objem hrobové jámy:** 272 916 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – příčná břevna na dně hrobové jámy v západní i východní části

Nálezy: železný nůž u pasu původně u pravého boku (nález č. 1117/1) (Muzeum Hradec Králové), *Obr. 13*

Poznámka:

5.51.58 Hrob 1118

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** SSZ-JJV; **Antropologické určení:** dítě (soudě podle velikosti hrobové jámy)

Rozměry hrobové jámy: 107 × 54 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 8 cm; **Objem hrobové jámy:** 46 224 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: 17 fragmentů korálek v místě hrudníku (nález č. 1118/1), záušnice u lebky (nález č. 1118/2), korálky u lebky (nález č. 1118/3) (Muzeum Hradec Králové – korálky 1118/3 a záušnice 1118/2 nebyly nalezeny), *Obr. 12*

Poznámka:

5.51.59 Hrob 1120

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 228 × 77 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 34 cm; **Objem hrobové jámy:** 596 904 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – příčné břevno na dně hrobové jámy ve východní části

Nálezy: pět esovitých záušnic – dvě na pravé straně lebky (nálezy č. 1120/1a, 1b), tři na levé straně lebky (nálezy č. 1120/2a, 2b, 2c), dva železné fragmenty – jeden pod hrudní páteří (nález č. 1120/3), druhý pod bederní páteří (nález č. 1120/4) (Muzeum Hradec Králové), *Obr. 12*

Poznámka:

5.51.60 Hrob 1121

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 228 × 74 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 17 cm; **Objem hrobové jámy:** 286 824 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.51.61 Hrob 1125

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 240 × 77 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 10 cm; **Objem hrobové jámy:** 184 800 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.51.62 Hrob 1128

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 225 × 97 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 27 cm; **Objem hrobové jámy:** 589 275 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: dvě esovité záušnice na pravé straně lebky (nálezy č. 1128/1, 4), železný nůž mezi levou paží a stěnou rakve (nález č. 1128/3), železný fragment napravo od levé paže – může se jednat o úlomek předchozího nálezu (nález č. 1128/2) (Muzeum Hradec Králové, nález č. 4 nenalezen), *Obr. 13*

Poznámka:

5.51.63 Hrob 1130

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** JZ-SV; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 208 × 63 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 15 cm; **Objem hrobové jámy:** 196 560 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – příčné břevno na dně hrobové jámy ve východní části

Nálezy: esovitá záušnice na levé části lebky (nález č. 1130/1), tři esovité záušnice zapletené do sebe v levé části břicha (nálezy č. 1130/3a, 3b, 3c), železný fragment na levé straně těla nad pánví (nález č. 1130/2) (Muzeum Hradec Králové), *Obr. 12*

Poznámka:

5.51.64 Hrob 1131

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dospělý jedinec (?)

Rozměry hrobové jámy: 240 × 97 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 35 cm; **Objem hrobové jámy:** 814 800 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – otisky příčných břevien na dvě hrobové jámy v západní i východní části

Nálezy: dvě esovité záušnice na levé straně lebky (nález č. 1131/1, 2), keramický přeslen v zásypu v severovýchodní části hrobové jámy (nález č. 1131/3) (Muzeum Hradec Králové – keramický přeslen nebyl ověřen), *Obr. 12*

Poznámka:

5.51.65 Hrob 1132

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 229 × 82 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 27 cm; **Objem hrobové jámy:** 507 006 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – otisky příčných břevien na dvě hrobové jámy v západní i východní části

Nálezy: -

Poznámka:

5.51.66 Hrob 1015

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 234 × 71 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 39 cm; **Objem hrobové jámy:** 647 946 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – příčné žlábký na východní i západní straně hrobové jámy

Nálezy: -

Poznámka: Hrob na ploše 25B.

5.51.67 Hrob 1016

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 207 × 77 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 32 cm; **Objem hrobové jámy:** 510 048 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka: Hrob na ploše 25B.

5.51.68 Hrob 1017

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 226 × 87 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 44 cm; **Objem hrobové jámy:** 865 128 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka: Hrob na ploše 25B.

5.51.69 Hrob 1023

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 258 × 76 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 38 cm; **Objem hrobové jámy:** 745 104 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka: Hrob na ploše 25B.

5.51.70 Hrob 1024

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 160 × 71 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 7 cm; **Objem hrobové jámy:** 79 520 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – příčný žlábek na západní straně hrobové jámy

Nálezy: -

Poznámka: Hrob na ploše 25B.

5.51.71 Hrob 1025

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** ZSZ–VJV; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 220 × 98 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 27 cm; **Objem hrobové jámy:** 582 120 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka: Hrob na ploše 25B.

5.51.72 Hrob 1027

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dítě (soudě dle velikosti hrobové jámy)

Rozměry hrobové jámy: 138 × 80 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 16 cm; **Objem hrobové jámy:** 176 640 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka: Hrob na ploše 25B.

5.51.73 Hrob 1028

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 210 × 69 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 40 cm; **Objem hrobové jámy:** 579 600 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: esovitá záušnice v jihovýchodní části hrobové jámy (nález č. 1028/1), drobné železné zlomky v jihozápadní části hrobové jámy nález č. 1028/2) (Muzeum Hradec Králové), *Obr. 12*

Poznámka: Hrob na ploše 25B.

5.51.74 Hrob 1030

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 227 × 92 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 34 cm; **Objem hrobové jámy:** 710 056 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – příčné žlábkové ve východní části hrobové jámy

Nálezy: -

Poznámka:

5.51.75 Hrob 1031

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dítě

Rozměry hrobové jámy: 124 × 47 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 21 cm; **Objem hrobové jámy:** 122 388 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.51.76 Hrob 1034

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dítě

Rozměry hrobové jámy: 131 × 55 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 18 cm; **Objem hrobové jámy:** 129 690 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: esovitá záušnice na pravé části lebky (nález č. 1034/1) (Muzeum Hradec Králové), *Obr. 12*

Poznámka:

5.51.77 Hrob 1035

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 204 × 79 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 30 cm; **Objem hrobové jámy:** 483 480 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – příčné žlábký v západní i východní části hrobové jámy

Nálezy: -

Poznámka:

5.51.78 Hrob 1036

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dítě

Rozměry hrobové jámy: 138 × 74 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 18 cm; **Objem hrobové jámy:** 183 816 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: skleněné korálky v místě porušené lebky (nález č. 1036/1) (Muzeum Hradec Králové), *Obr. 13*

Poznámka:

5.51.79 Hrob 1040

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 241 × 73 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 22 cm; **Objem hrobové jámy:** 387 046 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – příčné žlábký v západní i východní části hrobové jámy

Nálezy: -

Poznámka:

5.51.80 Hrob 1049

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 230 × 74 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 48 cm; **Objem hrobové jámy:** 816 960 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – příčné žlábký v západní i východní části hrobové jámy

Nálezy: železný fragment u nohou (nález č. 1049/1) (Muzeum Hradec Králové), *Obr. 13*

Poznámka:

5.51.81 Hrob 1050

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dítě

Rozměry hrobové jámy: 132 × 65 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 11 cm; **Objem hrobové jámy:** 94 380 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: esovitá záušnice u lebky (nález č. 1050/1) (Muzeum Hradec Králové), *Obr. 13*

Poznámka:

5.51.82 Hrob 1051

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dítě

Rozměry hrobové jámy: 139 × 60 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 24 cm; **Objem hrobové jámy:** 200 160 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.51.83 Hrob 1052

Poloha kostry: natažená na zádech (?); **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dítě

Rozměry hrobové jámy: 113 × 49 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 9 cm; **Objem hrobové jámy:** 49 833 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: sedm esovitých záušnic – pět na levé straně lebky (nálezy č. 1052/1, 3–6), dvě mezi krkem a hrudníkem (nálezy č. 1052/2a, 2b) (Muzeum Hradec Králové), *Obr. 13*

Poznámka:

5.51.84 Hrob 1053

Poloha kostry: natažená na zádech (?); **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dítě

Rozměry hrobové jámy: 160 × 60 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 24 cm; **Objem hrobové jámy:** 230 400 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.51.85 Hrob 1055

Poloha kostry: natažená na zádech (?); **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 226 × 88 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 32 cm; **Objem hrobové jámy:** 636 416 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.51.86 Hrob 1056

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dítě (soudě dle velikosti hrobové jámy)

Rozměry hrobové jámy: 117 × 50 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 13 cm; **Objem hrobové jámy:** 76 050 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.51.87 Hrob 1057

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 211 × 67 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 15 cm; **Objem hrobové jámy:** 212 055 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.51.88 Hrob 1058

Poloha kostry: natažená na zádech (?); **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dítě

Rozměry hrobové jámy: 153 × 70 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 22 cm; **Objem hrobové jámy:** 235 620 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: deset esovitých záušnice – pět na pravém spánku (nálezy č. 1058/ 1, 2, 3, 9, 10), pět na levém spánku (nálezy č. 1058/4, 5, 6, 7, 8) (Muzeum Hradec Králové), *Obr. 13*

Poznámka:

5.51.89 Hrob 1059

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** adolescent / dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 218 × 75 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 29 cm; **Objem hrobové jámy:** 474 150 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – příčné žlábký v západní části hrobové jámy

Nálezy: -

Poznámka:

5.51.90 Hrob 1061

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 233 × 82 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 51 cm; **Objem hrobové jámy:** 974 406 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: tři esovité záušnice – jedna u pravého spánku (nález č. 1061/1), dvě u levého spánku (nálezy č. 1061/2, 3) (Muzeum Hradec Králové), *Obr. 13*

Poznámka:

5.51.91 Hrob 1592

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** ZJZ–VSV; **Antropologické určení:** dospělý jedinec

Rozměry hrobové jámy: 238 × 75 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 36 cm; **Objem hrobové jámy:** 642 600 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: ANO; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – v západní i východní části hrobové jámy patrné probarvení / lehké prohloubení – možná pochází z podložních trámek pod rakví

Nálezy: -

Poznámka:

5.52 Platěnice

Okres: Pardubice; **Katastrální území:** - ; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: žárový?; **Typ:** - ; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** slezskoplatěnická kultura, RS?

Nálezy: čtyři keramické nádoby (umístění artefaktů v muzeu nezjištěno)

Poznámka: Nálezy bez nálezových okolností identifikovány dodatečně v rámci slezskoplatěnického pohřebiště. Není možné určit, z jaké polohy pocházejí.

Literatura: Benešová 1995, 126; Lutovský 2001, 238; Vokolek 1997, 654–655

5.53 Plotiště nad Labem

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** - ; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 1; **Datace:** RS

Nálezy: viz popis hrobu

Poznámka: Lokalizace – pole F. Mikše, severní část obce

Literatura: Benešová 1995, 126; Domečka – Sál 1928, 169; Sigl 1972, 189–190

5.53.1 Hrob 1

Poloha kostry: nakřčené nohy; **Orientace hrobu:** - ; **Antropologické určení:** muž

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** 85 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: železný nůž a kamenný brousek (Muzeum Hradec Králové, nůž: inv. č. 3185, brousek nenalezen)

Poznámka:

5.54 Prachovské skály

5.54.1 Holý vrch

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Zámostí; **GPS:** 50.4720953N, 15.2913108E; **Nadmořská výška:** 408 m n. m.

Ritus: kostrový a žárový; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** 19; **Datace:** slezská kultura, RS

Nálezy: viz jednotlivé hroby

Poznámka:

Literatura: Benešová 1995, 126; Čtverák – Ulrychová 2003, 500; Janáková 2018, 71; Lutovský 2001, 267; Turek 1946, 78–113; Turek 1956, 121–122; Ulrychová 2007, 513

5.54.1.1 Mohyla I.

Průměr náspu: - ; **Výška náspu:** -

Uložení pohřbu: - ; **Umístění pohřbu:** -

Přítomnost obvodových žlabů: NE; **Přítomnost konstrukce:** NE

Nálezy: keramické fragmenty (NM Praha, inv. č. 57029–57030 – nebylo ověřeno)

Poznámka: Jedná se pouze o domnělou mohylu, nemá charakteristické rysy mohyly.

5.54.1.2 Mohyla II.

Průměr náspu: 650 cm; **Výška náspu:** 50 cm

Umístění pohřbu: zahloubeno pod úroveň terénu

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** JZZ–SVV; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost obvodových žlabů:** NE; **Přítomnost konstrukce:** NE

Nálezy: keramická nádoba u nohou, keramické fragmenty ve výplni hrobové jámy, na žárovišti a v náspu (NM Praha, nádoba: inv. č. 55498, keramické fragmenty nebyly ověřeny: inv. č. 55499–55507), *Obr. 5*

Poznámka: V mohyle zároveň žárový pohřeb umístěný v náspu. Na úrovni původního terénu žároviště o rozměrech 2 × 1 m.

5.54.1.3 Mohyla III.

Průměr náspu: 470 × 520 cm; **Výška náspu:** 80 cm

Umístění pohřbu: zahloubeno pod úroveň terénu

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SZZ–JVV; **Antropologické určení:** žena

Rozměry hrobové jámy: 210 × 90 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 70 cm; **Objem hrobové jámy:** 1 323 000 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník se zaoblenými rohy

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost obvodových žlabů:** NE; **Přítomnost konstrukce:** NE

Nálezy: keramický fragment v náspu, bronzová záušnice pod hlavou (inv. č. 57031), nákrčník z perel v oblasti krku (inv. č. 57033–57035), přeslen u pravé ruky (inv. č. 57037), železný nůž u levé ruky (NM Praha, keramické fragmenty nebyly ověřeny, nůž nenalezen),
Obr. 5

Poznámka: Stopy dřev pod lebkou – rakev?

5.54.1.4 Mohyla IV.

Průměr náspu: 360 cm; **Výška náspu:** 60 cm

Umístění pohřbu: zahloubeno pod úroveň terénu

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SZZ–JVV; **Antropologické určení:** muž

Rozměry hrobové jámy: 210 × 60 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 50 cm; **Objem hrobové jámy:** 630 000 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost obvodových žlabů:** NE; **Přítomnost konstrukce:** NE

Nálezy: keramický fragment v náspu, železný nůž u levé ruky (NM Praha, inv. č. 57039, keramický fragment nebyl ověřen)

Poznámka:

5.54.1.5 Mohyla V.

Průměr náspu: 700 × 590 cm; **Výška náspu:** -

Umístění pohřbu: zahloubeno pod úroveň terénu

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: 230 × 70 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 30 cm; **Objem hrobové jámy:** 483 000 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost obvodových žlabů:** NE; **Přítomnost konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka: Na úrovni terénu byla nalezena jedna spálená kůstka.

5.54.1.6 Mohyla VI.

Průměr náspu: 500 cm; **Výška náspu:** 50 cm

Umístění pohřbu: zahloubeno pod úroveň terénu

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: 170 × 50 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 110 cm; **Objem hrobové jámy:** 935 000 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník se silně zkosenými stěnami

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost obvodových žlabů:** NE; **Přítomnost konstrukce:** NE

Nálezy: přeslen (inv. č. 57046) a keramické fragmenty v náspu, stříbrná náušnice u lebky (inv. č. 57041), nákrčník ze skleněných perel v oblasti krku (inv. č. 57042–57044), železný nůž v oblasti pasu (inv. č. 57045) (NM Praha keramické fragmenty neověřeny), *Obr. 5*

Poznámka:

5.54.1.7 Mohyla VII.

Průměr náspu: 680 cm; **Výška náspu:** 50 cm

Umístění pohřbu: v náspu mohyly

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dítě

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost obvodových žlabů:** NE; **Přítomnost konstrukce:** NE

Nálezy: keramický fragment, železný nůž ve spodní vrstvě náspu, skleněná perla na levé straně lebky a v náspu, cínová perla v oblasti krku, perla ze smolné hmoty 15 cm od hlavy, železný nůž v oblasti břicha, keramické fragmenty v náspu, pazourkový odštěp u skalky (NM Praha, dohledány dva skleněné korálky inv. č. 55527a,b a nůž inv. č. 55528), *Obr. 5*

Poznámka: Pod mohylou se také nacházely dva rozrušené slezské žárové pohřby s keramickými fragmenty.

5.54.1.8 Mohyla VIII.

Průměr náspu: - ; **Výška náspu:** -

Uložení pohřbu: - ; **Umístění pohřbu:** -

Přítomnost obvodových žlabů: NE; **Přítomnost konstrukce:** NE

Nálezy: keramické fragmenty v náspu (NM Praha, inv. č. 55541–55542 – nebylo ověřeno)

Poznámka: Mohyla byla dříve poškozena, jednalo se o žárový pohřeb.

5.54.1.9 Mohyla IX.

Průměr náspu: 610 cm; **Výška náspu:** 120 cm

Uložení pohřbu: - ; **Umístění pohřbu:** -

Přítomnost obvodových žlabů: NE; **Přítomnost konstrukce:** NE

Nálezy: keramické fragmenty (ztraceno)

Poznámka: Jedná se o žárový pohřeb.

5.54.1.10 Mohyla X.

Průměr náspu: 400 cm; **Výška náspu:** 50 cm

Umístění pohřbu: zahloubeno pod úrovní terénu

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** Z–V, tváří k S; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: 240 × 110 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 50 cm; **Objem hrobové jámy:** 1 320 000 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník se zaoblenými rohy

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost obvodových žlabů:** NE; **Přítomnost konstrukce:** ANO – stopy po spálených trámech poskládaných do čtverce

Nálezy: železný nůž u levé ruky (inv. č. 57050), stříbrná záušnice pod lebkou (nenalezeno), dvě skleněné perly v oblasti krku (inv. č. 57048, 57049) (NM Praha), *Obr. 5*

Poznámka: V místě pohřbu bylo také nalezeno několik spálených kostí.

5.54.1.11 Mohyla XI.

Průměr náspu: 450 cm; **Výška náspu:** 130 cm

Uložení pohřbu: v popelnici; **Umístění pohřbu:** v náspu

Přítomnost obvodových žlabů: NE; **Přítomnost konstrukce:** NE

Nálezy: keramické fragmenty v náspu (ztraceno)

Poznámka:

5.54.1.12 Mohyla XII.

Průměr náspu: 300 cm; **Výška náspu:** -

Umístění pohřbu: na bázi mohyly

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost obvodových žlabů:** NE; **Přítomnost konstrukce:** ANO – kamenné obložení pohřbu ve tvaru obdélníka

Nálezy: dvě železné ostruhy (inv. č. 55543, 55544), dva rohovcové odštěpky (NM Praha), *Obr. 5*

Poznámka:

5.54.1.13 Mohyla XIII.

Průměr náspu: 320 × 300 cm; **Výška náspu:** 90 cm

Umístění pohřbu: zahloubeno pod úrovní terénu

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: 170 × 60 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 50 cm; **Objem hrobové jámy:** 510 000 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost obvodových žlabů:** NE; **Přítomnost konstrukce:** NE

Nálezy: železný nůž u pravé ruky, drobný kroužek na pravé straně lebky (v NM Praha odtud zlomky dvou železných nožů, inv. č. 55527–55528)

Poznámka: Na bázi mohyly objeveno nepravidelné spáleníště.

5.54.1.14 Mohyla XIV.

Průměr náspu: 300 cm; **Výška náspu:** 100 cm

Umístění pohřbu: zahloubeno pod úrovní terénu

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: 175 × 60 cm; **Hloubka hrobové jámy:** 30 cm; **Objem hrobové jámy:** 315 000 cm³

Tvar hrobové jámy: obdélník se zaoblenými rohy

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost obvodových žlabů:** NE; **Přítomnost konstrukce:** NE

Nálezy: keramický fragment v náspu (nebylo ověřeno), železný nůž u levé ruky (nenalezeno) (NM Praha)

Poznámka:

5.54.1.15 Mohyla XV.

Průměr náspu: 620 × 690 cm; **Výška náspu:** -

Umístění pohřbu: na bázi mohyly (hrob 1), zahlobeno pod úrovní terénu (hrob 2)

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** Z–V, tváří k J (hrob 1), SZZ–JVV (hrob 2);

Antropologické určení: -

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: nepravidelný lichoběžník

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost obvodových žlabů:** NE; **Přítomnost konstrukce:**

ANO – stopy po spálených trámech poskládaných do čtverce nad úrovní původního terénu

Nálezy: keramické fragmenty v náspu (nebylo ověřeno), zbytek železného hřebu (inv. č. 57055) poblíž hranice, bronzová náušnice pod lebkou (inv. č. 57058) (hrob 1), železný nůž u pravé ruky (inv. č. 57059) (hrob 1), dvě keramické nádoby u nohou (hrob 1), šest náušnic po obou stranách lebky (dochována inv. č. 57062–57064) (hrob 2), nákrčník ze skleněných a smolných perel a skleněného závěsku v oblasti krku (inv. č. 57066–57071, 57073–57078) (hrob 2), železný nůž (inv. č. 57289) v oblasti pasu (hrob 2), vědro se železným kováním (inv. č. 57080) u pravé nohy (hrob 2) (NM Praha), *Obr. 6*

Poznámka:

5.54.1.16 Mohyla XVI.

Průměr náspu: 650 × 230 cm; **Výška náspu:** 60 cm

Uložení pohřbu: - ; **Umístění pohřbu:** na povrchu spodního tělesa

Přítomnost obvodových žlabů: NE; **Přítomnost konstrukce:** ANO – stopy po spálených trámech poskládaných do čtverce nad úrovní původního terénu

Nálezy: keramické fragmenty ve spodním tělese (NM Praha, inv. č. 55550–55566 – nebylo ověřeno)

Poznámka: Mohyla byla tvořena dvěma tělesy, z nichž spodní bylo tvrdě udupáno a bylo bohatší na nálezy.

5.54.1.17 Mohyla XVII.

Průměr náspu: 620 × 770 cm; **Výška náspu:** 50 cm

Uložení pohřbu: - ; **Umístění pohřbu:** ve spodním tělese

Přítomnost obvodových žlabů: NE; **Přítomnost konstrukce:** ANO – stopy po spálených trámech poskládaných do čtverce nad úroveň původního terénu

Nálezy: keramické fragmenty v náspu, rohovcové odštěpky v náspu, zvířecí zuby ve svrchním tělese (NM Praha, inv. č. 55567–55571 – nebylo ověřeno)

Poznámka: Mohyla svou západní stranou těsně souvisí s mohylou XVIII. Podobně jako mohyly XVI. a XVIII. byl násep tvořen dvěma tělesy.

5.54.1.18 Mohyla XVIII.

Průměr náspu: 560 × 700 cm; **Výška náspu:** 50 cm

Uložení pohřbu: - ; **Umístění pohřbu:** ve spodním tělese

Přítomnost obvodových žlabů: NE; **Přítomnost konstrukce:** ANO – stopy po spálených trámech poskládaných do čtverce nad úroveň původního terénu

Nálezy: keramická nádoba (inv. č. 55572) a fragmenty při povrchu spodního tělesa, keramické fragmenty ve svrchním tělese (NM Praha – keramické fragmenty nebyly ověřeny), *Obr. 5*

Poznámka: Mohyla svou východní stranou těsně souvisí s mohylou XVII. Podobně jako mohyly XVI. a XVII. byl násep tvořen dvěma tělesy.

5.54.1.19 Mohyla XIX.

Průměr náspu: 1050 × 770 cm; **Výška náspu:** -

Uložení pohřbu: - ; **Umístění pohřbu:** kůstky rozptýleny v náspu

Přítomnost obvodových žlabů: NE; **Přítomnost konstrukce:** ANO – stopy po trámech, některé zuhelnatělé, součástí náspu bylo také několik velkých kamenů

Nálezy: keramické fragmenty, pazourkový a achátový odštěp v náspu (NM Praha, inv. č. 55586–55594 – nebylo ověřeno)

Poznámka:

5.54.1.20 Mohyla XX.

Průměr náspu: 800 × 700 cm; **Výška náspu:** 70 cm

Uložení pohřbu: - ; **Umístění pohřbu:** uhlíky v jamce, spálené kůstky na povrchu spodního tělesa

Přítomnost obvodových žlabů: NE; **Přítomnost konstrukce:** ANO – stopy po spálených trámech poskládaných do čtverce nad úroveň původního terénu

Nálezy: keramické fragmenty v náspu (NM Praha, inv. č. 55596–55604 – nebylo ověřeno)

Poznámka: Mohylový násep tvořen dvěma tělesy.

5.54.2 Kozí hřbety

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Zámostí; **GPS:** 50.4733267N, 15.2836311E; **Nadmořská výška:** 374 m n. m.

Ritus: žárový; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** 4; **Datace:** RS

Nálezy: viz jednotlivé hroby

Poznámka:

Literatura: Benešová 1995, 126; Čtverák – Ulrychová 2003, 500; Janáková 2018, 72; Lutovský 2001, 266; Turek 1946, 114–120; Turek 1956, 122–123; Ulrychová 2007, 513

5.54.2.1 Mohyla I.

Průměr náspu: 800 cm; **Výška náspu:** 120 cm

Uložení pohřbu: - ; **Umístění pohřbu:** v náspu

Přítomnost obvodových žlabů: NE; **Přítomnost konstrukce:** NE

Nálezy: keramické fragmenty v náspu (NM Praha, inv. č. 55607–55617 – nebylo ověřeno)

Poznámka:

5.54.2.2 Mohyla II.

Průměr náspu: - ; **Výška náspu:** -

Uložení pohřbu: - ; **Umístění pohřbu:** v náspu

Přítomnost obvodových žlabů: NE; **Přítomnost konstrukce:** NE

Nálezy: keramické fragmenty (NM Praha, smícháno s materiálem z mohyly III – nebylo ověřeno)

Poznámka: Mohyla poničena předchozími zásahy (kopání pařezů).

5.54.2.3 Mohyla III.

Průměr náspu: 680 cm; **Výška náspu:** 108 cm

Uložení pohřbu: - ; **Umístění pohřbu:** na bázi i v násypu mohyly

Přítomnost obvodových žlabů: NE; **Přítomnost konstrukce:** NE

Nálezy: keramické fragmenty v náspu, železný nůž (NM Praha, inv. č. 55618–55621 – nebylo ověřeno, nůž nenalezen)

Poznámka: Mohyla byla tvořena dvěma tělesy.

5.54.2.4 Mohyla IV.

Průměr náspu: 800 × 700 cm; **Výška náspu:** 100 cm

Uložení pohřbu: - ; **Umístění pohřbu:** na povrchu a uvnitř spodního tělesa

Přítomnost obvodových žlabů: NE; **Přítomnost konstrukce:** ANO – velké kusy uhlíků by mohly značit dřevěnou konstrukci, souvislé trámy ale zjištěny nebyly, zároveň bylo v mohyle množství velkých kamenů

Nálezy: keramické fragmenty v náspu (NM Praha, inv. č. 55622–55627 – nebylo ověřeno)

Poznámka: Mohylový násep tvořen dvěma tělesy.

5.54.3 Mršinec

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Pařezská Lhota; **GPS:** 50.4677831N, 15.3030597E;

Nadmořská výška: 381 m n. m.

Ritus: žárový; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** 5 dle Turka, 3 dle Ulrychové; **Datace:** RS

Nálezy: viz jednotlivé hroby

Poznámka:

Literatura: Benešová 1995, 126; Čtverák – Ulrychová 2003, 500; Janáková 2018, 73;

Lutovský 2001, 267; Turek 1946, 121–125; Turek 1956, 123; Ulrychová 2007, 503–505

5.54.3.1 Mohyla I.

Průměr náspu: 600 cm; **Výška náspu:** 48 cm

Uložení pohřbu: - ; **Umístění pohřbu:** na bázi i pod úrovní terénu

Přítomnost obvodových žlabů: NE; **Přítomnost konstrukce:** ANO – pod pláštěm mohyly množství navršených kamenů

Nálezy: keramické fragmenty v náspu (NM Praha – nebylo ověřeno)

Poznámka:

5.54.3.2 Mohyla II.

Průměr náspu: 700 cm; **Výška náspu:** 60 cm

Uložení pohřbu: - ; **Umístění pohřbu:** mezi kameny a pod nimi

Přítomnost obvodových žlabů: NE; **Přítomnost konstrukce:** ANO – pod pláštěm mohyly množství navršených pískovcových kamenů

Nálezy: keramické fragmenty v náspu (NM Praha – nebylo ověřeno)

Poznámka:

5.54.3.3 Mohyla III.

Průměr náspu: - ; **Výška náspu:** -

Uložení pohřbu: - ; **Umístění pohřbu:** -

Přítomnost obvodových žlabů: NE; **Přítomnost konstrukce:** NE

Nálezy: keramické fragmenty (NM Praha, inv. č. 55490–55496 – nebylo ověřeno)

Poznámka: Popis mohyly se nedochoval.

5.54.3.4 Mohyla IV.

Průměr náspu: 500 cm; **Výška náspu:** -

Uložení pohřbu: - ; **Umístění pohřbu:** ve spodním tělese

Přítomnost obvodových žlabů: NE; **Přítomnost konstrukce:** NE

Nálezy: žernov na bázi mohyly (NM Praha, inv. č. 55497 – nebylo ověřeno)

Poznámka: Mohyla byla vytvořena na místě přirozených skalních balvanů. Násep tvořily dvě tělesa.

5.54.4 Pod Přivýšinou

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Prachov; **GPS:** 50.4660969N, 15.3243050E; **Nadmořská výška:** 400 m n. m.

Ritus: žárový; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** 1; **Datace:** slezskoplatěnická kultura

Nálezy: viz popis hrobu

Poznámka: Nalezené fragmenty keramiky jsou slezskoplatěnické – zřejmě tedy jde o pohřeb této kultury.

Literatura: Benešová 1995, 126; Janáková 2018, 74; Lutovský 2001, 267; Turek 1946, 126–127; Turek 1956, 123; Ulrychová 2007, 505

5.54.4.1 Mohyla pod Přivýšinou

Průměr náspu: 600 cm; **Výška náspu:** 70 cm

Uložení pohřbu: - ; **Umístění pohřbu:** v náspu

Přítomnost obvodových žlabů: NE; **Přítomnost konstrukce:** ANO – pod vrcholem zbytky ohořelých dřev

Nálezy: -

Poznámka: Na bázi mohyly byl objeven zbytek žárového pohřbu, který pravděpodobně souvisí se slezskoplatěnickou kulturní vrstvou.

5.54.5 Starý Hrádek – sonda z roku 1941

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Zámostí; **GPS:** 50.4713928N, 15.2844767E; **Nadmořská výška:** 414 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 20; **Datace:** RS

Nálezy: viz popis hrobů

Poznámka:

Literatura: Lutovský 2001, 267; Turek 1946, 129–133

5.54.5.1 Hrob I.

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka: Pohřeb uložen na skalní lavici.

5.54.5.2 Hrob II.

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.54.5.3 Hrob III.

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – v hrobu tři velké kameny.

Nálezy: esovitá záušnice na pravé straně lebky (NM Praha, inv. č. 57084)

Poznámka:

5.54.5.4 Hrob IV.

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – v hrobu dva velké kameny

Nálezy: -

Poznámka:

5.54.5.5 Hrob V.

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** dítě

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: železný nůž u pravého ramene (NM Praha, inv. č. 57085)

Poznámka:

5.54.5.6 Hrob VI.

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.54.5.7 Hrob VII.

Poloha kostry: natažená na zádech, levá dlaň v pánvi; **Orientace hrobu:** SZ–JV, tváří k JZ;

Antropologické určení: -

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** ANO – v hrobu čtyři velké kameny

Nálezy: -

Poznámka:

5.54.5.8 Hrob VIII.

Poloha kostry: kumulace kostí; **Orientace hrobu:** - ; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka: Jedná se o kosti z několika pohřbů.

5.54.5.9 Hroby IX.–X.

Poloha kostry: kumulace kostí; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: železný nůž (inv. č. 57087), záušnice se stříbrným plátováním (inv. č. 57086), železná přezka (inv. č. 57088) (NM Praha)

Poznámka: Jedná se o dva pohřby narušené v jedné jámě.

5.54.5.10 Hroby XI.

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.54.5.11 Hrob XII.

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: bronzová esovitá záušnice na levé straně lebky (inv. č. 57089), prsten u levého lokte (inv. č. 57090) (NM Praha)

Poznámka:

5.54.5.12 Hrob XII A.

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka: V hrobu byla pouze lebka.

5.54.5.13 Hrob XII B.

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.54.5.14 Hrob XIII.

Poloha kostry: natažená na zádech, levá dlaň v pánvi; **Orientace hrobu:** SZ–JV;

Antropologické určení: -

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.54.5.15 Hrob XIII A.

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: esovité záušnice po stranách lebky (NM Praha, inv. č. 57091, 57092)

Poznámka: Pouze lebka v blízkosti hrobu XIII.

5.54.5.16 Hrob XIV.

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** - ; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka: Není jasné, zda jde o samostatný hrob, součástí byl jen zlomek lebky.

5.54.5.17 Hrob XV.

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.54.5.18 Hrob XVI.

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** 70 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: obdélník

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.54.5.19 Hrob XVI A.

Poloha kostry: - ; **Orientace hrobu:** SZ–JV; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** 40 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.54.6 Starý Hrádek – sonda z roku 1925

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Zámostí; **GPS:** 50.4715864N, 15.2845842E; **Nadmořská výška:** 414 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 6; **Datace:** RS

Nálezy: viz popis hrobů

Poznámka:

Literatura: Lutovský 2001, 267; Turek 1945, 134

5.54.6.1 Hrob I.

Poloha kostry: natažená na zádech, levá dlaň v pánvi; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** 45 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.54.6.2 Hrob II.

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** 63 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: železný nůž (uložení artefaktu v muzeu nezjištěno)

Poznámka: Jedná se o dvojhrob, na pravé straně od dospělé kostry spočívala kostra 7–8letého dítěte.

5.54.6.3 Hrob III.

Poloha kostry: natažená na zádech, levá ruka v pánvi; **Orientace hrobu:** Z–V;

Antropologické určení: -

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.54.6.4 Hrob IV.

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.54.6.5 Hrob V.

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dítě

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: šest esovitých záušnic po obou stranách lebky (uložení artefaktů v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

5.54.6.6 Hrob VI.

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** dítě

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** - ; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.55 Předměřice nad Labem

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** - ; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 1; **Datace:** RS

Nálezy: keramická nádoba (Muzeum Hradec Králové, inv. č. 23369 – nebylo ověřeno)

Poznámka: Lokalizace – drůbežárna.

Literatura: Benešová 1995, 126; Sigl 1972, 191

5.56 Račice

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** - ; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: dvě bronzové esovité záušnice (inv. č. 13602, 13603), bronzová nášivka (inv. č. 13601), železný prsten (inv. č. 13600), železný nůž (inv. č. 13597), železná přezka (inv. č. 13598 (Muzeum Hradec Králové)

Poznámka: Lokalizace – stavba dráhy.

Literatura: Doležalová 2019, Sigl 1972, 191

5.57 Rosice

Okres: Chrudim; **Katastrální území:** Rosice u Chrasti; **GPS:** 49.9179581N, 15.9380178E;

Nadmořská výška: 270 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 2; **Datace:** RS

Nálezy: železný nůž (umístění artefaktů v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

Literatura: Benešová 1995, 127; Sigl 1972, 191–192

5.58 Rosnice

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** - ; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 4; **Datace:** RS

Nálezy: údajně bronzové kroužky do sebe zavlečené (umístění artefaktů v muzeu nezjištěno)

Poznámka: Lokalizace – pozemek pana Hampla, vedle kovárny.

Literatura: Benešová 1995, 127; Duška 1898, 70; Sigl 1972, 192

5.59 Rožnov

Okres: Náchod; **Katastrální území:** Rožnov; **GPS:** 50.3399417N, 15.8590394E;

Nadmořská výška: 262 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 1; **Datace:** RS

Nálezy: železná sekera franciska (Muzeum Jaroměř – nebylo ověřeno)

Poznámka:

Literatura: Benešová 1995, 127; Duška 1898, 49; Sigl 1972, 192

5.60 Řestoky

Okres: Chrudim; **Katastrální území:** - ; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: - ; **Typ:** - ; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** latén? / RS?

Nálezy: bronzový nákrčník ze tří stočených drátů (Muzeum Chrudim, inv. č. 203)

Poznámka: Nález nepochází z hrobového kontextu.

Literatura: Benešová 1995, 128; Krumphanzlová 1963, 90; Sigl 1972, 192

5.61 Sadová

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** Sovětice; **GPS:** 50.3022497N, 15.7155775E;

Nadmořská výška: 280 m n. m.

Ritus: žárový; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** 10; **Datace:** ?

Nálezy: -

Poznámka:

Literatura: Benešová 1995, 128; Janáková 2018, 76; Turek 1956, 125; Domečka 1925, 43

5.62 Semonice

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** Semonice; **GPS:** 50.3299203N, 15.8765389E;

Nadmořská výška: 259 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 4; **Datace:** RS

Nálezy: viz popis hrobu

Poznámka: Byly prozkoumány čtyři hroby, z nichž jeden se jevil jako nejistý. Nálezy a podrobnější informace máme pouze o prvním hrobu, ostatní bez podrobnějšího popisu.

Literatura: Ježek 2007, 567; Kalferst – Sigl – Vokolek 1993, 17; Kalferst 1991

5.62.1 Hrob I.

Poloha kostry: natažená poloha na zádech, levá dlaň v klíně; **Orientace hrobu:** Z–V;

Antropologické určení: žena

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** 90–100 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: bronzová esovitá záušnice, chomáč bronzového drátu zničen při vyjmutí (Muzeum Hradec Králové – nebylo ověřeno)

Poznámka:

5.63 Slatiňany

5.63.1 Stavba silnice

Okres: Chrudim; **Katastrální území:** - ; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: - ; **Typ:** - ; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: dvě esovité záušnice (NM Praha, inv. č. 54924, 54925)

Poznámka: Nálezy nepochází z hrobového kontextu.

Literatura: Píč 1909, 347; Sigl 1972, 192; Winter 1900, 574

5.63.2 Cukrovar

Okres: Chrudim; **Katastrální území:** Slatiňany; **GPS:** 49.9254406N, 15.8113717E;

Nadmořská výška: 265 m n. m.

Ritus: - ; **Typ:** - ; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: šest esovitých záušnic (Muzeum Chrudim – ztraceno), údajně také keramické nádoby, které byly rozbity

Poznámka:

Literatura: Benešová 1995, 128; Sigl 1972, 193

5.64 Slatiny

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Slatiny; **GPS:** 50.3550442N, 15.3693800E; **Nadmořská výška:** 290 m n. m.

Ritus: - ; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** 16; **Datace:** -

Nálezy: -

Poznámka: Lokalita nebyla archeologicky zkoumána.

Literatura: Janáková 2018, 77; Ulrychová 2007, 505

5.65 Slavhostice

5.65.1 Pod hradištěm

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Slavhostice; **GPS:** 50.3242317N, 15.3411125E;

Nadmořská výška: 282 m n. m.

Ritus: - ; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** 3; **Datace:** -

Nálezy: -

Poznámka: Lokalita nebyla archeologicky zkoumána.

Literatura: Benešová 1995, 117; Čtverák – Ulrychová 2001, 380–381; Janáková 2018, 80; Lutovský 2001, 54; Sigl – Vokolek 1979, 9; Ulrychová 2007, 505

5.65.2 U tarasů

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Slavhostice; **GPS:** 50.3256308N, 15.3553489E;

Nadmořská výška: 306 m n. m.

Ritus: - ; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** 8; **Datace:** -

Nálezy: -

Poznámka: Lokalita nebyla archeologicky zkoumána.

Literatura: Benešová 1995, 117; Čtverák – Ulrychová 2001, 382; Janáková 2018, 81; Waldahuser – Holodňák – Salač 1982, 21, pol. 29; Waldhauser 1992, 546; Lutovský 2001, 54; Ulrychová 2007, 507

5.66 Smiřice

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** - ; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: keramické fragmenty, železné nože (Muzeum Náchod – ztraceno)

Poznámka: Lokalizace – železniční průkop směrem k obci Holohlavy.

Literatura: Benešová 1995, 128; Duška 1898, 45; Sigl 1972, 193

5.67 Srch

Okres: Pardubice; **Katastrální území:** Srch; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: žárový; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** 5; **Datace:** -

Nálezy: -

Poznámka: Mohylník byl pravděpodobně zničen při stavbě silnice.

Literatura: Benešová 1995, 129; Janáková 2018, 82; Turek 1956, 125

5.68 Starý Bydžov

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** Starý Bydžov; **GPS:** 50.2695586N, 15.4365081E; **Nadmořská výška:** 266 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: esovité záušnice, denáry Břetislava I. (NM Praha – záušnice: inv. č. 54711, 54712)

Poznámka:

Literatura: Benešová 1995, 129; Píč 1905, 349; Píč 1909, 330; Sigl 1972, 193; Smolík 1889, 661

5.69 Stračovská Lhota

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** Stračovská Lhota, Stračov; **GPS:** 50.2863817N, 15.6424253E; **Nadmořská výška:** 295 m n. m.

Ritus: žárový; **Typ:** mohyly; **Počet hrobů:** 20; **Datace:** doba bronzová, RS

Nálezy: keramická nádoba (umístění artefaktu v muzeu nezjištěno)

Poznámka: Do raného středověku patří dle Turka pouze jediná nádoba nalezená ve vrchní vrstvě násypu mohyly. Ostatní nálezy pochází z doby bronzové.

Literatura: Benešová 1995, 129; Janáková 2018, 83; Turek 1956, 125–126

5.70 Sukorady

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Sukorady u Hořic, Myštěves; **GPS:** 50.3180261N, 15.5598367E; **Nadmořská výška:** 253 m n. m.

Ritus: - ; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** 12; **Datace:** -

Nálezy: -

Poznámka: Lokalita nebyla archeologicky zkoumána

Literatura: Janáková 2018, 85; Ulrychová 2007, 507–508

5.71 Svinčany

Okres: Pardubice; **Katastrální území:** Svinčany; **GPS:** 49.9759078N, 15.6399506E; **Nadmořská výška:** 260 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: esovité záušnice (Muzeum Pardubice, inv. č. 1132–1135 – nenalezeno)

Poznámka:

Literatura: Doležalová 2019, 117–118; Sigl 1972, 193–194

5.72 Svobodné Dvory

5.72.1 Společná cihelna

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** Svobodné Dvory; **GPS:** 50.2262331N, 15.7845125E; **Nadmořská výška:** 240 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 2; **Datace:** RS

Nálezy: tři keramické nádoby (Muzeum Hradec Králové, inv. č. 177, 181 – nebylo ověřeno)

Poznámka:

Literatura: Benešová 1995, 129; Domečka 1904, 259; Domečka – Sál 1928, 38; Píč 1909, 347; Sigl 1972, 194

5.72.2 Rozšiřování silnice – č. p. 20

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** - ; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 1; **Datace:** RS

Nálezy: viz jednotlivé hroby

Poznámka: Lokalizace – cesta od okresní silnice k živnosti p. Komárka č. p. 20. Nelze přesně datovat, není materiál, sporné.

Literatura: Benešová 1995, 129; Domečka – Sál 1928, 38; Píč 1909, 347; Sigl 1972, 194–195

5.72.2.1 Hrob 1

Poloha kostry: natažená na zádech, pravá ruka pokrčená, levá ohnutá; **Orientace hrobu:** Z–V; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** 150 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: -

Poznámka:

5.72.2.2 Hrob 2

Poloha kostry: na levém boku, pravá ruka přes prsa, levá podél těla; **Orientace hrobu:** hlava k východu; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** 85 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: dva železné nože a zlomky (Muzeum Hradec Králové, inv. č. 16132–16137)

Poznámka: Součástí hrobu byla kostra koně uložená na pravém boku s hlavou otočenou k východu, přední nohy pokrčené, zadní natažené.

5.73 Trotina

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** - ; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 11; **Datace:** RS

Nálezy: dlouhé nože (soukromá sbírka), keramická nádoba, esovitá záušnice, železný nůž, jantarové a skleněné korále, korál s bílým vkládáním (Muzeum Hradec Králové – nenalezeno)

Poznámka: Lokalizace – zájezdní hostinec.

Literatura: Benešová 1995, 127; Duška 1898, 50; Píč 1909, 348; Sigl 1972, 195

5.74 Velešice

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Velešice; **GPS:** 50.3222597N, 15.4410653E; **Nadmořská výška:** 276 m n. m.

Ritus: - ; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** 6; **Datace:** RS

Nálezy: keramický fragment (Muzeum Nový Bydžov, inv. č. 3418 – nebylo ověřeno)

Poznámka: Raně středověkou dataci podporuje blízkost slovanského hradiště.

Literatura: Benešová 1995, 130; Janáková 2018, 87; Turek 1956, 126; Ulrychová 2007, 508; Lutovský 2001, 348; Žohová 2019, 43–44

5.75 Velichovky

Okres: Náchod; **Katastrální území:** - ; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 1; **Datace:** RS

Nálezy: sekera typu franciska (umístění artefaktu v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

Literatura: Benešová 1995, 130; Píč 1909, 349; Sigl 1972, 196

5.76 Veliš

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Podhradí u Jičína; **GPS:** 50.4165678N, 15.3142097E;

Nadmořská výška: 395 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 6; **Datace:** RS

Nálezy: -

Poznámka: Kostry uloženy v poloze Z–V, ve čtyřech hrobech zbytky dřev.

Literatura: Benešová 1995, 130; Sigl 1972, 199

5.77 Volanice

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Volanice; **GPS:** 50.3393383N, 15.3842372E;

Nadmořská výška: 284 m n. m.

Ritus: - ; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: keramická nádoba, keramický fragment, železný zámeček (umístění artefaktů v muzeu nezjištěno)

Poznámka:

Literatura: Janáková 2018, 91; Sklenář 2011, 356; Ulrychová 2007, 508–510; Zoubek 1870, 237

5.78 Volovka

Okres: Náchod; **Katastrální území:** Volovka; **GPS:** 50.3503639N, 16.0118064E;

Nadmořská výška: 275 m n. m.

Ritus: - ; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** - ; **Datace:** -

Nálezy: -

Poznámka: Lokalita nebyla archeologicky zkoumána.

Literatura: Benešová 1995, 131; Janáková 2018, 92; Turek 1956, 138

5.79 Vraclav

Okres: Ústí nad Orlicí; **Katastrální území:** - ; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** -; **Datace:** RS

Nálezy: esovité záušnice (NM Praha, inv. č. 54309–54313)

Poznámka: Lokalizace – na hradišti.

Literatura: Beková 1999, 67–69; Benešová 1995, 131; Kudrnáč 1963, 647–648; Pič 1909, 350; Sigl 1972, 196; Skružný 1961, 14

5.80 Vršce

5.80.1 Podháj

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Vršce; **GPS:** 50.3289467N, 15.3195461E; **Nadmořská výška:** 278 m n. m.

Ritus: žárový; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** 13; **Datace:** slezskoplatěnická kultura, RS

Nálezy: viz jednotlivé hroby

Poznámka:

Literatura: Benešová 1995, 131; Janáková 2018, 96; Lutovský 1989, 216, pol. 514; Turek 1956, 136–138; Ulrychová 2007, 510

5.80.1.1 Mohyla 1

Průměr náspu: 900 cm; **Výška náspu:** 70 cm

Uložení pohřbu: - ; **Umístění pohřbu:** na bázi mohyly

Přítomnost obvodových žlabů: NE; **Přítomnost konstrukce:** NE

Nálezy: keramické fragmenty (slezskoplatěnické i raně středověké) (umístění artefaktu v muzeu nezjištěno)

Poznámka: Dodatečný pohřeb?

5.80.1.2 Mohyla 2

Průměr náspu: 500 × 600 cm; **Výška náspu:** 50 cm

Uložení pohřbu: - ; **Umístění pohřbu:** zahloubeno pod původním povrchem

Přítomnost obvodových žlabů: NE; **Přítomnost konstrukce:** vrstva oblázků na bázi mohyly

Nálezy: keramické fragmenty (slezskoplatěnické i raně středověké) (NM Praha, inv. č. 85939–85960 – nebylo ověřeno)

Poznámka: Dodatečný pohřeb?

5.80.2 Pševeský les

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Vršce; **GPS:** 50.3298669N, 15.3126439E; **Nadmořská výška:** 277 m n. m.

Ritus: - ; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** 1; **Datace:** -

Nálezy: -

Poznámka: Lokalita nebyla archeologicky zkoumána.

Literatura: Janáková 2018, 97; Ulrychová 2007, 510–512

5.80.3 U louky

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Vršce; **GPS:** 50.3286011N, 15.3172408E; **Nadmořská výška:** 290 m n. m.

Ritus: - ; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** 2; **Datace:** -

Nálezy: -

Poznámka: Lokalita nebyla archeologicky zkoumána.

Literatura: Janáková 2018, 98; Ulrychová 2007, 512

5.80.4 Zadní kaluž

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Vršce; **GPS:** 50.3286011N, 15.3172408E; **Nadmořská výška:** 286 m n. m.

Ritus: - ; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** 1; **Datace:** -

Nálezy: -

Poznámka: Lokalita nebyla archeologicky zkoumána.

Literatura: Janáková 2018, 99; Ulrychová 2007, 512

5.81 Výrava

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** - ; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: - ; **Typ:** - ; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: zlatá náušnice (Muzeum Hradec Králové – nenalezeno)

Poznámka: Nález nepochází z hrobového kontextu.

Literatura: Domečka 1898, 279; Píč 1909, 350; Sigl 1972, 196

5.82 Vysoké Veselí

5.82.1 Panský les

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Vysoké Veselí; **GPS:** 50.3219706N, 15.4435717E; **Nadmořská výška:** 277 m n. m.

Ritus: - ; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** 1; **Datace:** -

Nálezy: -

Poznámka: Lokalita nebyla archeologicky zkoumána.

Literatura: Janáková 2018, 102; Ulrychová 2007, 512–513

5.82.2 Zádušní les

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Vysoké Veselí; **GPS:** 50.3235806N, 15.4475528E;

Nadmořská výška: 281 m n. m.

Ritus: - ; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** 3 (z toho 2 jsou nejisté); **Datace:** -

Nálezy: -

Poznámka: Lokalita nebyla archeologicky zkoumána.

Literatura: Janáková 2018, 101; Ulrychová 2007, 512

5.83 Vysoký Újezd nad Dědinou

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** Vysoký Újezd nad Dědinou; **GPS:** 50.2404783N, 16.0209597E; **Nadmořská výška:** 318 m n. m.

Ritus: kostrový; **Typ:** mohyly a ploché hroby; **Počet hrobů:** 8 mohyl; **Datace:** RS

Nálezy: 12 bronzových postříbřených kroužků (dva v NM Praha – nenalezeno), bronzová esovitá záušnice (Muzeum Hradec Králové, inv. č. 3248 – nenalezeno)

Poznámka:

Literatura: Benešová 1995, 132; Duška 1898, 18–19; Hejhal – Lutovský 2012, 521; Janáková 2018, 103; Lutovský 2001, 364; Píč 1909, 350–351; Sigl 1972, 197; Smolík 1880, 368; Turek 1956, 138

5.84 Zadražany

Okres: Hradec Králové; **Katastrální území:** - ; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: - ; **Typ:** - ; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: esovitý kroužek a denár Svatopluka (Muzeum Plzeň), tři stříbrné esovité záušnice (Muzeum Nový Bydžov, inv. č. 82/1–2, 379)

Poznámka: Nálezy nepochází z hrobového kontextu.

Literatura: Doležalová 2019, 121–122; Píč 1909, 351; Sigl 1972, 197–198

5.85 Žeretice

Okres: Jičín; **Katastrální území:** - ; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: kostrový; **Typ:** ploché hroby; **Počet hrobů:** 1; **Datace:** RS

Nálezy: viz popis hrobu

Poznámka: Lokalizace – dům Z. Neumana.

Literatura: Doležalová 2019, 122–124; Drenko 1965, 96; Sigl 1972, 198

5.85.1 Hrob 1

Poloha kostry: natažená na zádech; **Orientace hrobu:** Z–V, obličej k J; **Antropologické určení:** -

Rozměry hrobové jámy: - ; **Hloubka hrobové jámy:** 93 cm; **Objem hrobové jámy:** -

Tvar hrobové jámy: -

Přítomnost rakve: NE; **Přítomnost jiné hrobové konstrukce:** NE

Nálezy: pět bronzových esovitých záušnic (Muzeum Jičín, inv. č. A 332, A 716–719)

Poznámka:

5.86 Židovice

Okres: Jičín; **Katastrální území:** Židovice; **GPS:** 50.3062561N, 15.3189283E;

Nadmořská výška: 265 m n. m.

Ritus: - ; **Typ:** mohyly; **Počet mohyl:** 3; **Datace:** -

Nálezy: -

Poznámka: Lokalita nebyla archeologicky zkoumána.

Literatura: Janáková 2018, 105; Ulrychová 2007, 513

5.87 Žlunice

Okres: Jičín; **Katastrální území:** - ; **GPS:** - ; **Nadmořská výška:** -

Ritus: - ; **Typ:** - ; **Počet hrobů:** - ; **Datace:** RS

Nálezy: dvě bronzové esovité záušnice (Muzeum Nový Bydžov, inv. č. 1252/1–2)

Poznámka: Nálezy nepocházejí z hrobového kontextu.

Literatura: Píč 1909, 354; Sigl 1972, 198

6 Možnosti datování hrobových celků

6.1 Artefakty v hrobové výbavě

V katalogu bylo zpracováno 136 lokalit. Mezi nimi jsou zahrnuty také nejisté polohy či nálezy, které nepocházejí z hrobových kontextů. Cílem předkládané práce je zjistit, která lokalita s kostrovými pohřby ve východních Čechách je nejstarší – respektive kdy začal být ve sledované oblasti používán kostrový pohřební ritus. Z tohoto důvodu se soustřeďuje na ta pohřebiště, na kterých byly nalezeny chronologicky citlivé artefakty. V následujících odstavcích bude popsáno, které druhy předmětů se v hrobech vyskytují a jaký je jejich příspěvek k chronologii.

6.1.1 Keramické nádoby

Původní tvarově i výzdobně jednotná keramika se začíná rozrůžňovat s počátkem 9. století. Vznikají regionální odlišnosti ve výzdobě a tvaru okrajů, které lze vysvětlit produkcí profesionálních hrnčírských dílen (Lutovský 2001, 202).

Právě regionální vývoj keramiky způsobil nutnost přizpůsobení chronologie v každé slovanské oblasti. Zatímco v některých moravských centrech pozorujeme značně dynamický vývoj (např. Pohansko u Břeclavi – Macháček 2001, 238), na jiných územích keramika stagnuje a téměř neměnně zůstává také typologické a výzdobní spektrum (Staňa 1995, 82). Z důvodu neexistence jasně definovaného vývoje raně středověké keramiky ve východních Čechách tento typ artefaktu pro své chronologické závěry nepoužívám.

6.1.2 Věderka

Vedle keramických nádob byly potravinové milodary ukládány do hrobů také ve vědrech. Celodřevěná vědra nelze archeologicky doložit, i když jejich existenci lze s jistotou předpokládat. V rámci hrobových výbav se nacházejí železem okovaná vědra v časovém období 9.–1. polovina 10. století. Společensky výše postavení jedinci měli v některých případech ve svém hrobě honosně zdobené vědro, které bylo na kovových částech zdobeno ornamenty či prolamováním (Lutovský 2001, 346–347).

6.1.3 Nože a srpy

Nože jsou univerzálními nástroji a běžnou součástí výbavy raně středověkého člověka. V hrobech bývají uloženy po levém boku nebo pod levou rukou. Někdy je možné nalézt i zbytky dřevěné pochvy. Součástí hrobové výbavy jsou již od 6. století (žárové pohřby), ale nejčastěji jsou nacházeny v hrobech z 9. až 11. století (Lutovský 2001, 213).

Na hrudi zemřelého či v jeho těsné blízkosti se také může nacházet srp. Jeho tvar je po celý raný středověk neměnný. Plynule zakřivená čepel měla délku 30–40 cm, hrot byl ztluštěný nebo příčně roztepaný (Lutovský 2001, 304)

6.1.4 Prsteny

Součástí výbavy zemřelého byly velice často osobní šperky. Kromě náušnic a záušnic se hojně vyskytují také prsteny. Ze žárových hrobů je nelze doložit, proto jejich výskyt známe až od přechodu ke kostrovému ritu, tedy od 9. století. Objevují se jednodušší typy podunajského šperku a honosnější verze veligradského šperku. Dělí se na kroužkové, štítkové a přepychové zlaté či stříbrné prsteny zdobené filigránem nebo granulací, případně se vsazenými sklíčky (Lutovský 2001, 268).

6.1.5 Přesleny

Přesleny byly jako milodar ukládány zejména do ženských hrobů. Tyto malé setrvačníky používané při soukání vlákna byly v raném středověku vyráběny tvarováním a vypálením hlíny nebo vybroušeny z keramických zlomků či měkké horniny. Tvarově jsou velmi variabilní, jejich povrch může být hladký i zdobený (Lutovský 2001, 273).

6.1.6 Opasek

Opasek vyrobený z organického materiálu se většinou v hrobě nedochová. Jeho součástí mohly být ale kovové přezky nebo kování. Nejsou příliš obvyklé, jedná se spíše o součást výstroje, v případě kování o znak vyšší společenské vrstvy. Přezky mohou být prostých obdélných, kruhových či oválných tvarů, ale také honosné, zdobené tautzií či vrubořezem (Lutovský 2001, 137–139, 274).

Ve váčku zavěšeném na opasku bývalo běžné nosit ocílku a kamenný úštěp pro rozdělání ohně. V případě ocílky je možné sledovat postupný vývoj tvaru od jednoduchého, který byl užíván v 6. a 7. století, až po složitě tvarované kusy z 10. století (Lutovský 2001, 219–220).

6.1.7 Skleněné korálky

Skleněné korálky soustředěné do náhrdelníků jsou jednou z forem šperku, které se vyskytují převážně v ženských a dětských raně středověkých hrobech (Černá – Tomková – Hulínský – Cílková 2005, 333). Lze je třídit podle technologie na korálky foukané a na korálky s kovovou trubičkou. Foukané jsou typické pro starší velkomoravský horizont, mají velmi omezenou životnost, proto nelze předpokládat, že by v živé kultuře přetrvávaly po delší dobu (Košta – Tomková 2011, 327). Korálky s kovovou trubičkou byly vyráběny

navíjením vysokojakostního skla na trubičku z barevného kovu (Košta – Tomková 2011, 312–316).

Z chronologického hlediska se zdá, že existují dva horizonty vývoje náhrdelníků, které se liší dominantním prvkem. Jsou to jantarové korálky a olivovité perly, které jsou doprovázeny dalšími typy skleněných nebo kamenných korálků (Košta – Tomková 2011, 333). Díky známému vývoji lze korálky využít pro datování hrobových celků.

6.1.8 Náušnice

Přítomnost náušnic v hrobových celcích na území Čech se váže k pronikání tzv. velkomoravských vlivů ve 2. polovině 9. století (Krumphanzlová 1974, 39). V hrobech se objevují do 1. poloviny 10. století, později jsou již vytlačovány esovitými záušnicemi.

Nalezené náušnice lze rozdělit do dvou skupin – podunajský šperk a šperk veligradského typu. Podunajský šperk zahrnuje prosté bronzové náušnice s očkem, s vícenásobnou smyčkou či se spirálovitým ukončením. Náušnice veligradského typu jsou honosnější. Patří mezi ně bubínkovité, košíčkovité, lunicovité a sloupečkovité. Výstavnější šperky se do Čech dostávají nejprve formou darů či jako předmět obchodu. Později s úpadkem Velké Moravy odcházející šperkaři vyrábějí některé tvary náušnic již v českém prostředí (Lutovský 2001, 206).

6.1.9 Záušnice

Od poloviny 10. století dochází ke zužování spektra artefaktů, které jsou nacházeny v hrobových celcích. Zásadním chronologicky citlivým materiálem, kromě zřídka se vyskytujících mincí, se stávají záušnice. Jedná se o ženský šperk nacházený v okolí lebky či krku pohřbených jedinců (Štefan 2009, 171–172). Nošeny byly v závislosti na své velikosti. Záušnice menších průměrů byly navlékány na řemínek či stužku, anebo se vplétaly přímo do vlasů v oblasti spánků a uší. Větší průměry, které svou velikostí připomínaly spíše náramky, byly zavěšovány do sebe ve formě hroznů nebo jednotlivě tak, že spadaly až na ramena (Krumphanzlová 1974, 57).

Na území Čech záušnice plynule navazují na vyznívání tzv. velkomoravského horizontu, nastupují tedy okolo první třetiny 10. století (Štefan 2009, 176). Díky proměnlivému průměru patří záušnice mezi chronologicky citlivou složku hmotné kultury (Štefan 2009), navíc se v hrobech vyskytují poměrně hojně, proto budou z hlediska datování pro tuto práci stěžejní. Ve 12. století nálezů záušnic v hrobových kontextech ubývá a zcela se ztrácí v 1. polovině 13. století (Štefan 2009, 185).

6.1.10 Mince

Na pohřebištích se nejstarší mince objevují od 1. třetiny 11. století a až do jeho poloviny počet uložených mincí stoupá. Před 12. stoletím začíná výskytů ubývat a v průběhu něj končí (Klápště 1999, 776). Nejprve byly mince ukládány do úst zemřelého, postupně se ale častěji objevují v ruce, většinou pravé, nebo položené na hrudi. Mince datují hrobové celky tzv. *post quem* na základě ražby (Lutovský 2001, 218).

7 Východní Čechy

Na základě sepsaných poznatků lze shrnout, že pro přesnější datování hrobových celků v raném středověku lze využít šperk, skleněné korálky, náušnice, záušnice, a mince. Ostatní kategorie nebyly pro účely této práce dostatečně chronologicky citlivé. Většinu z vybraných lokalit lze datovat na základě nálezů záušnic, které jsou z chronologicky citlivých artefaktů nejhojnější. Dále byly využity korálky, náušnice a mince.

Chronologicky starší, než esovitá záušnice je tzv. záušnice s několikanásobnou kličkou a zřejmě také záušnice s očkem. Tyto dva typy mizí již v průběhu 10. století a nesetkávají se tak s mincemi, které jsou ve formě obolu mrtvých ukládány do hrobů až od století 11. (Štefan 2009, 176).

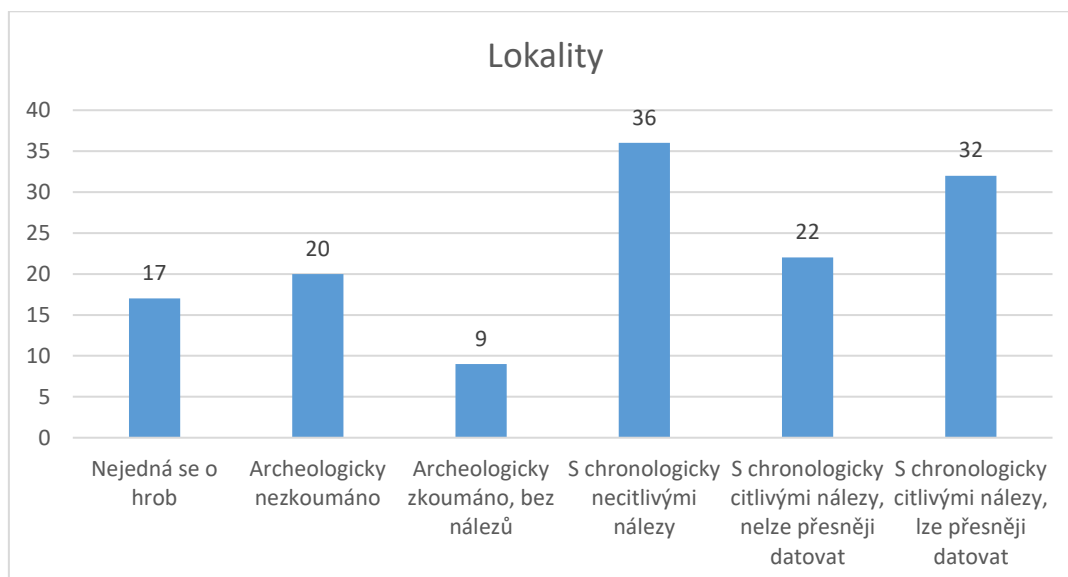
K určení chronologie samotných esovitých záušnic je podstatná jejich velikost, která s časem narůstá. Nejstarší záušnice, které byly do hrobu uloženy do konce 10. století – 1. třetiny 11. století nepřesahují svým průměrem 20 mm. V 11. století průměr postupně narůstá, stále se objevují i malé kusy, ale z pravidla je jejich průměr větší než 15 mm. Od poloviny 11. století přibývají exempláře o velikosti větší než 25 mm. Do konce 11. století průměr nepřevyšuje 30 mm. Takovéto velikosti se objevují až ve 12. století, kdy přesně ale nevíme (Štefan 2009, 182). Průměr každé záušnice byl změřen ve dvou na sebe kolmých směrech, z těchto hodnot byly vypočítány průměry a ty posloužily jako data pro určení jejich stáří. Záušnice nejmenších průměrů (do 15 mm) byly sledovány na 14 lokalitách, ke kterým se jednotlivě vyjádřím v následujících kapitolách.

K upřesnění datace některých vybraných lokalit je třeba sáhnout také ke korálkům. Již víme, že jejich chronologii určuje přítomnost skleněných olivovitých perel (starší) nebo jantarových korálků (mladší), které jsou dále doprovázeny jinými typy skleněných, kamenných či smolných korálků. Počátek výskytu olivovitých perel je datován na základě fází pohřebiště ve Staré Kouřimi a hranicí žárového ritu v mohylách do intervalu 2. poloviny / 3. třetiny 9. a 1. třetiny 10. století. V průběhu svého užívání se olivovité perly v hrobových inventářích setkávají s náušnicemi velkomoravské tradice a s náušnicemi podunajského okruhu. Existuje horizont, kdy jsou společně zastoupeny skleněné olivovité korálky s esovitými záušnicemi, které se jako jednotlivý módní prvek nosily možná již na konci 9. století či spíše v 1. třetině 10. století. Není ovšem jisté, zda větší počet záušnic v hrobě spolu s olivovitými perlami je důkazem o delším přežívání těchto korálků nebo naopak o ranějším převážení výskytu esovitých záušnic. Nejmladší olivovitá perla pochází

z hrobu z východočeské lokality Lochenice (okr. Hradec Králové) datovaného do 3. třetiny 10. nebo na počátek 11. století (Košta – Tomková 2011, 333).

7.1 Zhodnocení lokalit

Graf 1 ukazuje všechny lokality, které byly v katalogu zpracovány, rozdělené do kategorií. Z celkových 136 lokalit bylo 17 z nich vyhodnoceno revizí pramenů jako jiné než pohřební. Dále 20 lokalit nebylo zkoumáno, proto z nich nemáme k dispozici žádný materiál. Devět jich zkoumaných sice bylo, ale v hrobech se nálezy nevyskytly. Celkem 36 lokalit zahrnovalo pouze hmotnou kulturu bez dostatečné chronologické citlivosti. Zbylo tedy 54 poloh, na kterých byly nalezeny chronologicky citlivé nálezy. Ani ty ovšem nemůžeme využít všechny, protože mnohé artefakty byly v průběhu času ztraceny či z jiného důvodu nejsou k dispozici. Z výčtu nakonec zůstává 32 lokalit, které lze podle nálezů datovat, a to buď přímo zkoumáním artefaktů, či na základě kvalitní literatury.

Graf 1: Počty lokalit na základě výzkumů a přítomných nálezů

V **Tabulce 1** je uvedeno všech 32 lokalit, na kterých byly nalezeny chronologicky citlivé artefakty, což byly v drtivé většině záušnice. Rozpětí jejich průměrů lze najít ve druhém sloupci. Pouze ve dvou případech nebyly záušnice k dispozici, ale jejich datační potenciál zde nahradily mince. Datace vychází zejména právě ze záušnic, ale v případě starších lokalit jsou zohledněny také další artefakty. Jako „staré“ byly vyhodnoceny lokality, na kterých se vyskytovaly záušnice nejmenších průměrů, tzn. do 15 mm. V tabulce jsou označeny žlutě. Oranžově jsou zvýrazněny dvě lokality, na kterých byly mimo záušnic nalezeny také náušnice a jsou tak považovány za nejstarší. Všechny barevně označené

lokality budou v následujících kapitolách podrobně popsány, zejména s ohledem na jejich dataci.

LOKALITA	ROZPĚTÍ VELIKOSTÍ ZÁUŠNIC (mm)	DATAČE
Bartoušov	12,45	konec 10. století
Běchary	13,1–15,5	přelom 10. a 11. století
Bystřice – Silnice do Libáně	12,99–15,65	přelom 10. a 11. století
Dašice	17,15	1. třetina 11. století
Dobřenice	12,95–16,5	konec 10. – 1. třetina 11. století
HK – Bývalá flošna	50,5	12. / 13. století
HK – Č. p. 431 a okolí synagogy	11,65–23,5	konec 10. – 1. polovina 12. století
HK – Na Hradě	zlomené, ale velké	
Hvozdnice	11–17	konec 10. – 1. třetina 11. století
Chrudim – Okolí kostela sv. Kateřiny	30–31	11. / 12. století
Chrudim – Prostor kaple sv. Kříže	24–47	2. polovina 11. – konec 12. století
Jenišovice	22,15	1. polovina 11. století
Kopidlno – Hliník cukrovaru	24,85	1. polovina 11. století
Kunětice	34–49	12. – počátek 13. století
Libčany – Kopec Obec	18,6–38,5	1. třetina 11. – 12. století
Libčany – Obecní pastviště	16,65–40	1. třetina 11. – 12. století
Lochenice	13–17	2. třetina 10. – 11. století
Markovice	19–20	1. třetina 11. století
Moravany	13,5–17	konec 10. – 1. třetina 11. století
NB – Hliník	17,85–25	1. polovina 11. století
NB – Písník p. Něm.	64,45	12. / 13. století
NB – Cihelna	11,6–15,05	konec 10. – počátek 11. století
Opatovice – Předklášterní ostrůvek	<i>mince (Břetislav II.)</i>	11. / 12. století
Petrovice – Farský les	<i>mince (Břetislav I.)</i>	2. třetina 11. století
Plačice – Stěžery	9,7–17	2. polovina 9. – 1. třetina 11. století
Prachovské skály – Holý vrch	10,5	2. polovina 9. – počátek 10. století
Prachovské skály – Starý Hrádek (1941)	45,35–90,5	12. / 13. století
Račice	23,4–24,7	1. polovina 11. století
Semonice	18	1. polovina 11. století
Starý Bydžov	12,45–13,5	konec 10. století
Vraclav	13–14,65	konec 10. století
Žeretice	12–15,5; 60,75	konec 10. století

Tab. 1: Lokality s dostupným chronologicky citlivým materiálem a jejich datace

7.2 Bartoušov

V blízkosti nádraží v Bartoušově (okr. Jičín) byl v roce 1931 narušen jeden kostrový hrob (Sigl 1972, 167). Jediným zaznamenaným a dochovaným inventářem je jedna záušnice o průměru 12,45 mm (*Obr. 1*), datovaná na konec 10. století.

7.3 Běchary

Na území obce Běchary (okr. Jičín) došlo při odkopávce břehu k narušení údajně 40 kostrových hrobů (Sigl 1972, 167). V jičínském muzeu se dochovaly do dnešní doby čtyři esovité záušnice a v Národním muzeu jedna (*Obr. 1*). Jejich průměr se pohybuje mezi 13,1 a 15,5 mm. Hroby jsou na jejich základě datovány na přelom 10. a 11. století.

7.4 Bystřice – silnice do Libáně

Při stavbě silnice vedoucí z obce Bystřice (okr. Jičín) byly v roce 1865 odkryty kostrové hroby. Některé byly údajně překryty pískovcovými kameny a obloženy oblázky. Blízko hlav zemřelých byly nalezeny záušnice (Černý 1877, 822). Některé ze záušnic měly být odevzdány do Národního muzea, kde se je dnes již nepodařilo dohledat. Čtyři kusy se nacházejí ve sbírce muzea v Jičíně (*Obr. 1*), ty pocházejí z původní sbírky V. Černého. Průměry záušnic se pohybují mezi 12,99 a 15,65 mm. Datačně odpovídají období na přelomu 10. a 11. století.

7.5 Dobřenice

Písník na jižním okraji obce Dobřenice vydal v roce 1958 12 kostrových hrobů. Některé byly zničeny těžbou a podařilo se z nich zachránit jen nálezy, jiné mohly být archeologicky prozkoumány. Jednalo se o řadové pohřebiště se dvěma řadami hrobů v severojižním směru. Zemřelí byli většinou orientováni hlavou k západu s obličejem natočeným k severu (Zeman – Sochor 1961, 649–652). Nalezeno bylo celkem pět záušnic, z toho tři stříbrné zjištěné přímo v hrobech a dvě bronzové, které byly získány dodatečně a pocházely z porušených hrobů (*Obr. 1*). Jediným dalším nálezem byla ozdoba ze stříbrného plechu nalezená v blízkosti lebky v hrobě 6 (*Obr. 1*). Kov tvoří lůžka pro různobarevné skleněné perly. Záušnice mají v průměru 12,95–16,5 mm. Pohřebiště je na jejich základě datováno do rozmezí konec 10. – 1. třetina 11. století.

7.6 Hradec Králové – č. p. 431 a okolí bývalé synagogy

Na počátku 20. století došlo při stavbě domu č. p. 431, stavbě synagogy a úpravě okolí k několika objevům kostrových hrobů. Nalezeny zde byly esovité záušnice, železné

nože a keramické nádoby ve fragmentech i v celku (Sigl 1972, 172). V královéhradeckém muzeu se dochovalo pět kusů záušnic, jejichž průměr se pohybuje mezi 11,65 a 23,5 mm (*Obr. 1*). Větší rozptyl velikostí záušnic datuje tyto hroby mezi konec 10. a 1. polovinu 12. století.

7.7 Hvozdnice

Předstihový výzkum v obci Hvozdnice (okr. Hradec Králové) odkryl polokulturní lokalitu, na které bylo mimo jiné prozkoumáno 30 kostrových hrobů z raného středověku. Pohřebiště bylo organizováno do čtyř či pěti řad, ve kterých byly jednotlivé hroby orientovány ve směru SZ–JV nebo Z–V s mírnými odchylkami. Nalezeno bylo celkem 18 esovitých záušnic. Většina kusů byla bronzová, plátovaná stříbrem, pouze jedna byla celá stříbrná. Kromě nich byl nalezen jeden prsten, jeden nůž a dvě mince. Na základě všech nálezů je zdejší pohřebiště datováno do průběhu 11. století (Bláha – Novák 2014, 23–25).

7.8 Lochenice

Během dlouhodobého výzkumu v poloze „Na Šancích“ v katastru obce Lochenice (okr. Hradec Králové) bylo odkryto 54 raně středověkých kostrových hrobů. Z dalších třech byl získán alespoň materiál a neznámý počet hrobů byl zničen orbou z důvodu mělkého uložení. Výsledky byly podrobně zpracovány a v minulosti kvalitně publikovány (Sláma 1990).

Rozsáhlé pohřebiště tvořilo šest řad ve směru JZ–SV. Hrobové jámy měly většinou obdélný půdorys, pouze v několika případech byly rohy výrazně zaobleny až do tvaru oválu. V žádném z hrobů nebylo zdokumentováno užití kamenné či dřevěné konstrukce. Zemřelí byli uloženi v SZ–JV směru v natažené poloze na zádech. Jedna žena ležela na boku s pokrčenými končetinami a jeden či dva nebožtíci se jeví jako položení na břicho. Hmotná kultura se nacházela ve 27 hrobech. Nejčastěji byla zastoupena keramika (13 nádob ve 12 hrobech), kterou doplňovala tři vědérka. Další výbavu tvořilo 13 nožů, dvě ocílky a jeden prsten (Sláma 1990, 113, 126–128).

Chronologicky citlivé artefakty byly zastoupeny jantarovými korálky ve dvou hrobech a skleněnými ve čtyřech. V jednom případě (hrob 33) byl jantarový korálek na klíční kosti ženy jediným artefaktem, ale v hrobě A tvořily čtyři jantarové a tři skleněné korálky náhrdelník. Skleněné korálky byly většinou sekané jednodílné nebo tzv. segmentové perly ze dvou nebo tří dílů. Olivovité perly zde mají jen jedno zastoupení. Dalším typem šperků jsou esovité záušnice nalezené v celkovém počtu 13 kusů ve třech hrobech, z toho dva byly dětské. Zhotoveny byly z bronzu, jen dva kusy ze stříbra. Průměr se pohyboval mezi

13 a 17 mm. Ve dvou hrobech byly nalezeny náušnice s očkem, které chronologicky předchází esovitým záušnicím. Jedním kusem je zastoupena také mince, konkrétně denár ražby knížete Oldřicha (Sláma 1990, 128–131).

Nejstarším artefaktem na lokalitě je zřejmě náušnice s očkem. Nacházela se v hrobě A, který zkoumal L. Domečka již roku 1907 (Sláma 1990, 104). Tento hrob se na základě známých informací jeví svou výbavou jako nejstarší. Naopak nejmladším nálezem je mince z hrobu 54. Na základě těchto pozorování lze lochenickou nekropoli datovat od 2. třetiny 10. století do 2. třetiny 11. století.

7.9 Moravany

Stavba silnice do Dvakačovic odhalila na konci 19. století v obci Moravany (okr. Pardubice), poloha V Krtech několik kostrových hrobů. Zajímavostí byla zjištěná trepanace provedená nejspíše posmrtně na jedné z lebek (Sigl 1972, 185). V pardubickém muzeu je z této lokality uloženo šest esovitých záušnic a jeden závěsek ze skelné pasty (*Obr. 3*). Záušnice dosahují průměrů 13,5–17 mm a datují tak hroby na konec 10. až do 1. třetiny 11. století.

7.10 Nový Bydžov – cihelna

Záchranný výzkum v cihelně při Novém Bydžovu (okr. Hradec Králové) vedla roku 1960 A. Rybová. Objeveny byly čtyři kostrové hroby, ve kterých byli jedinci uloženi v natažené poloze na zádech v západovýchodním směru. Hrobovou výbavu tvořily záušnice a keramické nádoby (Sigl 1972, 187). Nálezy jsou uloženy v muzeu v Hradci Králové (*Obr. 3*). Celkem 17 záušnic dosahuje průměrů od 11,6 do 15,05 mm. Tyto malé velikosti datují zdejší hroby na přelom 10. a 11. století.

7.11 Plačice – Stěžery

Lokalita na pomezí katastrů Plačice-Stěžery (okr. Hradec Králové) leží v nadmořské výšce 244 m n. m. jihozápadním směrem od Hradce Králové ve vzdálenosti přibližně 4,8 km od středu jeho návrší. Při záchranném výzkumu souvisejícím se stavbou dálnice D11 v letech 2014 a 2015 zde bylo odkryto 90 raně středověkých hrobů, z toho dva již v rámci zjišťovacího výzkumu v roce 2013. Jeden další objekt (553) se částečně jeví jako hrob, ale nelze ho s jistotou prokázat, z tohoto důvodu je sice zaznamenaný v katalogu, ale není zahrnut do vyhodnocení lokality. Zdokumentováno zde bylo také minimálně 10 mohyl, které sice nejsou patrné v terénu svými náspy, ale byly identifikovány díky oběžným příkopům. Není zřejmé, zda starší (nejspíše žárové) mohyly sloužily pro dodatečné

uložení kostrového pohřbu nebo jestli vznikly primárně pro překrytí skeletu. V některých prostorách příkopů nebyl nalezen žádný pohřeb, byl tedy zřejmě uložen jinde než pod povrchem.

Orientace hrobů na lokalitě převládala tradiční, tedy hlava k západu a nohy k východu s drobnými odchylkami. Výjimkou byl hrob 945 se severojižní orientací. V tomto případě ji možná lze vysvětlit snahou o umístění hrobu do mohylového náspu. Pokud byl skelet zachován v té míře, aby bylo možné zjistit polohu zemřelého, převažovala natažená poloha na zádech s různým umístěním rukou. Pouze jeden nebožtík byl uložen do hrobové jámy na bok s pokrčenými končetinami. Z antropologického hlediska bylo na pohřebišti 59 dospělých jedinců a 28 dětí či adolescentů. U čtyř hrobů nebylo možné určit stáří pohřbených lidí.

Hrobové jámy měly obdélný tvar, velikost se lišila v závislosti na velikosti pohřbeného jedince. Délka jam u dospělých se pohybovala mezi 160 a 269 cm, u dětí mezi 89 a 177 cm. V případě šířky již nelze sledovat jasnou závislost na velikosti nebožtíka, pohybuje se v rozmezí od 40 do 121 cm. Výrazně variabilní je také hloubka jam, ke které je třeba přičíst 35 cm, které tvoří na lokalitě ornice. Nejmělčí hroby byly hluboké pouze 7 cm, naopak nejhlubší až 79 cm.

Zbytky rakev byly nalezeny v 69 hrobech, ve 33 byly na dně zřetelné příčné žlábků, z toho ve 24 případech se setkávalo obojí. Na základě této korelace považujeme za indikátor rakev, kromě její přítomnosti samotné, také zmíněné příčné žlábků. Alespoň jeden důkaz značící rakev byl přítomen v 78 hrobových jamách. Vznik příčných žlábků je přičítán buď konstrukci samotné rakev nebo nosítkům, na kterých byla rakev do hrobu dopravena. Jejich existence je doložena i na jiných lokalitách v Čechách a na Moravě, například na Pražském hradě v Lumbeho zahradě – za jízdárnou (Smetánka – Hrdlička – Bajarová 1974, 267–268), či v Pohansku u Břeclavi na pohřebišti u rotundy (Macháček – Balcárková – Čáp – Dresler – Přichystal – Přichystalová – Schillerová – Sládek 2014, 127 a 130).

Hrobová výbava byla zastoupena obvyklým spektrem nálezů (*Obr. 7–13*). V 19 hrobech bylo nalezeno celkem 21 nádob, v jednom bylo vědro. 19 hrobů obsahovalo nůž, v jednom případě doplněný o ocílku, která mohla tvořit křesací soupravu spolu se zlomky štípané industrie (nalezené ve dvou hrobech). Jedním kusem jsou na lokalitě zastoupeny také přesleny. Silně jsou zastoupeny nálezy šperků v hrobech dospělých jedinců i dětí. Z 23 hrobů pochází v součtu 76 záušnic. Nejčastěji byly v hrobě v počtu jeden nebo dva kusy, ale dva hroby obsahovaly vysoký počet záušnic – hrob 1058 10 kusů a hrob 1120 celkem 12 kusů. Mezi další ozdoby hlavy řadíme dvě náušnice s vícenásobnou

kličkou, tři drátěné šperky a jednu hrozníčkovitou náušnici. Nálezy šperků doplňují ještě tři prsteny a z důvodu časté fragmentárnosti neurčitelný počet korálků.

Z chronologicky citlivých nálezů jsou nejčastěji zastoupeny záušnice, jejichž průměry se pohybují mezi hodnotami 9,7 a 17 mm. Mezi korálky je pouze jeden nález jantarového, který tvoří spolu s 10 skleněnými a jedním karneolovým korálkem náhrdelník v hrobě 1112. Olivovité perly byly nalezeny ve dvou hrobech v celkovém počtu osmi kusů. Za chronologicky starší považujeme náušnice s vícenásobnou kličkou a zejména hrozníčkovitou náušnici. Na základě všech těchto artefaktů datujeme pohřebiště na lokalitě Plačice-Stěžery do období od 2. poloviny 9. až do 1. třetiny 11. století.

7.11.1 Hrob 614

Jako nejstarší hrob na lokalitě se jeví hrob 614, který byl zřejmě, vzhledem ke své poloze vůči příkopu, umístěn v mohyle. Dospělý jedinec (dle výbavy nejspíše žena) byl umístěn v obdélné hrobové jámě o rozměrech 218×91×38 cm v natažené poloze na zádech hlavou k západu a nohama k východu. Zemřelý byl uložen v rakvi, pod kterou byl v západní části hrobové jámy znatelný i příčný žlábek. Hrobovou výbavu tvořily tři předměty ((*Obr. 9*). U nohou byl uvnitř rakve umístěn bezuchý hrnec zdobený na zvlněném podhrdlí vícenásobnou vlnicí a pásem vodorovných linií. Při levé pažní kosti byl podél těla uložen železný nůž. Pod lebkou (spíše na pravé straně, ale toto tvrzení není průkazné) byla nalezena měděná hrozníčkovitá náušnice. Právě ta poukazuje na větší stáří hrobu, náušnice s vazbou na velkomoravský horizont se v českých hrobech objevují od 2. poloviny 9. století.

7.12 Prachovské skály – Holý vrch

Mohyly v Prachovských skalách v poloze Holý vrch (okr. Jičín) objevil prof. J. Haken a následně byly postupně zkoumány několika různými institucemi. Pohřebiště je soustředěno do tří skupin o celkovém počtu 19 mohyl. Mohyla označená číslem I je pouze domnělá, při výzkumu nebyly objeveny znaky charakteristické pro pohřební násep. Vyskytuje se zde obojí ritus, tedy žárový v osmi mohylách a kostrový v 11 mohylách. Mohylové násypy mají v průměru 3–10,5 m a vysoké jsou 50–130 cm. Často se zde vyskytuje dřevěná konstrukce uvnitř mohyly (v sedmi případech). Jedná se o trámy seskládané do tvaru čtverce, které nesou stopy ohoření. Ve dvou případech se objevila konstrukce z kamenů, z toho jednou zároveň s dřevem. Zemřelí pohřbení kostrovým způsobem byli uloženi většinou do zahloubené obdélné jámy pod původním povrchem, pouze dva pohřby byly na bázi mohyly. Jámy byly dlouhé 170–240 cm, široké 50–110 cm a hluboké 30–110 cm.

Ostatky v žárových mohylách jsou umisťovány do tělesa náspu, jen jednou se vyskytlo uložení uhlíků v jamce. Pokud to bylo možné zjistit, byli zemřelí v natažené poloze na zádech ve směru Z–V s odchylkami. Na lokalitě nebyla prokázána žádná rakev, ale v jednom případě její existenci naznačují zbytky dřev pod hlavou, které ale mohly znamenat třeba pouze prkno, na kterém byl nebožtík dopraven do hrobové jámy (Turek 1946, 78–113).

Jedna mohyla byla zcela bez nálezů, všechny ostatní obsahovaly některé ze složek hmotné kultury (*Obr. 5–6*). Nejčastěji je zastoupena keramika (v 17 hrobech) většinou pouze v podobě fragmentů. Nádoby doplňuje jeden nález vědra. V osmi hrobech byly nože, ve čtyřech úštěpy štípané industrie a ve dvou přesleny. Nezvyklým nálezem jsou dvě železné ostruhy z mohyly XII. Šperky byly zastoupeny pěti záušnicemi ve čtyřech hrobech, ve dvou mohylách se vyskytovaly náušnice a v pěti náhrdelníky ze skleněných a smolných korálek (Turek 1946, 78–113). Nejstaršími nálezy jsou právě hrozníčkovité náušnice, které zde počátek kostrového pohřbívání datují do 2. poloviny 9. století.

7.12.1 Mohyla XV

Mohyla XV na Holém vrchu při výzkumu odhalila nejprve čtvercovou trámovou konstrukci, která byla značně ohořelá. Uvnitř ní byla na původním povrchu uložena kostra ženy (určeno na základě milodarů - *Obr. 6*) v západovýchodní orientaci. Pod její lebkou byla objevena stříbrná hrozníčkovitá náušnice, vedle pravé ruky ležel nůž se zbytky dřevěného obalu, u nohou stály dvě keramické nádoby. Pod tímto pohřbem byl pod úrovní původního povrchu uložen druhý. Podle nálezů se jednalo opět o ženu. Byla uložena ve směru SZZ–JVV v natažené poloze na zádech. V blízkosti lebky na levé straně se našly tři náušnice: bronzová zlacená hrozníčkovitá, stříbrná hrozníčkovitá a drátěná náušnice. Podobná trojice šperků byla také na druhé straně lebky. Na krku měla zemřelá náhrdelník ze skleněných a smolných korálek, tři z nich byly skleněné olivovité perly, další dva korálky měly podobný tvar, ale vyrobeny byly ze smolné hmoty. U pasu byl nalezen nůž, vedle pravé nohy stálo vědro, jehož stěny byly kované silným železným plechem (Turek 1946, 94–102). Oba hroby uložené v mohyle XV jsou vybaveny hrozníčkovitými náušnicemi, jejichž přítomnost v českých hrobech datujeme do období od 2. poloviny 9. století. Spodní hrob byl navíc výjimečný svou bohatostí, našlo se tu celkem šest záušnic spolu s dalšími šperky a milodary.

7.13 Starý Bydžov

Roku 1889 byly ve Starém Bydžově (okr. Hradec Králové) objeveny kostrové hroby, u kterých se našly esovité záušnice a údajně také denár Břetislava I. (Sigl 1972, 193). Dvě záušnice byly darovány do Národního muzea, kde jsou dodnes uloženy (*Obr. 4*). Jejich průměry jsou malé, dosahují 12,45–13,5 mm. Toto zjištění by hroby datovalo na konec 10. století. Problémem je údajný nález denáru Břetislava I., který by dataci posouval až do 2. třetiny 11. století. Mince se nedochovala a zmínky o ní existují pouze ve staré literatuře. Dnes není možné její existenci ověřit, a proto ani přesně určit, z jakého období zdejší kostrové hroby pocházejí.

7.14 Vraclav

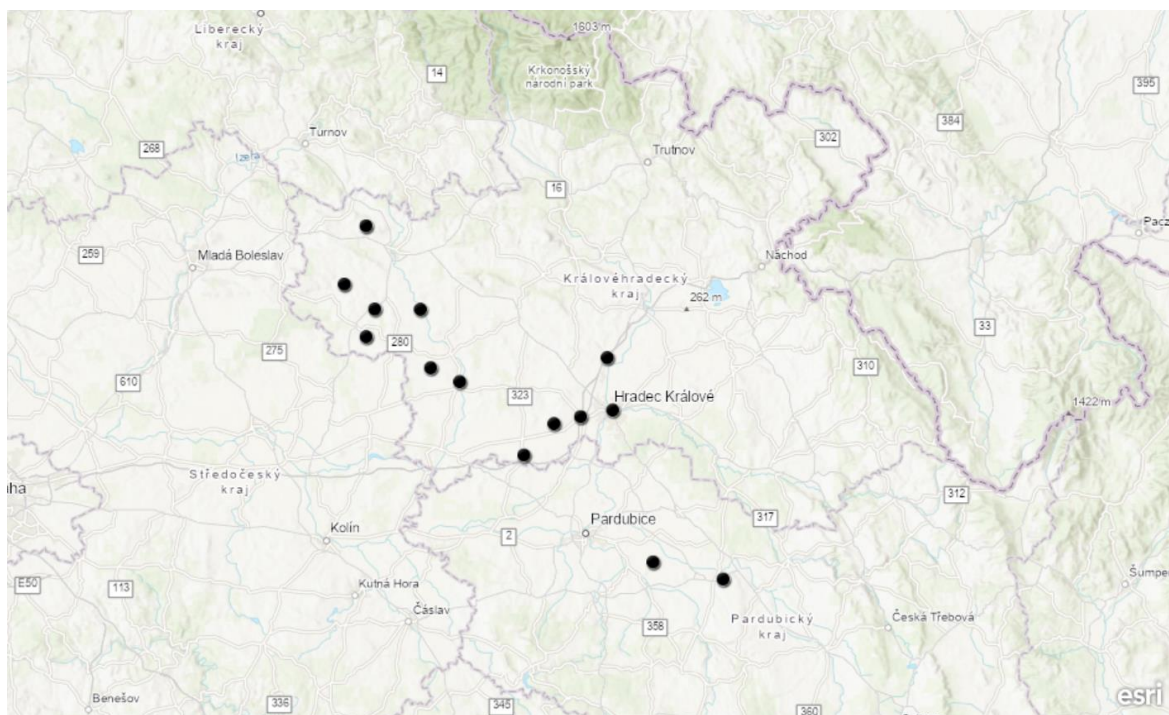
V blízkosti hradiště ve Vraclavi (okr. Ústí nad Orlicí) došlo nejprve k odkryvu kostrových hrobů při stavbě silnice pod hradištěm a později v letech 1961 a 1962 proběhl také výzkum přímo v areálu hradiště. Zde byly objeveny také kostrové hroby se záušnicemi (Sigl 1972, 196). Pět stříbrných záušnic je uloženo v Národním muzeu (*Obr. 4*). Jejich průměry jsou mezi 13 a 14,65 mm, což hroby datuje do konce 10. století.

7.15 Žeretice

Jeden kostrový hrob byl nalezen roku 1965 při stavbě kůlny v Žereticích (okr. Jičín). Zemřelý byl uložen v hloubce 93 cm v západovýchodním směru, v blízkosti hlavy se našly čtyři bronzové záušnice (Sigl 1972, 198). Všechny artefakty jsou uloženy v muzeu v Jičíně (*Obr. 4*). Průměry záušnic se pohybují mezi 12 a 15,5 mm a datují hrob na konec 10. století.

8 Shrnutí poznatků

Z dostupných pramenů bylo možné ve východních Čechách zjistit celkem 136 lokalit, které jsou nebo v minulosti byly považovány za raně středověká pohřebiště. Z tohoto počtu lze pouze 32 lokalit datovat s dostatečnou přesností, aby bylo možné odpovědět na otázku, kdy ve východních Čechách dochází v raném středověku ke změně pohřebního ritu. Na základě sepsaných informací lze zhodnotit, že kostrový ritus se místy objevuje na tomto území možná již od 2. poloviny 9. století. Jeho plné prosazení sledujeme ale až později, zhruba na přelomu 10. a 11. století, ze kdy již máme celá kostrová pohřebiště. Nejstaršími artefakty, které se v kostrových hrobech vyskytují jsou náušnice, které mají vazbu na velkomoravské prostředí, v našem případě se jedná o hrozníčkovité náušnice. Jako součást hrobové výbavy v Čechách se objevují od 2. poloviny 9. století, ale je možné, že pocházejí i z mladšího období, cca 1. poloviny 10. století. Delší přežívání vybraných artefaktů ve východních Čechách podporuje také zdejší nález nejmladší olivovité perly v hrobu na lokalitě Lochenice. Artefakty, které signalizují počátek celých kostrových pohřebišť jsou záušnice nejmenších průměrů (do 15 mm), které jsou datovány na konec 10. století. Většinou jsou s nimi na jedné lokalitě přítomny také o trochu větší záušnice, spadající již do počátku 11. století. Většina kostrových pohřebišť, která již celá spadají do první fáze rozšíření ukládání nespálených těl, je datována do rozmezí konec 10. – 1. třetina 11. století a jsou rozprostřeny na území východních Čech bez výrazné koncentrace (viz **Mapa 1**).

Mapa 1: Raně středověká pohřebiště ve východních Čechách datovaná do konce 10. – 1. třetiny 11. století, vytvořeno pomocí www.arcgis.com

Jedním z nejstarších hrobů v regionu je hrob 614 na lokalitě Plačice – Stěžery (okr. Hradec Králové), který ve své výbavě obsahoval hrozníčkovitou náušnici. Svou datací je tento hrob na lokalitě ojedinělý. Další hroby obsahovaly již mladší materiál v podobně záušnic s očkem nebo esovitých záušnic velmi malých průměrů v rozmezí 9,7–17 mm. Tyto nálezy spadají právě na konec 10. až do 1. třetiny 11. století, kdy je kostrový rítus již dominantním.

Druhou lokalitou s doloženým pohřbem snad už z 2. poloviny 9. století jsou Prachovské skály, poloha Holý vrch (okr. Jičín). Zde je nejstarší mohyla XV nacházející se ve střední skupině mohyl, které jsou zde nepravidelně roztroušeny. Stejně jako v předchozím případě se jedná o ojedinělý případ takto staré datace. Na lokalitě je mimo kostrový rítus zastoupen i starší, tedy žárový způsob pohřbívání. Díky tomu zde můžeme sledovat vývoj a změnu pohřebního ritu včetně nejstarších dokladů inhumace. V prostoru Prachovských skal se nachází ještě další tři polohy se žárovými pohřby pod mohylami, které jsou všechny datovány do raného středověku. Mladší pohřebiště, než na Holém vrchu se nachází v poloze Starý Hrádek. Hroby jsou zde ploché a na základě záušnic jsou datovány až na přelom 12. a 13. století.

Zajímavým fenoménem, který ve východních Čechách pozorujeme je nepřítomnost bohatých mužských (bojovnických) hrobů. Z jiných oblastí Čech a Moravy takové doklady známe. Například hrob bojovníka na třetím nádvoří Pražského hradu (Borkovský 1946, 122–132). V naší oblasti ale doposud objev muže-bojovníka chybí. Může to být samozřejmě dáno stavem výzkumu, ale momentálně se zdá, že zdejší bohaté pohřby patří pouze ženám. Vyzdvihnout můžeme například hrob 686 z lokality Plačice – Stěžery, který obsahoval 12 záušnic, velké množství skleněných korálek a bronzový prsten, nebo již zmiňovanou mohylu XV z Prachovských skal – Holého vrchu, jejíž spodní pohřeb měl ve výbavě šest náušnic, náhrdelník z korálek, nůž a vědro.

Nevyřešenou otázkou nadále zůstává důvod, proč ke změně ritu došlo. Existuje několik hypotéz, které je ovšem jednodušší vyvracet než prokazovat. Pohřební ritus je vnímán jako oblast kultury každého společenství, která je velmi konzervativní a obtížně měnitelná. V prostoru Evropy došlo k této razantní proměně v širokém horizontu 6. – 13. století. Změna probíhala regionálně z hlediska doby i důvodu. Jednou z hlavních hypotéz je příchod křesťanství, což mohlo být platné v některých oblastech (např. v Polsku), zřejmě ale ne v Čechách. První kontakty s křesťanstvím, které v písemných pramenech reflektuje například křest 14 českých knížat v Řezně roku 845, neměly na prosté obyvatelstvo pravděpodobně velký dopad. Christianizace na našem území probíhala tzv. shora, tedy od panovníka, a to zřejmě od 80. let 9. století, kdy se kníže Bořivoj nechal pokřtít a z Moravy přivedl kněží, kteří šířili víru mezi obyvatele Čech. V tomto období se ale ve větší části Čech již pohřbívalo kostrovým způsobem. Další možností byl vliv Avarského etnika, které pohřbívalo kostrově, ale jeho dosah na naše území se nezdá být dostatečný, aby mohlo prosadit tak zásadní změnu (Lutovský 1996, 129–131). Konkrétní důvod změny ritu vysvětlit nelze, můžeme ale obecně zhodnotit, že přechod ke kostrovému pohřbívání zřejmě souvisel s významnými společenskými změnami a vznikem mocenské elity ve střední Evropě. Svou úlohu zde mělo působení franckého etnika, jehož prvky byly přejímány do jiných evropských společenství, což mělo v některých případech za následek vznik raných států. Potom i převzetí způsobu ritu mohlo být formou napodobování elity francké oblasti a bylo praktikováno nejprve vyšší společenskou vrstvou (Štefan 2007, 824–829). Ve východních Čechách ale změna nastává později než ve středních Čechách nebo na Moravě a to o 50–100 let, jaký byl tedy důvod změny právě zde? Možnou teorií východočeských badatelů je vliv druhé vlny christianizace, kterou používali Přemyslovci (Boleslav I. a II.) pro upevnění a rozšíření své moci. Jednou z novinek, kterou by křesťanská víra do východních Čech přinesla by mohla být právě změna pohřebního ritu.

9 Závěr

Cílem předkládané práce byla aktualizace poznatků o raně středověkém pohřbívání ve východních Čechách. Z literatury byly nashromážděny informace o 136 lokalitách, mezi které patří i nejisté polohy či takové, které byly v minulosti mylně označeny jako raně středověké. Všechny jsou souhrnně popsány v katalogu, včetně literatury, která o nich pojednává. Jsou zde uvedeny aktuální informace o stavu poznání a některé starší závěry jsou upraveny či vyvráceny. Zahrnuty jsou také informace o uložení nálezů, pokud byly dohledány tak také o jejich inventárních číslech. Všechny dostupné artefakty byly fotograficky zdokumentovány a zpracovány do obrazové přílohy.

Jednotlivé kategorie artefaktů, které se vyskytovaly v hrobech byly kriticky zhodnoceny z hlediska jejich možného příspěvku ke chronologii. Následně bylo vybráno 32 lokalit, které splňovaly kritéria, že byly zkoumané, jsou raně středověké a pochází z nich dostupné chronologicky citlivé nálezy. Tyto lokality byly odatovány a nejstarší z nich podrobně popsány.

Základní otázkou práce bylo, kdy v raném středověku dochází ve východních Čechách ke změně pohřebního ritu. Transformace rituálních zvyklostí probíhala v celé Evropě regionálně, tedy na různých územích v jinou dobu a možná také z různých důvodů. Výsledkem výběru vhodných lokalit a datování bylo 14 poloh datovaných na základě současné chronologie do rozmezí konec 10. až 1. třetina 11. století, které byly z hlediska kostrových hrobů v raném středověku označeny jako „staré“. Dvě lokality z těchto 14 zahrnovaly po jednom hrobu, který obsahoval ještě starší artefakty. Byly jimi hrozníčkovité náušnice, které se na území Čech dostávají z oblasti Velké Moravy a do hrobových celků pronikají od 2. poloviny 9. století. Nejstarší doklady o ukládání nespálených těl v regionu východních Čech mohou pocházet právě již z 2. poloviny 9. století, ale jsou zastoupeny jen okrajově a lze je interpretovat jako pozvolné pronikání nového způsobu pohřbívání, který se plně prosadil až kolem roku 1000, ze kdy pochází již celá kostrová pohřebiště po celých východních Čechách.

Jaký byl důvod změny ritu nelze s jistotou říci. Nejpravděpodobnější variantou se zdá, že k tomu vedly velké společenské změny probíhající ve střední Evropě, při kterých vznikala vrstva vládnoucí elity, a to za účasti působení franckého etnika.

Nelze říci, že by v katalogu byla sepsána veškerá raně středověká pohřebiště, další budou přibývat novými výzkumy, ale pravděpodobně i studiem literatury. Práce svým výsledkem přispívá k rozšíření poznání o raném středověku východních Čech,

který je dlouhodobě upozaděným tématem a je třeba ho dále rozvíjet. Díky výzkumu práce potvrdila několikrát opakovanou domněnku, že nejstarší kostrové hroby se zde nacházejí v Prachovských skalách, ale přináší také zcela nové poznatky o podobném stáří některých celků na doposud ne komplexně publikované lokalitě Plačice-Stěžery.

Literatura

Bartošková, A. – Štefan, I. 2006: Raně středověká Budeč – pramenná základna a bilance poznatků. K problematice funkcí centrální lokality. *Archeologické rozhledy* 58, 724–757.

Beková, M. 1999: Slovanské pohřebiště ve Vraclavi, okr. Rychnov nad Kněžnou. *Studia Mediaevalia Pragensia* 4, 67–74.

Benešová, J. 1995: Příspěvek ke slovanskému osídlení východních a severovýchodních Čech. *Pojizerský sborník* 2, 110–141.

Bláha, R. – Horník, P. 2015: Výzkum pozůstatků slovanského mohylníku na Slezském Předměstí v Hradci Králové. (*Zprávy ČAS – Supplément* 97.) 40.

Bláha, R. – Novák, M. 2014: Hvozdnice, okres Hradec Králové výstavba 8 RD včetně zasíťování a komunikace na parc. č. 153/1, k. ú. Hvozdnice – I. etapa, skrývka komunikace a inženýrské sítě Záchranný archeologický výzkum. Závěrečná zpráva. Uloženo v Muzeu východních Čech v Hradci Králové.

Bláha, R. – Sigl, J. 2005: Změny osídlení v okolí Hradce Králové v době hradištní. In: M. Metlička (ed.), *Archeologie doby hradištní v Čechách*, Plzeň, 7–28.

Bláha, R. 1998: Osídlení Jaroměře do konce 13. století. *Zpravodaj muzea v Hradci Králové* 24, 82–99.

Bláha, R. 2014: Archeologický výzkum na Náměstí 28. října na Pražském Předměstí v Hradci Králové. (*Zprávy ČAS – Supplément* 93.) 46–47.

Borkovský, I. 1946: Hrob bojovníka z doby knížecí na Pražském hradě. *Památky archeologické* 42, 122–132.

Bubeník, J. – Pleinereová, I. – Profantová, N. 1998: Od počátků hradišť k počátkům přemyslovského státu. *Památky archeologické* 89, 104–145.

Černá, E. – Tomková, K. – Hulínský, V. – Cílová, Z. 2005: Raně středověké korálky z Pražského hradu a jeho předpolí – typologická a chemická klasifikace nálezů. In: K. Tomková, *Castrum Pragense: Pohřbívání na Pražském hradě a jeho předpolích*, díl I.1, Praha, 333–358.

Černý, V. 1877: O starožitnostech z Libáňska. *Památky archeologické a místopisné* 10, 822–833.

Černý, V. 1878: O starožitnostech z doby předhistorické na Libáňsku. Památky archeologické a místopisné 11, 127–132.

Čtverák, V. – Ulrychová, E. 2001: Komplex Češov (okr. Jičín) – fenomén v české archeologii? Archeologie ve středních Čechách 5/2, 365–404.

Diviš-Čištecký, V. 1885: Hroby u Dražkovic. Památky archeologické a místopisné 13, 31–38.

Diviš-Čištecký, V. 1900: Dvouramenný, bronzový mlat. Památky archeologické a místopisné 19, 583–584.

Doležalová, M. 2019: Esovité záušnice ve východních Čechách. Nepublikovaná bakalářská práce, Univerzita Hradec Králové, Filozofická fakulta, Katedra archeologie, Hradec Králové.

Domečka, L. – Sál, F. L. 1928: Královéhradecko I/1. Místopis soudního okresu královéhradeckého. Hradec Králové.

Domečka, L. 1898: Nové předhistorické nálezy v severovýchodních Čechách. Památky archeologické a místopisné 18, 120–121.

Domečka, L. 1898a: Nálezy předhistorické v severovýchodních Čechách. Památky archeologické a místopisné 18, 277–279.

Domečka, L. 1904: Předhistorické nálezy v severo-východních Čechách. Památky archeologické a místopisné 21, 249–262.

Domečka, L. 1925: Žárové hroby hradištní u Stéblové, Lhoty Stračovské, Sadové a Lodína. Obzor praehistorický 4, 42–43.

Drenko, Z. 1965: Hrob slovanské ženy v Žereticích. Archeologické rozhledy 17, 96.

Drenko, Z. 1965: Tuř. BZO 3, 37, pol. 139.

Duška, J. 1898: Nálezy předhistorické v kraji Královéhradeckém. Hradec Králové.

Frolík, J. – Musil, J. – Stránská, P. 2019: Raně středověké pohřebiště v Chrudimi, Dašické ulici. Archaeologia historica 44, 205–223.

Frolík, J. – Sigl, J. 1995: Chrudimsko v raném středověku. Hradec Králové.

Frolík, J. – Smetánka, Z. 1997: Archeologie na Pražském hradě. Praha – Litomyšl.

- Frolík, J. 1988: Archeologický materiál ze slovanských mohyl u Dvakačovic (okr. Chrudim). Zpravodaj KMVČ XV/1, 80–94.
- Hejhal, P. – Lutovský, M. 2012: In agris sive in silvis... Secondary medieval burials in ancient barrows in Bohemia. In: Salamon, M. – Wołoszyn, M. - Musin, A. – Špehar, P. (ed.), Rome, Constantinople and Newly-Converted Europe Archaeological and Historical Evidence, Kraków – Leipzig – Rzeszów – Warszawa, 517–524.
- Hejhal, P. – Novák, M. 2015: Záchraný výzkum pohřebiště z doby hradištní v trase dálnice D11 (k. ú. Stěžery, okr. Hradec Králové). (Zprávy ČAS – Supplément 97.) 40.
- Hejhal, P. – Novák, M. 2016: Záchraný archeologický výzkum na stavbě: Dálnice D11 – stavba 1105-2 Osičky – Hradec Králové na k.ú. Plačice a Stěžery (okr. Hradec Králové). Plošný výzkum hlavní trasy dálnice a MUK Kukleny – mimoúrovňového křížení s I/11. Naleziště 25A, 25B a 26, sezóna 2014–2015. Nепublikovaná nálezová zpráva. Uloženo v MVČ v Hradci Králové.
- Hejhal, P. 2015: Lokalizace raně středověkého pohřebiště v Ostroměři. Archeologie východních Čech 9, 189–204.
- Hejhal, P. 2016: Záchraný archeologický výzkum v trase dálnice D11 v roce 2015 – raně středověké pohřebiště. (Zprávy ČAS – Supplément 101.) 27.
- Hejna, A. 1962: Nález z mladší doby hradištní v Jaroměři. Archeologické rozhledy 14, 572–574.
- Honza, J. 1892: Kosterné hroby praehistorické doby nejmladší. Památky archeologické a místopisné 15, 623–628.
- Hraše, J. K. 1874: Pohanské pohřebiště blízko Nahořan, Veselice a Jesenic. Památky archeologické a místopisné 9, 659.
- Chochol, J. 1954: Slovanská trepanace z Moravan u Pardubic. Archeologické rozhledy 6, 635–636.
- Ilg, ?. 1879: Notizen. Mitteilungen der k. k. Central-Commission zur Erforschung und Erhaltung der Baudenkmale in Wien 5, 159.

- Janáková, T. 2018: Raně středověké pohřbívání a pravěké mohyly ve východních Čechách. Nепublikovaná bakalářská práce, Univerzita Hradec Králové, Filozofická fakulta, Katedra archeologie, Hradec Králové.
- Ježek, M. 2007: Jaroměřsko v raném středověku. *Archeologické rozhledy* 59, 523–570.
- Kalferst, J. – Sigl, J. – Vokolek, V. 1993: Archeologické přírůstky muzea v Hradci Králové v roce 1992. *Zpravodaj muzea v Hradci Králové* 19, 5-19.
- Kalferst, J. 1991: Zpráva o záchranném výzkumu v Semonicích. Závěrečná zpráva. Uloženo v Muzeu východních Čech v Hradci Králové.
- Kašpar, J. 1847: Zpráva o pohanském pohřebišti blízce Libčan w kraji Králové Hradeckém. *Časopis Národního muzea* 21/2, 220–222.
- Klápště, J. 1999: Příspěvek k archeologickému poznávání úlohy mince v přemyslovských Čechách. *Archeologické rozhledy* 51, 774–808.
- Kracík, P. 1997: Nadslavské mohyly. *Muzejní noviny* 12, 12.
- Krumphanzlová, Z. 1963: Příspěvek k vývoji lidového šperku 10. stol. v Čechách. *Památky archeologické* 54, 87–113.
- Kudrnáč, J. 1963: Slovanský výzkum v Čechách po r. 1945. *Archeologické rozhledy* 15, 625–662.
- Lutovský, M. 1989: Vršce, okr. Jičín. *Výzkumy v Čechách 1986–1987*, 216.
- Lutovský, M. 1996: *Hroby předků*. Praha.
- Lutovský, M. 1996a: K chronologii raně středověkých mohyl. *Archeologické výzkumy v jižních Čechách* 9, 41–47.
- Lutovský, M. 2001: *Encyklopedie slovanské archeologie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. Praha.
- Macháček, J. – Balcárková, A. – Čáp, P. – Dresler, P. – Přichystal, A. – Přichystalová, R. – Schillerová, E. – Sládek, V. 2014: Velkomoravská rotunda z Pohanska u Břeclavi. *Památky archeologické* 105, 87-153.
- Macháček, J. 2001: *Studie k velkomoravské keramice. Metody, analýzy a syntézy, modely*. Brno.

- Mangel, T. 2016: Soubor laténských militarií z Chotělic a otázka jeho interpretace. *Archeologie východních Čech* 11, 16–33.
- Mařík, J. – Roháček J. 2013: Ještě jednou a jistě ne naposledy k tzv. libickým stélám. *Epigraphica & sepulcralia* 4, 315–330.
- Mařík, J. 2014: Libice nad Cidlinou. In: P. Kouřil (ed.), *Velká Morava a počátky křesťanství*, Brno, 263–267.
- Mašková, P. 2009: Pohřby na venkově. In: P. Sommer – D. Třeštík – J. Žemlička, *Přemyslovci. Budování českého státu*, Praha, 410–412.
- Měřínský, Z. 2009: *České země od příchodu Slovanů po Velkou Moravu I*. Praha
- Nechvíle, J. 1876: Pohřebiště pohanské u Dašic. *Památky archeologické a místopisné* 10, 617–618.
- Novák, M. 2014: Pohřebiště ze střední až mladší doby bronzové a z doby hradištní ve Hvozdnici. (Zprávy ČAS – Supplément 93.) 8.
- Novák, M. 2014a: Výzkum polykulturního naleziště v trase dálnice D11 na k. ú. Plačice a Stěžery. (Zprávy ČAS – Supplément 93.) 8–9.
- Petera Rahožnický, F. 1859: Archeologické zprávy z Jaroměře od r. 1858. *Památky archeologické a místopisné* 3, 277–283.
- Píč, J. L. 1888: Mužský a jeho okolí v ohledu archeologickém. *Památky archeologické a místopisné* 14, 329–362.
- Píč, J. L. 1890: O staroslovanském dobývání a zpracování kovů. *Památky archeologické a místopisné* XV, 73–86.
- Píč, J. L. 1905: Z archeologického bádání r. 1904. *Památky archeologické a místopisné* 21, 329–350.
- Píč, J. L. 1906: Mohyly poslední doby pohanské. *Památky archeologické* 22, 212–213.
- Píč, J. L. 1909: *Starožitnosti země České III. Čechy za doby knížecí*. Praha.
- Pleiner, R. – Plzák, F. – Quadrat, O. 1956: Poznámky k výrobní technice staroslovanských čepelí. *Památky archeologické* 47, 314–334.

Profantová, N. – Lutovský, M. 1996: K nálezům z raně středověkého pohřebiště u Libčan, okr. Hradec Králové. *Archeologické rozhledy* 48, 141–143.

Profantová, N. – Profant, M. 2000: *Encyklopedie slovanských bohů a mýtů*. Praha.

Rataj, J. 1967: Archeologický výzkum na území Opatovického kláštera. *Památky archeologické* 53, 592–598.

Sigl, J. – Vokolek, V. 1979: Záchranné výzkumy a jiné akce v terénu provedené v roce 1978. *Zpravodaj KMVČ* VI/1, 3–10.

Sigl, J. – Vokolek, V. 1982: Archeologické nálezy v letech 1980–1981. *Zpravodaj KMVČ* IX/1, 5–14.

Sigl, J. 1972: *Slovanské osídlení východních Čech*. Nепublikovaná diplomová práce, Filosofická fakulta Univerzity Karlovy, Prehistorický ústav, Praha.

Sklenář, K. 2005: *Biografický slovník českých, moravských a slezských archeologů. A jejich spolupracovníků z příbuzných oborů*. Praha.

Sklenář, K. 2011: *Pravěké a raně středověké nálezy v Čechách do roku 1870. Pramenná základna romantického období české archeologie*. Praha.

Skružný, L. 1961: Archeologické výzkumy Východočeského muzea v Pardubicích. *Zprávy východočeského muzea*, 12–15.

Sláma, J. 1990: Slovanské pohřebiště. In: Lochenice. Z archeologických výzkumů na katastru obce. *Praehistorica* 16, Praha, 103–134.

Smetánka, Z. – Hrdlička, L. – Bajerová, M. 1973: Výzkum slovanského pohřebiště za Jízdárnou na Pražském hradě. *Archeologické rozhledy* 25, 265–270, 369.

Smetánka, Z. 1967: Výzkum na předlášterním ostrůvku v Opatovicích nad Labem. *Archeologické rozhledy* 19, 471–477.

Smolík, J. 1878: Archeologický Sbor Musea král. Českého. *Památky archeologické a místopisné* 11, 139–140.

Smolík, J. 1880: Archeologický Sbor Musea král. Českého. *Památky archeologické a místopisné* 11, 367–371.

Smolík, J. 1880a: *Dopisy*. *Památky archeologické a místopisné* 11, 472–474.

- Smolík, J. 1882: Vysvětlení tabulky II. Památky archeologické a místopisné 12, 23–26.
- Smolík, J. 1889: Archeologický Sbor Musea král. Českého, Památky archeologické a místopisné 14, 659–664.
- Smolík, J. 1890: Archeologický Sbor Musea král. Českého, Památky archeologické a místopisné XV, 179–185.
- Staňa, Č. 1995: Die slawische Keramik zur Zeit der Entstehung slawischer Staaten. In: Poláček, L. (Hrsg.): Slawische Keramik in Mitteleuropa vom 8. bis zum 11. Jahrhundert. Terminologie und Beschreibung, Brno, 79–84.
- Šolta, A. 1899: Nález starožitností v Chrudimi. Památky archeologické a místopisné 18, 538–539.
- Štefan, I. 2007: Změna pohřebního ritu v raném středověku jako archeologický a kulturně-antropologický problém. Archeologické rozhledy 59, 805–836.
- Štefan, I. 2009: Příspěvek k chronologii a výpovědním možnostem esovitých záušnic. Studie Mediaevalia Pragensia 9, 171–205.
- Turčan, V. 1984: Slovanské mohyly v Dvakačoviciach. Archeologické rozhledy 36, 49–58.
- Turek, R. 1946: Prachovské skály na úsvitě dějin. Výzkum hradiště a pohřebiště z VI.–X. věku. Praha.
- Turek, R. 1956: Mohyly českých Charvátů. Slavia antiqua 5, 103–157.
- Turek, R. 1963: Velkomoravský horizont v českých mohylách. Památky archeologické 54, 224–233.
- Turek, R. 1965: Problémy slovanských mohyl v Čechách. Slavia antiqua 12, 57–81.
- Ulrychová, E. 2006: Prachovské skály v archeologických nálezech. Jičín.
- Ulrychová, E. 2007: Soupis mohylových pohřebišť na Jičínsku. Archeologie ve středních Čechách 11, 491–517.
- Vích, F. 1979: Ludvík Domečka. Personální bibliografie. Hradec Králové.
- Vokolek, V. – Sankot, P. 2001: Ein neuer Blick auf den frühlatènezeitlichen Fund in Jaroměř. Archeologické rozhledy 53, 236–255.

- Vokolek, V. 1997: Nálezy časně slovanské keramiky ve východních Čechách. In: J. Kubková-Maříková – J. Klápště – M. Ježek – P. Meduna, *Život v archeologii středověku: sborník příspěvků*, Praha, 654–658.
- Waldhauser, J. – Holodňák, P. – Salač, V. 1982: Češov, okr. Jičín. *Výzkumy v Čechách* 1978–1979, 21.
- Waldhauser, J. 1992: Sídliště z pozdní doby halštatské a hradištní v Češově. *Archeologické rozhledy* 44, 540–547.
- Winter, Z. 1990: Praehistorické sbírky. *Památky archeologické a místopisné* 19, 573–575.
- Zeman, J. – Sochor, J. 1961: Kostrové hroby z mladší doby hradištní v Dobřenicích. *Archeologické rozhledy* 13, 649–652, 669–671.
- Zeman, J. 1976: Nejstarší slovanské osídlení Čech. *Archeologické rozhledy* 67, 115–235.
- Zoll-Adamikova, H. 1968: Czworkante konstrukcje drewniane w kurhanach cialopalnych z Kornatki, pow. Myślenice. *AAC* 10, 141–155.
- Zoll-Adamikowa, H. 1977: Typy konstrukcji drewnianych w slowiańskich kurhanach cialopalnych. *Acta archaeologica carpatka* XVII, 73–119.
- Zoubek, F. J. 1870: Schůze archeologického sboru Musea království Českého. *Památky archeologické* 8, 236–237.
- Zouzal, T. 1909: Památky z doby hradištné na Jaroměřsku. *Hradecký kraj* 6, 145–151.
- Zouzal, T. 1910: V Čáslavkách u Jaroměře. *Památky archeologické a místopisné* 24, 192.
- Žohová, M. 2019: Novobydžovsko v raném středověku. Nepublikovaná diplomová práce, Univerzita Hradec Králové, Filosofická fakulta, Katedra archeologie, Hradec Králové.

Seznam vyobrazení v textu

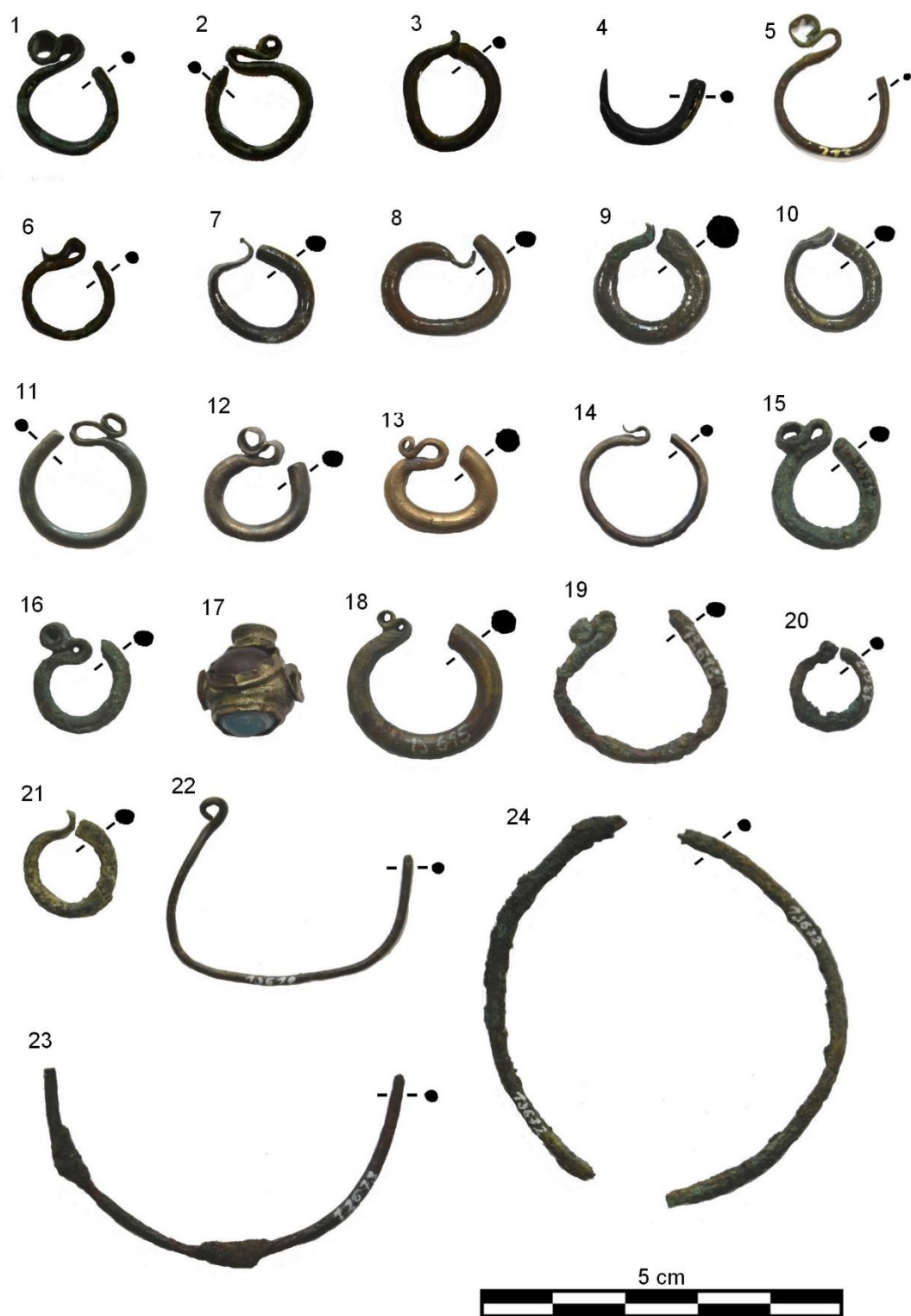
Graf 1: Počty lokalit na základě výzkumů a přítomných nálezů

Tab. 1: Lokality s dostupným chronologicky citlivým materiálem a jejich datace

Mapa 1: Raně středověká pohřebiště ve východních Čechách datovaná do konce 10. – 1. třetiny 11. století, vytvořeno pomocí www.arcgis.com

Fotografická dokumentace

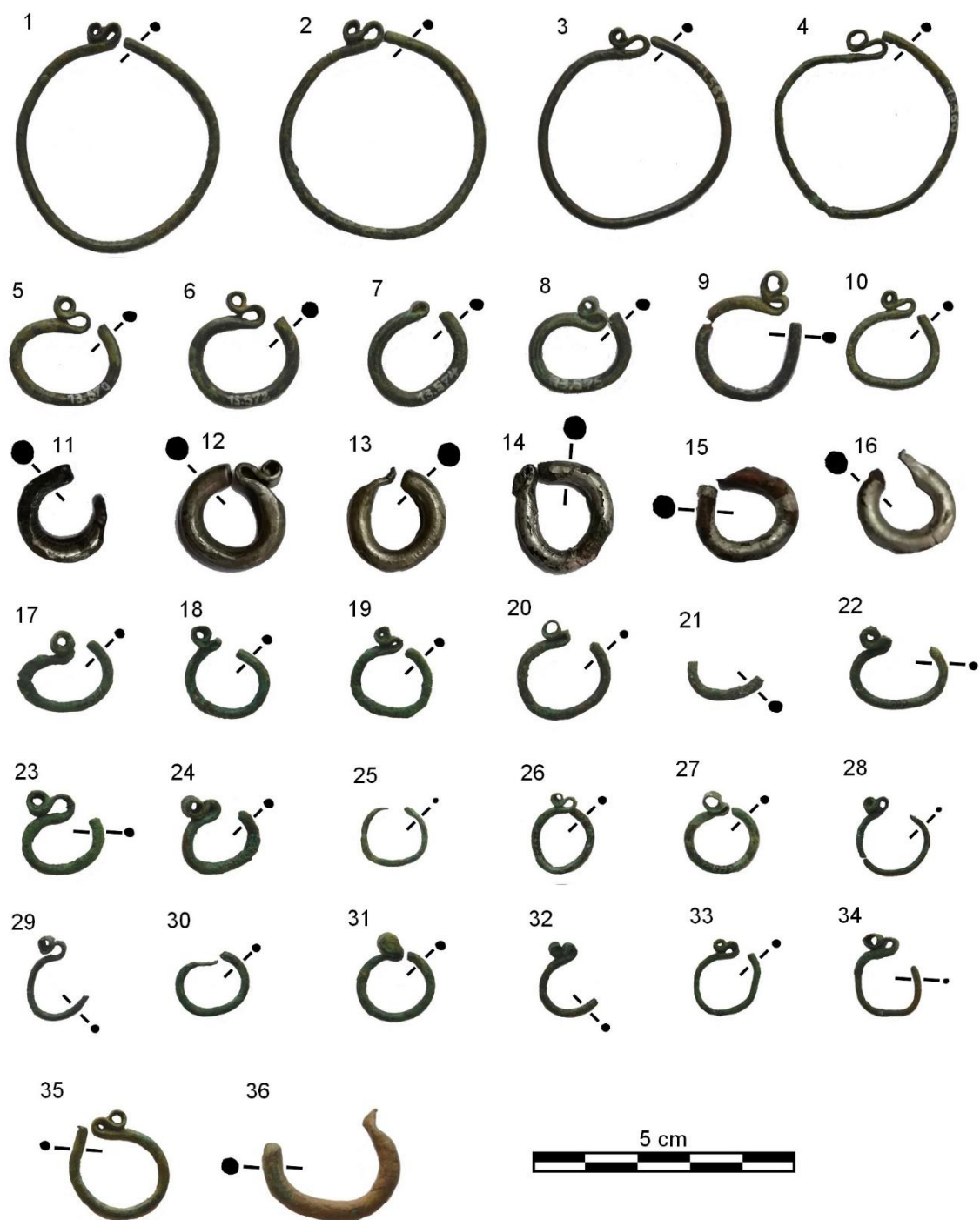
Pokud není uveden jiný zdroj, jsou fotografie dílem autorky práce. Všechny převzaté kresby a fotografie od jiných autorů jsou řádně citovány.

Obr.1: Nálezy z hrobových celků: 1–5 Běchary (okr. Jičín), 6 Bartoušov (okr. Jičín), 7–10 Bystrice – silnice do Libáně (okr. Jičín), 11 Dašice (okr. Pardubice), 12–17 Dobřenice (okr. HK), 18–22 Hradec Králové – Č. p. 431 (okr. HK), 23–24 Hradec Králové – Na Hradě (okr. HK)

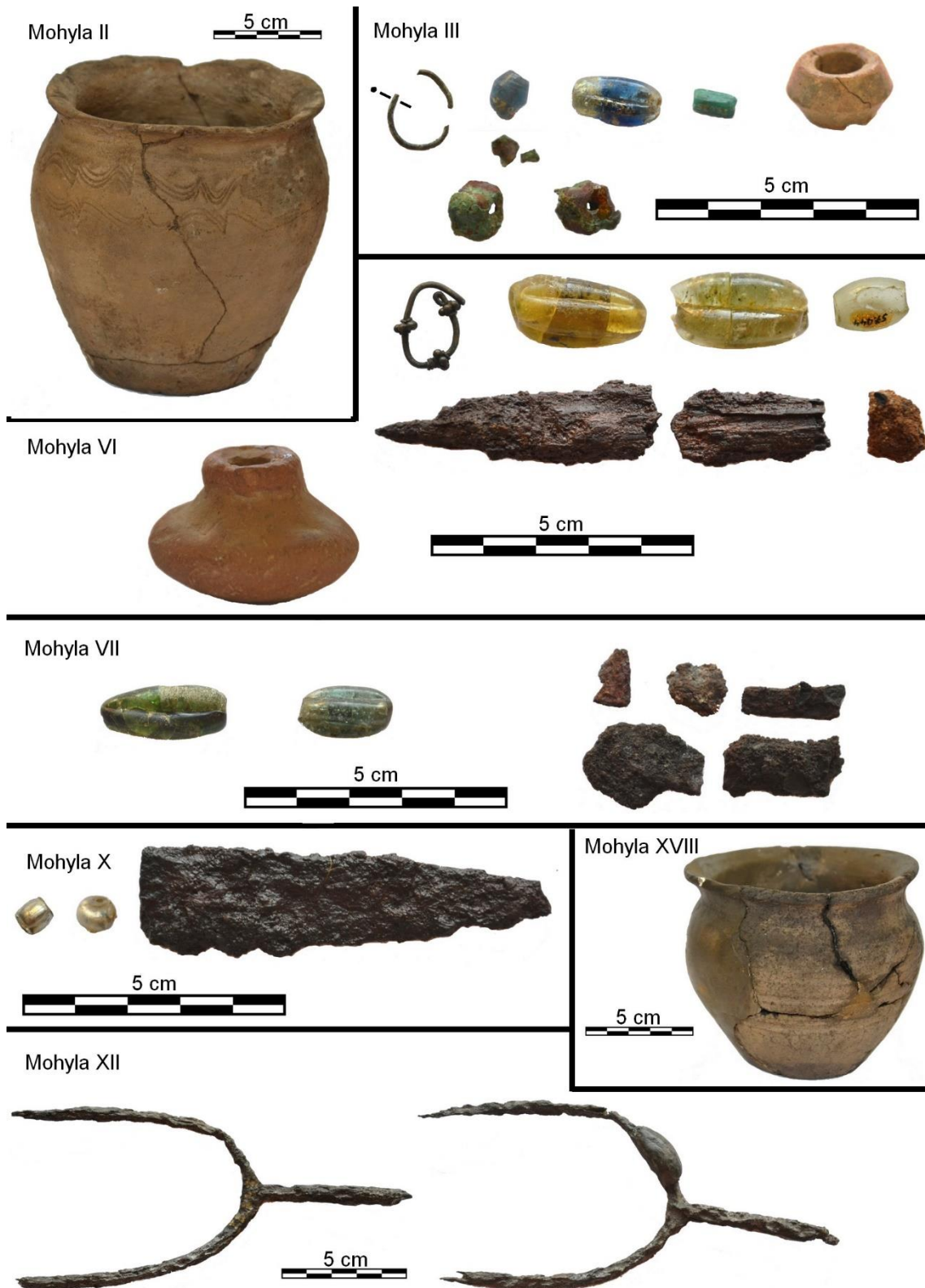
Obr. 2: Nálezy z hrobových celků: 1 Hradec Králové – Bývalá Flošna (okr. HK), 2–3 Chrudim – Okolí kostela sv. Kateřiny (okr. Chrudim), 4–8 Chrudim – Prostor kaple sv. Kříže (okr. Chrudim), 9 Kopidlno – Hliník cukrovaru (okr. Jičín), 10–14 Kunětice (okr. Pardubice) č. 14 foto: Tereza Jošková, 15–21 Libčany – Kopec Obec (okr. Hradec Králové), 22–26 Markovice (okr. Chrudim)

Obr. 3: Nálezy z hrobových celků: 1–10 Libčany – Obecní pastviště (okr. Hradec Králové), 11–16 Moravany (okr. Pardubice) *foto: Tereza Jošková*, 17–34 Nový Bydžov – Cihelna (okr. Hradec Králové), 35–36 Nový Bydžov – Hliník (okr. Hradec Králové)

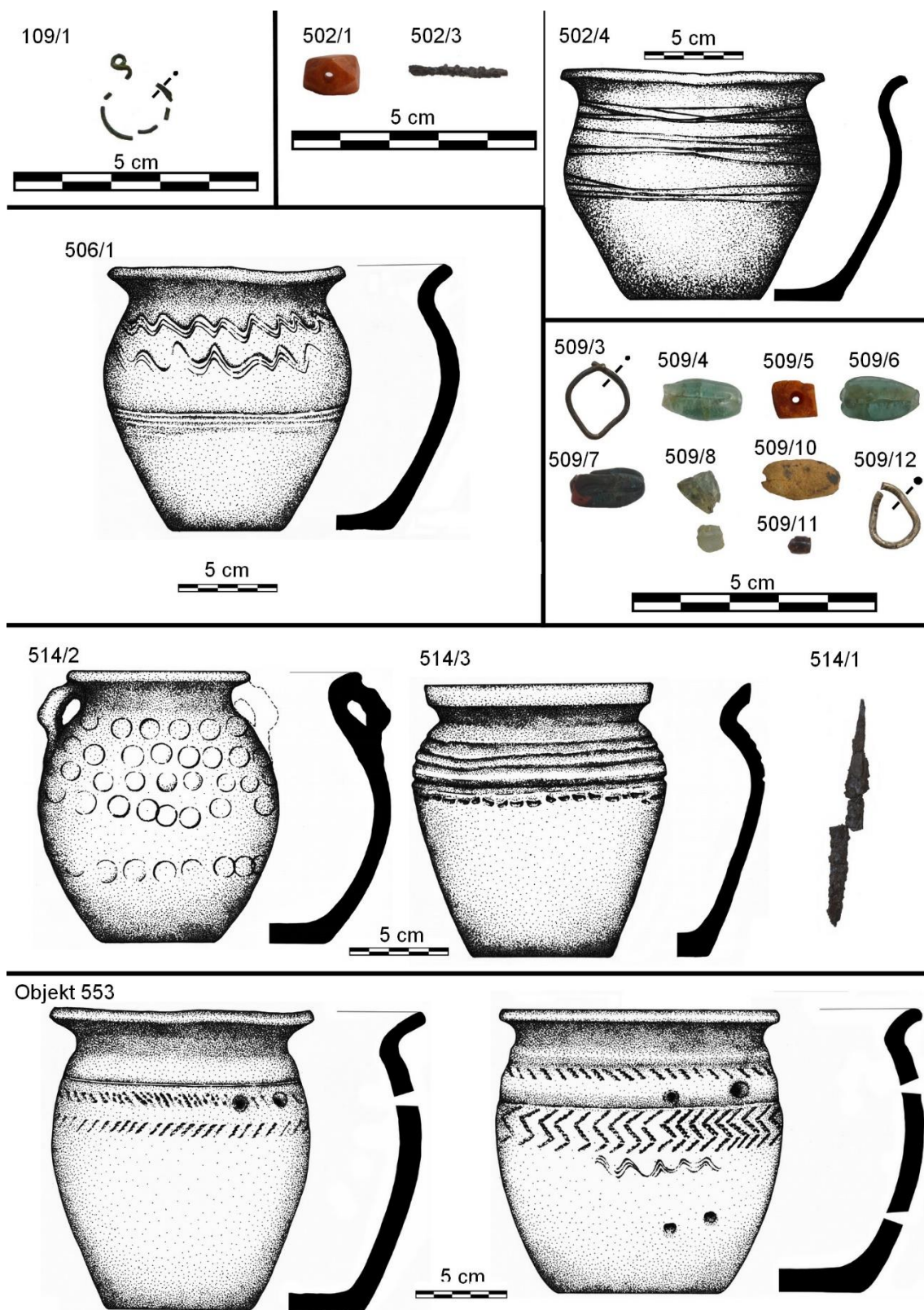
Obr. 4: Nálezy z hrobových kontextů: 1 Nový Bydžov – Písník p. Němce (okr. Hradec Králové), 2–6 Prachovské skály – Starý Hrádek (okr. Jičín), 7–8 Račice (okr. Hradec Králové), 9–10 Starý Bydžov (okr. Hradec Králové), 11–15 Vraclav (okr. Ústí nad Orlicí), 16–20 Žeretice (okr. Jičín)

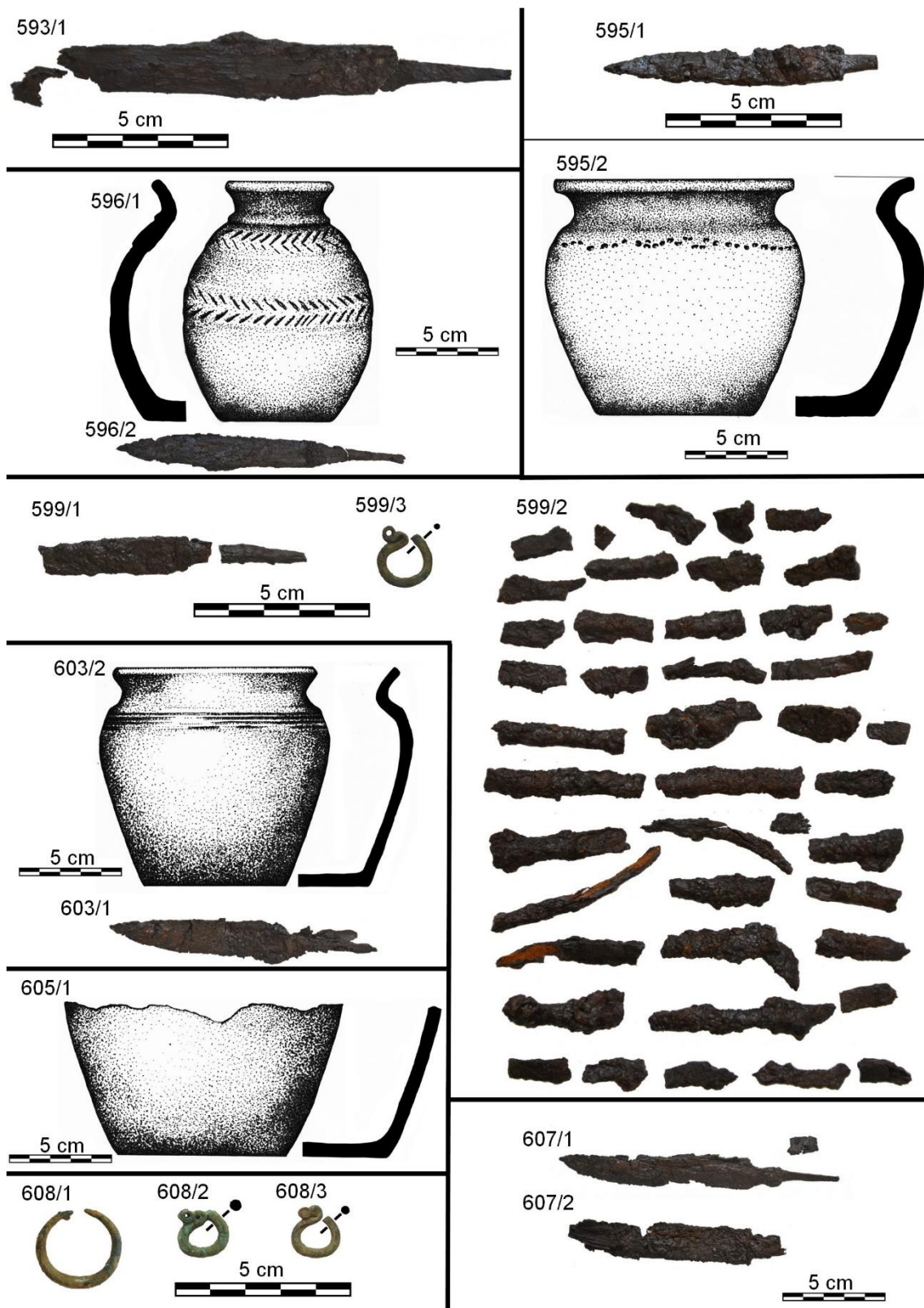
Obr. 5: Nálezy z mohyl na lokalitě Prachovské skály – Holý vrch (okr. Jičín)

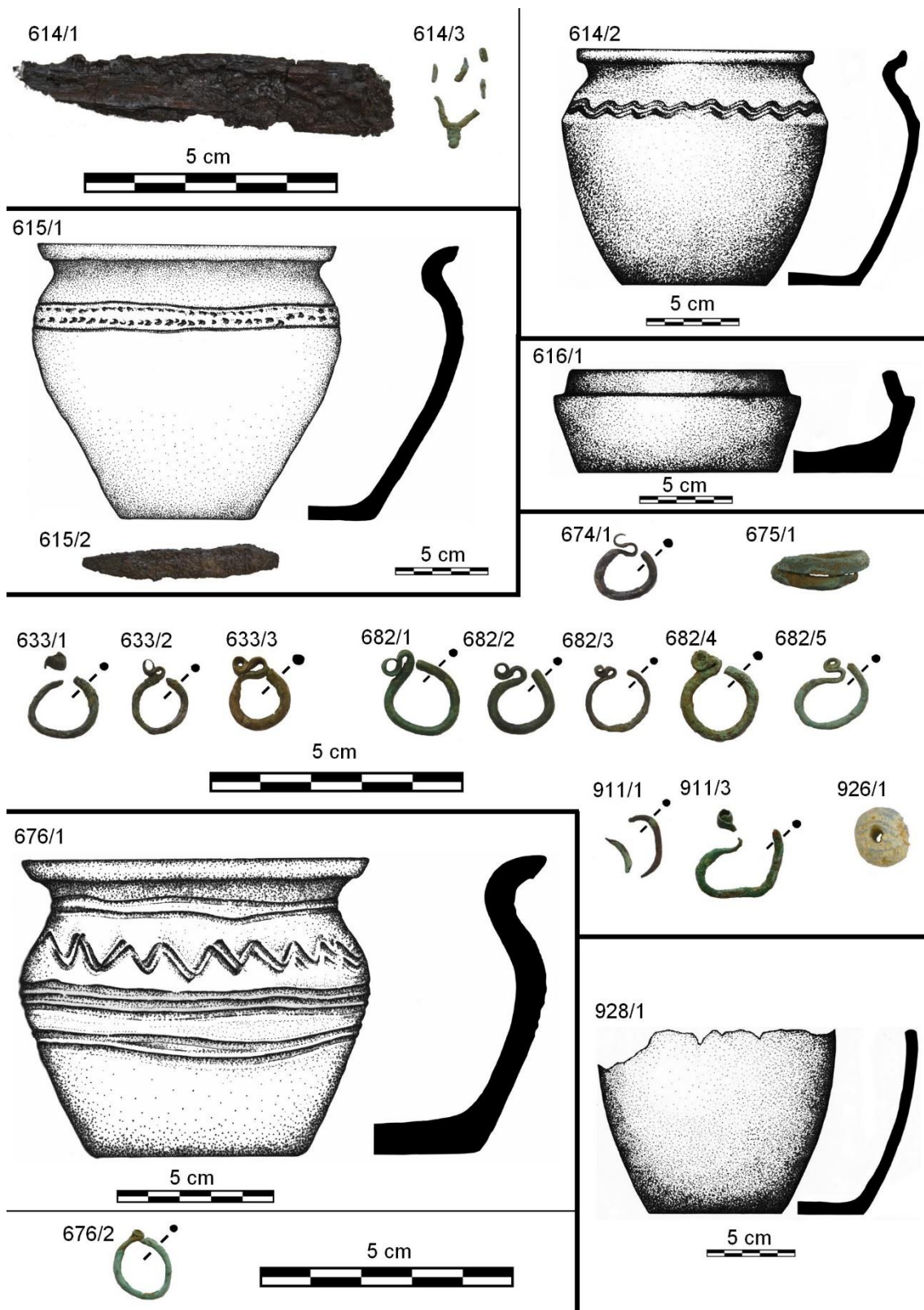
Obr. 6: Nálezy z mohyl na lokalitě Prachovské skály – Holý vrch (okr. Jičín)

Obr. 7: Nálezy z lokality Plačice – Stěžery (okr. Hradec Králové), kresby nádob Kristýna Plesková (Hejhal – Novák 2016)

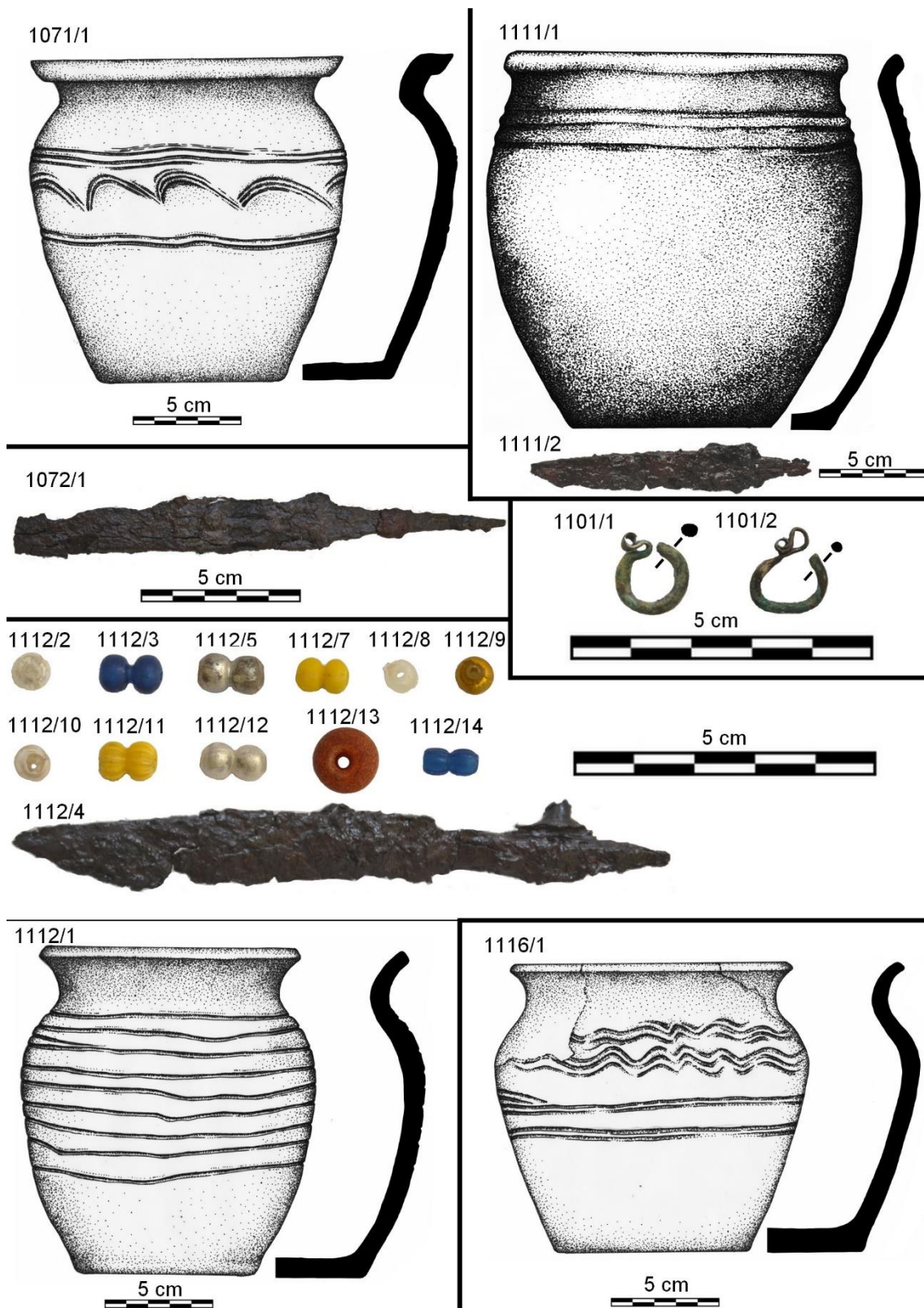
Obr. 8: Nálezy z lokality Plačice – Stěžery (okr. Hradec Králové), *kresby nádob Kristýna Plesková (Hejhal – Novák 2016)*

Obr. 9: Nálezy z lokality Plačice – Stěžery (okr. Hradec Králové), kresby nádob Kristýna Plesková (Hejhal – Novák 2016)

Obr. 10: Nálezy z lokality Plačice – Stěžery (okr. Hradec Králové), *kresby nádob Kristýna Plesková (Hejhal – Novák 2016)*

Obr. 11: Nálezy z lokality Plačice – Stěžery (okr. Hradec Králové), *kresby nádob Kristýna Plesková (Hejhal – Novák 2016)*

Obr. 12: Nálezy z lokality Plačice – Stěžery (okr. Hradec Králové)

Obr. 13: Nálezy z lokality Plačice – Stěžery (okr. Hradec Králové)